

Beleids- en Begrotingstoelichting

Werk en Sociale economie

Begrotingsuitvoering 2022

**Jo Brouns, Vlaams minister van
Economie, Innovatie, Werk, Sociale
economie en Landbouw**

I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	5
III. SAMENVATTING	9
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	11
1. Transversale en horizontale doelstellingen	11
2. Overkoepelende strategische doelstellingen	12
SD 1: Meer mensen aan het werk	12
SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat	12
SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt	13
V. BELEIDSVELD WERK	14
1. ISE ACTIVERING	14
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	14
1.2 Operationele doelstellingen	14
OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden.....	14
OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven	20
OD 3: Het activeringsbeleid aanscherpen via de controle van de beschikbaarheid van de werkzoekenden	26
OD 4: Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers	27
OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken.....	28
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	31
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	33
1.3.1.1. Ontvangstenartikelen	33
1.3.1.2. Overige entiteiten onder gezag	51
1.3.2.1 Vlaamse Dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding	51
2. ISE LOOPBANEN	54
2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	54
2.2 Operationele doelstellingen	54
OD 6: Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden.....	54
OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen	55
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	57
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	58
2.3.1.1. Ontvangstenartikelen	58
2.3.1.2. Uitgavenartikelen.....	61
3. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT	69
3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	69
3.2 Operationele doelstellingen	69
OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen	69
OD 9: Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden	74

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	75
3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	76
3.3.1.1. Uitgavenartikelen	76
4. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND	80
4.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	80
4.2 Operationele doelstellingen	80
OD 10: Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken	80
OD 11: Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen	82
OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen	83
4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	86
4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	88
4.3.1.1 Ontvangstenartikelen	88
4.3.1.2 Uitgavenartikelen	93
VI. BELEIDSVELD COMPETENTIES	101
1. ISE COMPETENTIES	101
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	101
1.2 Operationele doelstellingen	101
OD 13: Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen	101
OD 14: De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening	103
OD 15: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen	104
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	105
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	106
1.3.1.1 Uitgavenartikelen	106
1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	113
1.3.2.1 Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	113
VII. BELEIDSVELD SOCIALE ECONOMIE	115
1. ISE ACTIVERING	115
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	115
1.2 Operationele doelstellingen	115
OD 16: Individueel maatwerk invoeren	115
OD 17: Collectief maatwerk versterken	116
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	117
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	118
1.3.1.1. Uitgavenartikelen	118
2. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT	125
2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	125
2.2 Operationele doelstellingen	125
OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen	125
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	126
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	128
2.3.1.1. Ontvangstenartikelen	128
2.3.1.2. Uitgavenartikelen	128
VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	132
1. Apparaatskredieten	132
1.1 Budgettair kader	132

1.1.1. Ontvangstenartikelen	132
1.1.2. Uitgavenartikelen	135
2. Provisies	139
2.1 Budgettair kader	139
IX. LIJST MET AFKORTINGEN	141
X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN' .	144
XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'	148
XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	156
XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	158

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

In mijn inleiding op de BBT 2023 had ik het reeds over de dubbele uitdaging waar we vóór staan vandaag op de arbeidsmarkt.

- We moeten onze bedrijven en hun werknemers door een periode van economische groeivertraging loodslen. We zien hiervan vandaag ook de eerste tekenen op de arbeidsmarkt: de werkloosheid neemt opnieuw toe, het aantal faillissementen stijgt, het aantal starters daalt. En hoewel het Planbureau voorspelt dat de economie geleidelijk aan opnieuw vaart zou winnen en de koopkracht zich zou herstellen, blijft waakzaamheid over onze sociaal-economische situatie op zijn plaats.
- Toch blijft de schaarste aan arbeidskrachten dé rode draad waar we al onze inspanningen op moeten richten. Het is duidelijk dat zelfs de huidige voorzichtigheid om aan te werven vanuit het bedrijfsleven weinig verandert aan de structurele vraag naar arbeidskrachten in Vlaanderen. De zoektocht naar diverse profielen is er het voorbije half jaar niet gemakkelijker op geworden. Soms zelfs integendeel ....

Om deze realiteit het hoofd te bieden, sloten we kort na mijn aantreden als voltallige Vlaamse regering een VESOC-akkoord met de sociale partners. Dit akkoord zet in op vier deelprioriteiten die ons versneld naar een werkzaamheidsgraad van 80% moeten brengen.

1. De uitbouw van een resultaatgericht activeringsbeleid

Om meer mensen aan het werk te krijgen, willen we sneller en adequater activeren, en elk talent voor de arbeidsmarkt aanspreken. Dat doen we op verschillende fronten:

- We scherpten de *contactstrategie* van VDAB verder aan. We doen dat binnen een evenwicht van rechten en plichten: het recht op een uitkering en een passend aanbod gaan daarbij hand in hand met de plicht op beschikbaarheid.
- Samen met de lokale besturen namen we initiatieven om ervoor te zorgen dat *Oekraïense vluchtelingen* zich systematisch inschrijven bij de VDAB. Dat verhoogt hun kansen op een job.
- We verruimden onze activeringsaanpak naar niet-beroepsactieve mensen. Onder meer voor *langdurig zieken* vernieuwden we de raamovereenkomst tussen VDAB en het RIZIV en werd een project voorbereid om Eerste Lijnszones in te schakelen voor de re-integratie van arbeidsongeschikten. Zo kunnen we personen ondersteunen die op vrijwillige basis stappen naar werk willen zetten. Daarnaast is ingezet op een versterkte samenwerking met VDAB en lokale besturen, onder andere met de doelstelling om meer leefloongerechtigden te activeren.
- We maken werken lonend(er) met een *jobbonus* die dankzij een sterke benaderingsstrategie al werd uitbetaald aan meer dan 714.000 werknemers. Intussen wisten we reeds 91% van de rechthebbenden te overtuigen om hun rekeningnummer door te geven, wat een succes is.
- Voor mensen die een zware rugzak met zich meedragen, blijven we inzetten op tewerkstelling in de *sociale economie*. We creëerden een groeipad richting

1.000 klimaatjobs in maatwerkbedrijven en ondersteunden een bijkomend aanbod van arbeidsmatige activiteiten.

- Tegelijkertijd brachten we alles in gereedheid om op 1 juli 2023 *individueel maatwerk* in te voeren.
- We legden intussen ook de (decretale) basis voor een *doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring* en creëerden ook een aanbod aan begeleiding voor de doelgroep in de vorm van jobcoaching.
- ...

De *samenwerking tussen lokale besturen en VDAB* is onmisbaar om een sterk lokaal activerings- en arbeidsmarktbeleid te voeren.

2. Een doorgedreven opleidings- en loopbaanbeleid

In het Europese jaar van de vaardigheden zetten we versterkt in op levenslang leren met tal van nieuwe impulsen:

- We realiseerden een bijkomende verlenging van het *gemeenschappelijk initiatiefrecht* in het Vlaams opleidingsverlof.
- We realiseerden een *competentiecheck* voor burgers waarmee werknemers op eigen initiatief hun generieke competenties kunnen toetsen en startten ook het aanbod van competentiechecks op in Vlaamse ondernemingen.
- We troffen de voorbereidingen voor de invoering van een *'knelpuntopleidingspremie'* voor mensen die zich langer dan twee jaar niet op de arbeidsmarkt hebben aangeboden.
- We troffen de voorbereidingen zodat de vereenvoudigde *incentives voor kwalificerend werkplekleren* van start kunnen gaan in september 2023, waarmee we de studenten en de ondernemingen kunnen aanmoedigen tot onder andere duaal leren.
- We lanceerden een oproep *'Opleidingen van de toekomst'* waarbinnen opleidingen vervolgens aangepast of nieuw opgemaakt worden op basis van de uitgevoerde competentieprognoses.
- ...

Daarnaast blijven we, samen met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, werk maken van een permanente leercultuur, onder andere via het *Partnerschap Levenslang Leren* en het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen. Zij lanceren nog in 2023 een mobiliserend (netwerk)project, een inspiratiedag en een website die alle informatie en inspiratie rond levenslang leren in Vlaanderen bundelt naar een breed publiek.

3. Een versterkte inzet op werkbaar werk

We willen niet alleen méér mensen aan de slag krijgen, meer dan ooit zijn we er ook van overtuigd dat mensen duurzaam aan de slag houden in werkbare loopbanen een uitdaging op zich is en ernstige aandacht vraagt.

- Daarom blijven we verder investeren in de *dienstenchequesector* met de 100%-indexering gekoppeld aan een sociaal akkoord waarmee we 100.000 werknemers zullen kunnen ondersteunen en doorheen een moeilijk jaar loodsen.

Om ondernemingen te stimuleren tot en te ondersteunen bij het bevorderen van werkbaar werk, verlengden we de *werkbaarheidscheque* met een jaar. Mits positieve evaluatie voorziet de Vlaamse Regering in een juridische basis van het instrument, zoals afgesproken in het VESOC-akkoord "Iedereen nodig, Iedereen mee".

- Samen met de sociale partners gaven we in uitvoering van het VESOC-akkoord verder vorm aan een *interprofessionele aanpak* rond werkbaar werk, in de vorm van innovatieve projecten die een boost kunnen geven aan werkbaar werk over de sectoren heen en die bijvoorbeeld de potentiële winst van werkbaar werk in kaart brengen naar ondernemingen toe.
- Samen met academici verkenden we – tevens in uitvoering van het VESOC-akkoord – de contouren van een mogelijke *retentiepremie*.
- ...

4. Kansen benutten van economische migratie en interregionale mobiliteit

Samen met Brussel en Wallonië bekijken we hoe we Waalse en Brusselse werkzoekenden naar Vlaamse (knelpunt)vacatures kunnen begeleiden. Het doel is om 2.000 extra Brusselaars en 2.000 extra Walen per jaar te overtuigen om in Vlaanderen te komen werken.

- Zo zetten we in op een *samenwerkingsovereenkomst met Brussel* die uitvoering geeft aan het bestaande samenwerkingsakkoord.
- We zijn ook in onderhandeling met het Waals Gewest over een *samenwerkingsakkoord* om de Vlaamse knelpuntvacatures beter te kunnen invullen via interregionale mobiliteit

Tegelijkertijd blijven we – als sluitstuk van onze inspanningen – inzetten op de mogelijkheden die arbeidsmigratie ons biedt. We zien er evenwel op toe dat dit steeds volgens de spelregels verloopt, met respect voor betrokken werknemers en voor bonafide werkgevers. In dit kader namen we verschillende initiatieven:

- We voerden de *strijd tegen illegale tewerkstelling en misbruiken* inzake economische migratie en detachering verder op.
- Via een *zero-tolerancebeleid* optimaliseerden we de ketenaansprakelijkheid,
- We trokken via het inspectiedecreet de *boetes* op voor bedrijven die mensen zonder papieren tewerkstellen.
- We *versterkten de Vlaamse Sociale Inspectie* die malafide detachingsconstructies zullen opsporen.
- We richtten een *aparte 'controlekamer'* met het oog op prescreening van grote aanvragen en ex- postcontrole van afgeleverde toelatingen. Daarbij wordt

nauw samengewerkt met de Vlaamse Sociale Inspectie en de dienst Data van het departement. Bijkomend investeren we in 2023 in de versterking van de toezichts- en handhavingscapaciteit.

5. Op weg naar een asymmetrisch beleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt

In lijn met de conceptnota van het Vlaams Parlement blijf ik er bij mijn federale collega minister van Werk tenslotte op aandringen om werk te maken van structurele arbeidsmarkthervormingen met voldoende hefboomen voor de regio's om op maat van hun arbeidsmarkt een aangepast -asymmetrisch- beleid te kunnen voeren. Zo heb ik er opnieuw gepleit om

- op maat van Vlaanderen een *activerend ontslagrecht* te kunnen voeren,
- rond *beschikbaarheid* van werkzoekenden eigen accenten te kunnen leggen,
- tot meer structurele samenwerking te komen tussen de *inspectiediensten*,
- de nodige *datastromen* te organiseren tussen het federale niveau en Vlaanderen,
- ...

Ik ben ervan overtuigd dat die asymmetrische afspraken een bijkomende boost kunnen geven aan de toenemende werkzaamheidsgraad in Vlaanderen.

III. SAMENVATTING

TOTAAL – WERK EN SOCIALE ECONOMIE, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	235.466	1.000	0	3.617.079	3.627.301
2e BA-JR	235.466	1.000	0	3.960.585	3.902.757
BU	255.747	7.798	0	3.822.652	3.732.135

PROGRAMMA JD – WERK

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	235.335	1.000	0	2.837.165	2.850.959
2e BA-JR	235.335	1.000	0	3.029.102	3.049.127
BU	254.964	7.798	0	2.917.184	2.906.790

PROGRAMMA JE – SOCIALE ECONOMIE

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	131	0	0	538.486	534.914
2e BA-JR	131	0	0	635.759	583.867
BU	783	0	0	619.953	564.483

PROGRAMMA JF – COMPETENTIES

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	241.428	241.428
2e BA- JR	0	0	0	295.724	269.763
BU	0	0	0	285.515	260.862

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024

Voor de volgende luiken van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) verwijzen we naar OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden:

de Vlaamse jobbonus (p.15), het luik 'Werk als hefboom in de strijd tegen de armoede' (p.19 e.v.), de ESF-oproep voor een versterkend groepsluik (p.19), de inschrijvingsstrategie naar inburgeraars (p.18), het nieuwe 'business operating model' van VDAB (p.14), de samenwerking VDAB-AgII (p.18).

Voor de volgende luiken van het VAPA verwijzen we naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven:

het verbreden van de activeringsstrategie naar o.m. niet-beroepsactieven (p.21), de ESF-oproepen 'Outreach & Activering' (p.20 e.v.), outreachende partnerschappen (p.20 e.v.), een breed opleidingsaanbod toegankelijk voor kwetsbare profielen (p.101), de samenwerking VDAB-lokale besturen (p.25) en de samenwerking VDAB-RIZIV (p.22).

Voor de ESF-oproep rond inclusieve ondernemingen en het platform rond inclusief ondernemen verwijzen we naar OD 8 Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik transitietrajecten (p.72).

Het Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan

We verwijzen naar OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden - luik NEET-jongeren voor de Transitietrajecten voor leerlingen tweede en derde graad beroepssecundair onderwijs (p.23), en naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven voor de ESF-oproep 'Lokale partnerschappen voor jongeren' (p.21 en p.23) en voor de jongerenprojecten binnen de ESF-oproep 'Outreach & Activering' (p.23).

Het Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan

We verwijzen voor de onderliggende acties naar de respectievelijke plaatsen verderop in deze BBT:

- voor taalbeleid naar het talenplan onder OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie' (p.19)
- voor de ESF-oproep 'Inclusieve ondernemingen' naar OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik Transitietrajecten (p.72)
- voor de addenda 'Non-discriminatie en inclusie 2021-2022' bij de sectorconvenanten naar OD 9 Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden (p.74)
- voor inclusieve tewerkstelling i.k.v. Individueel Maatwerk naar OD 16 Individueel Maatwerk invoeren (p.115).

Het Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025

We verwijzen voor de onderliggende acties (beroepsopleidingen en taalwerving door VDAB, inzet van detentieconsulenten bij de uitwerking van het reclasseringsplan en de outreachende acties naar (ex-)gedetineerden, en de ESF-oproep 'Netwerkorganisaties voor Gevangenen' naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven en specifiek naar het luikje 'Gedetineerden en geïnterneerden' (p. 24).

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Onze Vlaamse arbeidsmarkt kampt met krapte: heel wat vacatures raken niet ingevuld. Dat die krapte zich anno 2022 opnieuw nóg scherper liet voelen, benadrukt het belang van een goede match tussen openstaande vacatures en de beschikbare profielen, en van een hogere werkzaamheidsgraad. Het objectief van 120.000 Vlamingen extra aan het werk richting een werkzaamheidsgraad van 80% blijft het streefdoel, de strategische doelstellingen van mijn beleidsnota (2019-2024) blijven de leidraad om dit te verwezenlijken. Met de uitvoering van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' zetten we hier samen met de sociale partners sterk op in.

SD 1: Meer mensen aan het werk

We willen zoveel mogelijk Vlamingen (her)inschakelen op de arbeidsmarkt. Werk biedt naast een inkomen ook structuur, een sociaal netwerk, een nuttige tijdsbesteding, en nog veel meer. Het hebben van een job is dan ook een enorme meerwaarde. Hoe meer mensen aan de slag, hoe beter we onze welvaart eveneens op peil kunnen houden, hoe sterker onze ondernemingen kunnen groeien en hoe beter we ondersteuning kunnen voorzien voor wie het echt nodig heeft. Het streefdoel bij de start van deze legislatuur was en blijft 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen als weg naar een werkzaamheidsgraad van 80%. Om deze ambities waar te maken, zullen we versterkt moeten inzetten op activering met nieuwe partners en technologieën, op een verruiming van de arbeidsmarkt (naar niet-beroepsactieven zoals langdurig zieken, herintreders,...), op doelgerichte RSZ-kortingen voor wie ver van de arbeidsmarkt staat en op initiatieven om werk lonend en aantrekkelijk(er) te maken.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen (OD) in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structuurelementen 'activering' (beleidsveld Werk) en 'activering' (beleidsveld Sociale Economie).

SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat

Na de coronacrisis stelden vervolgens ook de Oekraïne- en energiecrisis onze arbeidsmarkt voor uitdagingen. De strategische doelstelling om in een continu en sterk veranderende arbeidsmarkt mensen loopbaanzekerheid te bieden, blijft een speerpunt in het beleid. We investeren in een arbeidsmarkt op mensenmaat. We maken de omslag naar een echte Vlaamse leercultuur met scholing, omscholing en bijscholing doorheen de hele loopbaan. We stimuleren de leerbereidheid opdat de

Vlaamse burgers mee zijn met de verschillende transformaties die plaatsvinden en hun talenten maximaal ontplooiën en inzetten op de werkvloer. We moedigen burgers aan om hun loopbaan in eigen handen te nemen en waar nodig bij te sturen. Op die manier houden we mensen langer, duurzamer en met meer goesting aan de slag, maken we transitie van de ene job naar de andere en tussen diverse levensdomeinen (leren, werken, zorgen, ...) mogelijk. We bieden nieuwe perspectieven bij jobverlies. De hoekstenen van het loopbaanmodel dat we voor ogen hebben liggen besloten in instrumenten om de loopbaan (bij) te sturen, een actief beleid rond loopbaantransities (met o.a. loopbaancheques en de transitiepunten), een betere combinatie van arbeid en privé (o.a. via dienstencheques en thematische verloven), loopbaandienstverlening en een aantrekkelijk en arbeidsmarktgericht onderwijs- en opleidingsaanbod, krachtige en overzichtelijke (opleidings)incentives en innovatieve leerwegen, waar mogelijk op de werkvloer zelf.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structurelementen 'loopbanen' (beleidsveld Werk) en 'competenties' (beleidsveld Competenties).

SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

Maatschappelijke transitie zoals digitalisering, vergrijzing, migratie, klimaat en recent de energiecrisis laten hun impact voelen in Vlaanderen met grote verschuivingen en uitdagingen op de arbeidsmarkt tot gevolg. Met het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht', het VESOC-akkoord 'Alle hens aan dek' en het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' hebben we ambitieuze plannen opgesteld die Vlaanderen aan de top van Europa willen brengen. Dit is hét moment om een versnelling hoger te schakelen naar een meer duurzame economie en om te investeren in innovatie, onderwijs en opleiding, ... We willen ondernemingen, sectoren en partnerschappen op de arbeidsmarkt ondersteunen in al deze transitie om hun innovatiekracht te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan de verschillende maatschappelijke uitdagingen. We streven naar veerkrachtige ondernemingen die tegelijkertijd inzetten op loopbaanbeleid, de verwerving van noodzakelijke skills, werkplekleren, diversiteit, arbeidsorganisatie en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. We versterken ondernemingen in hun uitdagingen op korte termijn en in de toekomst en doen een appél op hen om de grote maatschappelijke uitdagingen van onze tijd samen aan te pakken.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structurelementen 'duurzame arbeidsmarkt' (in het beleidsveld Werk) en 'duurzame arbeidsmarkt' (in het beleidsveld Sociale Economie).

V. BELEIDSVELD WERK

1. ISE ACTIVERING

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Meer mensen aan het werk' (zie hoger¹).

1.2 Operationele doelstellingen

OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden

Dienstverlening op maat – algemene principes uitwerken

- Ook het voorbije jaar heeft VDAB ingezet op een **brede activering** als antwoord op kwalitatieve mismatches. Naar werkzoekenden toe biedt VDAB een breed aanbod aan dienstverlening waaruit gekozen kan worden volgens de specifieke noden van het individu. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat voor elke werkzoekende een passend instrument kan worden ingezet.
- Voor intensifiërende acties doet VDAB ook beroep op **gespecialiseerde partners**. Zo is er sinds eind 2021 de nieuwe tender Integrale Begeleiding Plus (IB+), gericht op personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zoals langdurig werkzoekenden. Bijkomende instrumenten zoals GLOW (Groeien en Leren op de Werkvloer) en de Gemeenschapsdienst (zie verder²) werden uitgewerkt in 2022 en gingen begin 2023 van start.
- Gedurende het volledige bemiddelingsproces blijft VDAB ook de principes van de **digitale contactstrategie** hanteren: werkzoekenden krijgen de gepaste digitale tools aangereikt om hun loopbaan zelf in handen te nemen. Voor wie meer ondersteuning nodig heeft, voorziet VDAB een human-digital en face-to-face aanbod.
- Het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' werd in de zomer van 2022 gesloten tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners. Het akkoord focust op een **sterke uitbouw van het begeleidingsproces** voor werkzoekenden. Zo voorziet het Werkgelegenheidsakkoord in een versnelling van de digitale contactstrategie met als doelstelling om nieuwe werkzoekenden sneller te bereiken en op maat te ondersteunen. Door de Raad van Bestuur van VDAB werd hiervoor in de loop van 2022 een operationeel voorstel uitgewerkt en gevalideerd dat in 2023 in voege zal gaan.

---

¹ SD 1 Meer mensen aan het werk

² OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden - Gemeenschapsdienst

Een gericht doelgroepenbeleid

Via het doelgroepenbeleid ondersteunen we de aanwerving en tewerkstelling van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt. Met name de doelgroepen laaggeschoolde jongeren, ouderen en personen met een arbeidshandicap kennen een lagere werkzaamheidsgraad en hogere werkloosheidscijfers. We brengen meer **focus en effectiviteit** in de maatregelen in functie van de afstand tot de arbeidsmarkt.

- Met het afsluiten van het VESOC-akkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' werd beslist om de **doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring** (inclusief de opheffing van de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden³) uit te werken. Het decreet werd op 3 maart 2023 door de Vlaamse Regering bekrachtigd. En het uitvoeringsbesluit, dat de parameters voor de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring vastlegt en een bijkomende **aanpassing aan de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers** bevat, werd principieel goedgekeurd op 23 december 2022. Als streefdatum voor de inwerkingtreding wordt 1 oktober 2023 naar voren geschoven in het decreet.
- Met de **Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)**⁴ ondersteun ik de deelname van personen met gezondheidsproblemen of een arbeidshandicap. De VOP wordt vanaf 1 juli 2023 ingekanteld in de werkondersteunende maatregelen van maatwerk bij individuele inschakeling. In 2022 werden hiervoor de nodige stappen gezet, onder meer op regelgevend vlak en rond communicatie voor de overgangsmatregelen.

Sectorale korting⁵

- De sectorale korting voor zeevarenden moet in het kader van staatssteun om de zeven jaar aangemeld worden bij de Europese Commissie. De huidige aanmelding liep af in december 2022. Met het oog op het voortbestaan van deze maatregel, en rekening houdend met de positieve evaluatie van de maatregel in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging, werd de sectorale korting voor zeevarenden verlengd en opnieuw aangemeld bij de Europese Commissie.

De Vlaamse jobbonus

Met de jobbonus wordt de stap naar werk lonender gemaakt.

- Met de **jobbonus**⁶ richten we ons specifiek op werknemers, met als doel zowel mensen terug naar de arbeidsmarkt te krijgen, als hen ook duurzaam op die arbeidsmarkt te houden. We werkten in samenwerking met VLABEL het regelgevend kader uit voor de jobbonus als een jaarlijkse Vlaamse premie voor werknemers met een laag loon of inkomen. Zowel het decreet als het uitvoeringsbesluit zijn inmiddels in werking getreden. Daarnaast werd er in oktober 2022 via een voorstel van decreet een eenmalige verhoging van de

³ Zie ook begroting: JB0-1JDB2CH-WT, p.4343 en volgende.

⁴ Zie ook begroting: JB0-1JDB2CB-WT, p.36 en volgende.

⁵ Zie ook begroting: JB0-1JDB2CG-WT, p.41 en volgende.

⁶ De middelen voor de jobbonus loontrekkenden staan ingeschreven in de begroting van VLABEL.

jobbonus met 100 euro goedgekeurd. Terzelfdertijd werd ook beslist om de loongrenzen aan te passen voor het refertejaar 2022, waarvoor een wijzigingsbesluit nodig is. In november 2022 werden de eerste jobbonussen aan loontrekkenden uitbetaald. En sinds 1 december 2022 is het loket voor de grensarbeiders opengesteld, zodat ook zij een aanvraag kunnen indienen. De operationalisering loopt zo op schema.

- Daarnaast is er een **starterspremie (jobbonusPLUS⁷)** uitgewerkt, gericht op startende zelfstandigen in hoofdberoep. We behouden de transitiepremie (als activeringsmaatregel van werkzoekenden gericht op ondernemerschap, zie verder⁸), maar voorzien daarnaast een starterspremie als aanmoediging voor het starten in een zelfstandig beroep voor werkenden met een laag loon. We schreven in 2022 ook voor deze jobbonusPLUS nieuwe regelgeving. De uitbetalingen van deze premie werden in het eerste kwartaal van 2023 verder voorbereid.
- Begin november 2022 hebben we een **grootschalige communicatie-campagne** opgestart. Mensen die in aanmerking komen, werden gericht ingelicht en tot actie aangezet. Daarnaast hebben we actief ingezet op de uitbouw van een ondersteunend netwerk van intermediaire organisaties, om de burgers te informeren en te helpen bij de digitale registratie. Dit werd aangevuld met een brede campagne via pers en sociale media om de bekendheid van de jobbonus te vergroten.

Competentieversterkende trajecten

- Om werkzoekenden arbeidsmarktgericht op te leiden, zijn er verschillende vormen van **werkpleklers** ter beschikking. In 2022 heeft VDAB verschillende acties ondernomen om het werkpleklers te versterken, in lijn met de aanbevelingen die werden gedaan vanuit het Rekenhof:
  - VDAB verkende nieuwe formules om te bekijken hoe de nodige **nazorg en ondersteuning** geboden kan worden om tot een duurzame indienstneming te komen **na een individuele beroepsopleiding (IBO)**. Na deze analyse zullen meer vacaturegerichte opleidingen, meer bepaald technische basisopleidingen (al dan niet mobiel) gecombineerd met IBO in functie van concrete vacatures ingezet worden. Aansluitend kan via job- en taalcoaching de retentie verhoogd worden en de nodige nazorg worden geboden.
  - In functie van kwaliteit zette VDAB in 2022 sterk in op gerichte **kwaliteitsscreenings** gevoed door inzichten uit data, alsook op **dossierscreenings** (stopzettingen van werkpleklers). Op basis van de bevindingen werd zowel voor de interne bemiddelaar als voor de partner bemiddelaar een bijkomend ondersteuningsaanbod voorzien.
  - Om de duidelijkheid voor de betrokken partijen te verhogen en komaf te maken met onbetaalde stages buiten finaliteitsopleidingen, werd een vereenvoudiging van het instrumentarium inzake werkpleklers doorgevoerd. Hierbij werden de activeringsstage, de werkervaringsstage en de gespecialiseerde beroepsverkenkende stage samengevoegd tot één flexibel basisinstrument, namelijk de **nieuwe werkervaringsstage**. De voorbereidingen en wijzigingen in de regelgeving gebeurden in 2022 en de nieuwe werkervaringsstage is begin 2023 gestart.

---

⁷ Zie ook begroting: JB0-1JDB2CD-WT, p.37 en volgende.

⁸ OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – Ondernemerschap stimuleren

- Verder werd in functie van het stimuleren van '**kort en krachtig werkplekieren**' de beroepsinlevingsstage voorzien van een snelle opstart indien deze minder dan 4 weken duurt. Bedrijven die korte opleidingsstages voor werkzoekenden willen organiseren krijgen zo een werkbaar instrument in handen.
- Tot slot zette VDAB in op merkversterking van werkplekieren met gerichte **campagnes naar werkgevers**. Naast de campagnes in sociale media en advertenties, waar onder andere werkplekieren doorlopend in de kijker wordt gezet, werd een nieuwe werkgeverscampagne gelanceerd op 12 oktober 2022. 'Er zit een witte raaf in iedereen' heeft als doel om werkgevers te sensibiliseren dat hun witte raaf in elke medewerker naar boven gehaald kan worden met de juiste opleiding, ondersteuning en werkplekieren.
- In 2022 werd een gesloten ESF-oproep gelanceerd om een **beroepskwalificerend aanbod** voor ongekwalificeerde (instromende) werkzoekenden voor te bereiden en uit te bouwen op basis van de mogelijkheden van het EVC-beleid en het Gemeenschappelijk Kwaliteitskader voor beroepskwalificerende trajecten. Onder deze oproep werd in 2022 het proces uitgewerkt en werden de voorbereidingen getroffen om in een latere fase de proefprojecten op te kunnen starten. De proefprojecten verkennen het concept van "Leerjobs" – een beroepskwalificerend traject waarbij de nadruk wordt gelegd op het leren op de werkvloer, nauw aansluitend bij de realiteit van de arbeidsmarkt. In de eerste plaats richten we ons daarbij op ongekwalificeerde jonge werkzoekenden.
- De operationalisering van de **nieuwe werkvorm 'GLOW'** (Groeien en Leren Op de Werkvloer) werd in 2022 verder gecontinueerd. Op 1 januari 2023 is GLOW van start gegaan en worden de begeleidingsvormen TWE (traject tijdelijke werkervaring) en GOB (gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst) geïntegreerd tot één dienstverlening omwille van gelijkaardige noden en doelstelling. De nieuwe maatregel richt zich tot de doelgroep van werkzoekenden met een grotere ondersteuningsnood op vlak van arbeidsmatige zelfredzaamheid omwille van gebrek aan werkervaring en/of gezondheidsproblemen, psychosociale problemen of een arbeidsbeperking.

Gemeenschapsdienst

Het regeerakkoord voorzag in het invoeren van een gemeenschapsdienst voor langdurig werkzoekenden om aansluiting te behouden met de arbeidsmarkt. In 2022 werd de operationalisering van deze nieuwe activerende maatregel voorbereid in nauw overleg tussen VDAB en de lokale besturen. De gemeenschapsdienst werd vormgegeven als een **werkervaringsstage** met een aantal specifieke kenmerken en werd **ingebod in de begeleidings- en bemiddelingsdienst 'Groeien en Leren Op de Werkvloer' (GLOW)**. De voornaamste doelstellingen van deze nieuwe vorm van werkplekieren zijn competentieversterking en het opdoen van werkervaring door het uitvoeren van kleinschalige taken bij lokale besturen, vzw's en scholen. Begin 2023 is de gemeenschapsdienst in voege gegaan.

Werk als hefboom tot inburgering en integratie

- Op 1 maart 2022 ging het **hertekende inburgeringsbeleid** van start. Het uitgangspunt daarbij is dat elke inburgeraar op beroepsactieve leeftijd een arbeidsperspectief heeft. De geïntegreerde intake tussen AgII (Agentschappen Integratie en Inburgering) en VDAB werd via **proeftuinen** in 7 steden/regio's over heel Vlaanderen vormgegeven.

Daarbij stonden 4 doelen centraal:

- het vormgeven van de geïntegreerde intake en de samenwerking (VDAB, AgII, lokale besturen),
- het in kaart brengen van de impact op personeelscapaciteit,
- een zicht krijgen op de verdere noden op het vlak van aanbod t.a.v. de inburgeraars,
- de gegevensuitwisseling tussen de verschillende entiteiten.

De proeftuinen liepen t.e.m. maart 2023 en de evaluatie ervan is later in het voorjaar van 2023 gepland. Op basis van deze evaluatie zullen gevalideerde conclusies of aandachtspunten worden geformuleerd.

- De vernieuwde **samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB, Atlas, In-Gent en AgII** (2022 – 2025) werd in 2022 goedgekeurd door de directies en raden van bestuur van de betrokken agentschappen. De samenwerkingsovereenkomst bevat afspraken over doorverwijzing, toeleiding, begeleiding, terugkoppeling en geïntegreerde samenwerking m.b.t. inburgeraars. Het doel is gezamenlijke klanten zo snel mogelijk naar duurzaam werk te begeleiden. De afspraken liggen in lijn met de wettelijke opdrachten van VDAB en de Agentschappen en de bepalingen in het nieuwe inburgeringsbeleid.

- Fedasil en VDAB bundelden eveneens hun krachten om de talenten en competenties van asielzoekers te valideren en te versterken en hun toegang tot de arbeidsmarkt te verhogen. Op 8 november 2022 ondertekenden **Fedasil en VDAB** daartoe een **engagementsverklaring** met volgende kernelementen:
  - een sterk partnerschap met heldere rollen en verantwoordelijkheden,
  - een gefaseerde aanpak met in eerste instantie een projectmatige samenwerking vanuit de noden van werkgevers, daarna een meer structurele samenwerking,
  - het delen van relevante informatie, expertise en instrumenten met het oog op een kwalitatieve begeleiding van asielzoekers.

In de engagementsverklaring werd ook voorzien om maximaal aan te sluiten op afspraken met diverse stakeholders zoals lokale besturen.

- Na de inval van Rusland in Oekraïne eind februari 2022 werd de EU-richtlijn m.b.t. tijdelijke bescherming als gevolg van de oorlog geactiveerd. De Oekraïense ontheemden die deze bescherming inroepen in België, krijgen onmiddellijk toegang tot onder andere het recht op arbeid en het recht op dienstverlening van VDAB. Omdat de noden van Oekraïense ontheemden vaak gelijk zijn aan de noden van andere categorieën vreemdelingen (erkende vluchtelingen, asielzoekers, andere anderstaligen, ...) voor wie VDAB al een aanbod voorziet, werd de **dienstverlening voor Oekraïners** met het bestaande aanbod gealigneerd. Bijkomend werden inspanningen geleverd m.b.t. extra communicatieplannen, specifieke monitoring, relatiebeheer en bijkomende acties met andere betrokken actoren. Niettegenstaande het feit dat Oekraïners vlot toegang kregen en krijgen tot de Vlaamse arbeidsmarkt op basis van hun elektronische A-kaart, is en blijft het belangrijk om de toegang tot de arbeidsmarkt ook te controleren. Risico's van sociale uitbuiting, illegale tewerkstelling,... zijn reëel. Hiertoe werd de capaciteit van het Departement tijdelijk uitgebreid om in te zetten op drie domeinen: (1) versterking van de

dienst economische migratie, (2) verhoogd toezicht en handhaving door de Vlaamse sociale inspectie en (3) matching van arbeidsvraag en arbeidsaanbod via een (inter)sectorale aanpak.

- Omdat kennis van het Nederlands een grote troef is in de zoektocht naar een duurzame job, blijft een geïntegreerd taal- en werkbeleid cruciaal. Daarom zette VDAB ook in 2022 in op de uitrol van het **Talenplan "Vijf voor Taal"**. Zo werkte VDAB samen met partners aan het aanbod (geïntegreerde) talige competentieversterking in diverse vormen. Het aanbod taalcoaching op de werkvloer werd verder op punt gezet en bekendgemaakt t.a.v. werkgevers. De realisaties van de verschillende pijlers van het talenplan werden opgenomen in het rapport '[Het talenplan in cijfers](#)'.

Werk als hefboom in de strijd tegen de armoede

- Via de Vlaamse **jobbonus** (zie hoger⁹) willen we werken lonender en aantrekkelijker maken voor werknemers met een laag loon.
- We hebben binnen het beleidsdomein WSE **aandacht voor de context van de werkzoekende** bij zijn zoektocht naar werk. In 2022 gaven we uitvoering aan de acties in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). Het VAPA werd geëvalueerd en bijgestuurd, wat door de Vlaamse Regering op 28 oktober 2022 werd bekrachtigd. Sinds januari 2022 en nog tot midden 2023 loopt een onderzoek rond armoede en tewerkstelling in de sociale economie. Bij de uitbouw van de lokale partnerschappen zal ook rekening moeten gehouden worden met de werk- en welzijnstrajecten, waaronder de groepsmodule voor personen in armoede, die nu via een ESF-oproep wordt uitgevoerd.
- Via activering en competentieversterking willen we mensen in armoede perspectief bieden op werk. VDAB-bemiddelaars worden getraind op het herkennen van signalen rond welzijnsproblematieken zodat ze kunnen doorverwijzen naar de gespecialiseerde dienstverlening waar nodig. Samen met partners zet VDAB ook in op een **flankerend en versterkend aanbod voor mensen in armoede**:
  - Sinds augustus 2020 tot einde 2023 zijn organisaties of partnerschappen aan de slag binnen de ESF-oproep 'Versterking van de werk-welzijnsbemiddeling'. Met dit aanbod richten ze zich specifiek tot werkzoekenden die in armoede leven of een verhoogde kans op armoede hebben. Zij bieden een versterkend groepsaanbod en aanvullend individueel aanbod en overleggen met de werk-welzijnsbemiddelaars van VDAB.
  - Ook binnen de ESF-oproep 'Outreach & Activering II', waarvan de projecten uiterlijk tot einde 2023 doorlopen, vestigden we de aandacht van geïnteresseerde promotoren op deze doelgroep.

---

⁹ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'De Vlaamse jobbonus'

Ondernemerschap stimuleren

Ondernemerschap stimuleren we op alle leeftijden als een evenwaardige keuze, ook voor gefaalde ondernemers blijven we het ondernemerschap stimuleren. We bieden aan werkzoekenden en leerlingen de keuze tot ondernemerschap proactief aan als stap in een traject naar werk, en bieden ondersteuning en begeleiding.

- In het kader van het VESOC-akkoord 'Alle hens aan dek' werd de doelgroep van de **transitiepremie**¹⁰ voor één jaar (1 april 2021 tot en met 31 maart 2022) verruimd naar alle uitkeringsgerechtigde werkzoekenden en werd de premie gewijzigd naar €7.800. In 2022 werd transitiepremie, zoals vastgelegd binnen AHAD, structureel verankerd. Daarnaast werd de regelgeving aangepast zodat ook niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden aanspraak kunnen maken op de transitiepremie.
- Ter versterking van het ondernemerschap is een **starterspremie** (jobbonusPLUS) uitgewerkt, gericht op startende zelfstandigen in hoofdberoep (zie hoger¹¹). Samen met de transitiepremie realiseren we zo een aanbod, gericht op zowel uitkeringsgerechtigden, als niet-beroepsactieven en mensen die de overstap maken van een job met een laag loon naar een zelfstandig beroep. Op die manier willen we hen stimuleren effectief de stap naar het ondernemerschap te zetten.
- In 2022 bereidde VDAB samen met VLAIO de vernieuwde **oproep ondernemerschapstrajecten** voor. Bij de vormgeving van de nieuwe oproep werd rekening gehouden met de uitkomsten van de evaluatie die door DWSE werd uitgevoerd. De doelstelling van deze opdracht is om werkzoekenden met ondernemersambities te ondersteunen in het concretiseren van hun ondernemingsidee en het onderzoeken van de haalbaarheid ervan. De vernieuwde opdracht zal van start gaan in de loop van 2023.

OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven

Om de goede werking van de arbeidsmarkt te verzekeren, volstaat het niet langer om ons activeringsbeleid uitsluitend toe te spitsen op de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. We zetten in op het activeren van beschikbare personen voor de invulling van de vervangingsvraag en van de nieuwe jobs die de komende jaren het daglicht zullen zien. De coronacrisis zorgde voor een schok op de arbeidsmarkt, maar de structurele uitdagingen op langere termijn blijven overeind.

We vernieuwen en versterken ons activeringsbeleid om te beantwoorden aan de uitdagingen van de transitionele arbeidsmarkt en verbreden het aanbod naar al het talent in Vlaanderen, op en naast de arbeidsmarkt. In dat kader werd de opdracht van de VDAB uitgebreid tot de centrale datagedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het activeringsbeleid in Vlaanderen, en werd de samenwerking met lokale besturen, bedrijven en andere (soms nieuwe) partners versterkt of opgestart (zie ook hierna).

In samenwerking en afstemming met institutionele en outreachende partners breiden we het arbeidsmarktpotentieel uit door meer burgers (nog niet werkend

---

¹⁰ Zie ook begroting, JB0-1JDB2CJ-WT, p.45 en volgende.

¹¹ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'De Vlaamse jobbonus'

en niet ingeschreven bij VDAB) te sensibiliseren en motiveren m.b.t. intrede op de arbeidsmarkt. We zullen het bereik vergroten met het ultieme doel meer beroepsinactieven te activeren. Daarenboven neemt VDAB een signaalfunctie op i.f.v. het wegwerken van institutionele en systemische drempels voor activering (zowel t.a.v. de Vlaamse als de federale beleidsmakers).

Algemene krijtlijnen van de aanpak naar niet-beroepsactieven

- Centraal in de aanpak van VDAB naar niet-beroepsactieven staat het bundelen van krachten en het zoeken naar samenwerking met partners om de werkzaamheidsgraad én de inclusiviteit op de arbeidsmarkt te verhogen. VDAB heeft in het voorbije jaar dan ook een heel aantal initiatieven uitgerold in samenwerking met partners, met als doel om meer niet-beroepsactieven te bereiken, te ontvangen en te activeren. Enkele voorbeelden hiervan zijn:
  - acties met mobiele trailers in verschillende gemeenten in Vlaanderen om niet-beroepsactieven te bereiken en te inspireren,
  - de inzet op sensibilisering van werkgevers om inclusief te werken (o.a. via de "witte raaf"-communicatiecampagne),
  - de Vlaamsbrede uitrol van samenwerkingsovereenkomsten met lokale besturen waarin structureel aandacht wordt gegeven aan het bereiken van niet-beroepsactieven,
  - de samenwerking in het kader van het ESF-project Capacity Building, om toekomstgerichte structuren uit te bouwen voor het bereiken van niet-beroepsactieven en het ondersteunen van mensen die kampen met multi-problematieken,
  - het VDAB-onderzoek naar outreach en activering van herintreders met daarbij de centrale vraag welke beleidsmaatregelen VDAB kan inzetten om drempels bij potentiële herintreders te overwinnen,
  - de uitvoering van de proeftuinen inburgering, samen met de Agentschappen Integratie en Inburgering,
  - de structurele inzet van jongerenconsulenten voor NEET-jongeren, die ook intensief afstemmen met de outreachende partners in het kader van de ESF-oproep 'lokale partnerschappen voor jongeren',de voorbereidingen in functie van de integratie van de verplichting tot inschrijving bij VDAB voor sociale huurders. De huurdersverplichting is in werking getreden sinds 1 januari 2023.
- Het VIONA-project 'Kinderopvang en tewerkstelling in Vlaanderen' startte in het voorjaar van 2021 en loopt tot mei 2023.

Personen met een handicap

- In 2022 werd het project 'Disruptief Inclusief' verdergezet. Daarin werken GRIP, SERV, GTB, Konekt, VDAB en DWSE samen toe naar een **gedeelde toekomstvisie met de betrokken stakeholders voor betaald werk voor personen met een beperking**.
- Zowel in het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee', als in de Vlaamse en federale begrotingsgesprekken van het najaar werden acties opgenomen die in dit kader worden uitgewerkt of opgevolgd. Vanuit de federale overheid wordt een interfederaal actieplan personen met een handicap

verwacht, voorzien we de opvolging van het federale actieplan personen met een handicap en vanuit de VN is er een commentaar op artikel 27 (recht op werk). De input wordt op Vlaams niveau gecoördineerd door Gelijke Kansen, na een eerste oplevering van fiches zal dit werk in 2023 verder gezet worden.

Vanuit VDAB werd toelichting gegeven over de rol die de Vlaamse arbeidsmarktregisseur kan opnemen binnen de uitwerking van een experimenteel federaal wetsvoorstel vanuit FOD SZ - DG HAN. Dit kadert binnen de voorbereiding op een wetswijziging voor een **tijdelijke versoepeling van de combinatie van een inkomensvervangende tegemoetkoming of van een integratietegemoetkoming voor personen met een handicap met een inkomen uit arbeid.**

- Het advies **Actielijst Arbeidsbeperking 2030** werd besproken op VESOC om een stand van zaken te geven over de opvolging van de 109 acties. De Actielijst vormt ook het vertrekpunt voor specifiek overleg, bijvoorbeeld in het kader van het Permanent Overleg Werkzoekenden met een Arbeidshandicap (POWA).

Langdurig zieken re-integreren in de arbeidsmarkt

- In 2022 werd de **dienstverlening van VDAB en partners verder bekendgemaakt** naar langdurig zieken. Er werd ook ingezet op sensibilisering rond het vroegtijdig bespreekbaar maken van werk tijdens het herstel, o.a. via informatiebrochures, een webinar, podcasts, deelname aan conferenties, artikels en kennismakingsmomenten met partners van de raamovereenkomst. VDAB maakte ook werk van een vernieuwde laagdrempelige landingspagina die alle benodigde informatie bundelt.
- Van september 2021 tot eind 2022 liep een **pilootproject met VDAB en arbeidsartsen** van IDEWE en Mensura in het kader van een snellere toeleiding van arbeidsongeschikte werknemers en om elkaars dienstverlening beter te leren kennen. Er waren 145 deelnemers vooropgesteld. Die ambitie werd ruimschoots overschreden, met eind december 304 deelnemers op de teller.
- **RIZIV, de ziekenfondsen en VDAB** gingen veelvuldig in overleg rond de (impact van) wetswijzigingen en de nieuwe rol van de terug-naar-werk-coördinatoren bij de ziekenfondsen. **Ze vernieuwden samen de raamovereenkomst.** Er vonden in 2022 4.402 aanmeldingen plaats binnen de raamovereenkomst. Er werd ook vorm gegeven aan "routing C" dat in 2023 spontane aanmelding mogelijk maakt van arbeidsongeschikt erkende burgers in invaliditeit bij VDAB.

Werk- en zorgtrajecten¹² evalueren en uitbreiden

Het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten voorziet in een gespecialiseerd werk- en zorgaanbod voor mensen met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en/of sociale (CMPPS) problemen die omwille van die problemen (tijdelijk) niet in staat zijn om betaalde arbeid te verrichten, noch in het normaal economisch circuit, noch in de sociale economie. We begeleiden deze mensen in tijdelijke activeringstrajecten of met een aanbod van arbeidsmatige activiteiten.

---

¹² Zie ook begroting: JB0-1JDB2CX-IS, p.4848 en JB0-1JDB2CE-WT, p.39.

- Met het oog op het bereiken van een maximale participatie van elke persoon in de maatschappij, al dan niet naar betaalde arbeid, **pasten we in 2022 het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten aan**. Bij het aanpassen van het regelgevend kader was er oog voor personen in andere statuten zodat ook zij stappen naar betaald werk kunnen zetten. Het gewijzigde **decreet over werk- en zorgtrajecten** werd bekrachtigd op 8 juli 2022 en het uitvoeringsbesluit werd op 18 november 2022 definitief goedgekeurd. Er werden –druk bijgewoonde– digitale infosessies over het nieuwe beleidskader georganiseerd en de verschillende oproepen en tender voor activeringstrajecten werden gelanceerd, met het oog op een opstart van de activeringstrajecten vanaf 1 juli 2023 volgens de nieuwe regelgeving. De arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie werden verdergezet, met een opvolging van de intervisie met de bruggenbouwers van GTB voor de evaluatiegesprekken met de arbeidszorgmedewerkers en het inzetten op een versterking van de samenwerking op het terrein. We gaven ook verder vorm aan de afspraken om Brusselse werkzoekenden toe te kunnen leiden naar werk- en zorgtrajecten en volgden de verbeterprocessen voor de onthaaltrajecten Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) op.
- Voor personen met een werkloosheidsuitkering voor wie betaald werk ook op langere termijn niet haalbaar lijkt, gaven we de **onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal** een plaats bij het regelgevend kader van de werk- en zorgtrajecten om de samenwerking te verankeren. De decretale basis zorgt voor een uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens op basis van de privacy-regelgeving.
- In het kader van het federaal KB van 6 mei 2019 is een **monitoring** voorzien door de bemiddelingsdiensten in de schoot van Synerjob. De vraag naar een ander statuut voor personen die herhaaldelijk een advies Welzijn kregen, werd ook verder met de federale overheid opgenomen.
- Om ook de activering en competentieversterking van personen in andere statuten optimaal mogelijk te maken, overlegden we in 2022 met de **federale overheid** rond deze statuten en de bijhorende uitkeringen (cfr. bijv. het uit te werken experimenteel federaal kader voor (deeltijdse) arbeidsdeelname voor personen met een handicap zonder verlies van de integratietegemoetkoming of de inkomensvervangende tegemoetkoming, zie ook hoger¹³).

NEET-jongeren opnieuw in onderwijs, opleiding of werk brengen

- Voor de bemiddeling van NEET-jongeren **werkt VDAB nauw samen met partners** uit o.a. onderwijs, jeugdwerk, welzijn en de lokale besturen. Zo zijn er de ESF-projecten 'Lokale partnerschappen voor jongeren'¹⁴ die in heel Vlaanderen bottom-up initiatieven willen stimuleren om partnerschappen op lokaal niveau tot stand te brengen en die de effectiviteit van de begeleiding en ondersteuning van (kwetsbare) jongeren vergroten. De ESF-oproep 'Outreach en activering'¹⁵ richt zich op niet-beroepsactieve, potentiële werkzoekenden - waaronder jongeren- met als doel hen in contact te brengen met de dienstverlening van VDAB en partners. De projecten binnen beide ESF-oproepen lopen nog tot eind 2023.

¹³ OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – Personen met een handicap

¹⁴ ESF-oproepen 510, 528 en 542

¹⁵ ESF-oproepen 457 en 490

- Verder zijn de **VDAB-jongerenconsulenten** het aanspreekpunt voor scholen, jeugdwerk en jeugdwelzijnswerk en vormen ze de laagdrempelige toegangspoort voor (kwetsbare) jongeren tot het aanbod van VDAB. Dankzij het outreachende lokaal netwerk van de jongerenconsulenten kunnen (kwetsbare) jongeren warm overgedragen worden naar VDAB en kan snel dienstverlening op maat geboden worden.
- Om de dienstverlening naar de doelgroep NEET-jongeren te versterken en verder uit te bouwen, keurde de Vlaamse Regering op 30 september 2022 definitief het besluit goed dat de NEET-jongeren toevoegt als doelgroep van VDAB als activeringsregisseur. Het BVR is op 1 januari 2023 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en in werking getreden. Voor de acties naar NEET-jongeren die nog niet bij VDAB gekend zijn, komt hiermee de juridische **decretale basis** vanaf eind 2022 te liggen in de bevoegdheden van de activeringsregisseur.
- In overeenstemming met de nieuwe Europese richtlijn 'Youth Guarantee' wordt de leeftijdsgrens opgetrokken van 25 naar 30 jaar, ook voor jongeren die reeds een diploma haalden. De oefening rond de impact van de verhoging van de leeftijdsgrens op de VDAB dienstverlening werd in 2022 gestart.

Oudere werkzoekenden en werkzoekenden in SWT

- Eind 2022 werd het **VDAB-onderzoek** afgerond dat peilde naar de actiebereidheid, het zoekgedrag en de drempels naar werk volgens leeftijd en werkloosheidsstelsel. Uit dit onderzoek blijkt onder meer dat gezondheid als drempel sterk aanwezig is bij werkzoekenden vanaf de leeftijd van 55 jaar. Oudere werkzoekenden ervaren ook dat ze door hun leeftijd minder tewerkstellingskansen krijgen van (nieuwe) werkgevers. Dit leidt soms tot een verlies aan motivatie en het opgeven van de zoektocht naar werk, waardoor heel wat oudere werkzoekenden in de praktijk tot de groep van niet-beroepsactieven gaan behoren.
- VDAB blijft ten aanzien van oudere werkzoekenden en werkzoekenden in SWT een aanbod doen. Omdat deze groep soms geconfronteerd wordt met specifieke noden, wordt hiervoor indien nodig een **intensiever aanbod op maat** voorzien. Zo wordt in de begeleidingstender 'Integrale Begeleiding Plus' ruimte en bijzondere aandacht voorzien voor 55-plussers.
- Er werd gewerkt aan **communicatie naar werkgevers- en werknemersorganisaties** met het oog op de organisatie van gezamenlijke infosessies i.s.m. VDAB, zoals die in het verleden reeds bestonden. De infosessies uit het verleden werden geëvalueerd om lessen te trekken voor de organisatie van de nieuwe sessies in 2022. Omdat de infosessies door de betrokken werkzoekenden positief werden onthaald, is de vraag naar een gelijkaardig initiatief gesteld voor 2023.
- Bovendien heeft VDAB de lijst van **knelpuntberoepen** grondig bekeken en ingeschat welke van deze functies haalbaar zijn voor ouderen. Van hieruit worden acties ondernomen om ouderen naar deze knelpuntberoepen te bemiddelen.

Gedetineerden en geïnterneerden

VDAB zet **detentieconsulenten** in binnen de muren van de Vlaamse en Brusselse gevangenissen. De detentieconsulenten leveren een bijdrage bij het uitwerken van een reclasseringsplan door veroordeelde gedetineerden te ondersteunen in hun zoektocht naar werk of hen te oriënteren naar een beroepsopleiding, rekening houdend met de restricties die opgelegd worden door justitie. VDAB is daarnaast een partner binnen het Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden.

De samenwerking met de lokale besturen versterken

- In september 2022 werd beslist om in juni 2023 een **conferentie** te organiseren rond het **lokale werkgelegenheidsbeleid**. De inhoudelijke en organisatorische voorbereidingen hiervoor werden opgestart in het najaar van 2022 met het uittekenen van een eerste concept (van voor- en natraject en van de conferentie zelf), het aanstellen van een eventbureau en het maken van eerste afspraken via de opgerichte stuurgroep en het projectteam. Parallel hieraan bereidden we ook een **traject met de interprofessionele partners** voor om toe te werken naar een **gezamenlijke visie** en finaal **een pact** met VVSG en de VESOC-partners als output van de conferentie.
- De lokale regiegebieden sociale economie en werk moeten zich tegen 1 januari 2026 enten op de Vlaamse referentieregio's en dit regelen we via het verzameldecreet (VDAB doet hetzelfde voor wijkwerken).
- In het kader van de **commissie decentralisatie** werden – gefaciliteerd door het Agentschap Binnenlands Bestuur – inhoudelijke fiches i.v.m. vier WSE-decentralisatievoorstellen uitgewerkt, met name: 1) rond de uitbreiding van de lokale regierol, 2) rond het capacity building project lokale partnerschappen van Europa WSE, 3) rond de samenwerkingsovereenkomsten VDAB-lokale besturen, en 4) rond een onderzoek door VDAB naar leerrijke buitenlandse decentralisatiemodellen. Deze fiches werden goedgekeurd. Het buitenlands onderzoek werd begin 2023 worden opgestart, de andere decentralisatievoorstellen betreffen lopend beleid.
- Met het oog op de activering van mensen met een leefloon en andere niet-beroepsactieven versterkt VDAB de samenwerking met de lokale besturen.
  - Eind 2022 zijn de 13 centrumsteden en 33 van de 37 regiegebieden sociale economie en werk gevat in een **samenwerkingsovereenkomst** met VDAB. Hiermee heeft 75% van de lokale besturen in Vlaanderen zich geëngageerd om samen met VDAB (en partners) acties uit te werken die bijdragen aan het streefdoel van 80% werkzaamheidsgraad. De samenwerkingsovereenkomsten tussen VDAB en de lokale besturen worden vertaald in een jaarlijks actieplan, rekening houdend met evoluties op de arbeidsmarkt en conform de centrale doelstellingen van het managementplan van VDAB.
  - De resultaten van de samenwerking worden via het **dashboard lokale besturen** opgevolgd en bijgestuurd in lijn met de actuele arbeidsmarktontwikkelingen. Zo werd het dashboard lokale besturen in het najaar van 2022 aangevuld met data rond het bereik van Oekraïense ontheemden met equivalent leefloon bij VDAB. Elk lokaal bestuur kan via het dashboard zicht krijgen op het aantal Oekraïense ontheemden met

equivalent leefloon die bij VDAB zijn ingeschreven in het kader van de activering naar werk. Door deze data transparant te maken, kunnen de lokale besturen (OCMW's) waar mogelijk bijsturen in de eigen werking.

- Eind 2022 werd beslist om een **addendum** toe te voegen aan de **samenwerkingsovereenkomsten met lokale besturen**, specifiek gericht op het bereik en de activering van leefloongerechtigden en andere niet-beroepsactieve burgers. Drie grote lijnen zijn in het addendum opgenomen:
  - meer zichtbaarheid geven aan goede praktijken op het veld en daarmee andere lokale besturen inspireren,
  - meer leefloongerechtigden activeren naar werk,
  - meer niet-gekende niet-beroepsactieve burgers bereiken in functie van activering naar werk.
- Verder hebben VDAB, de lokale besturen, VVSG en Europa WSE de handen in elkaar geslagen in functie van de uitwerking van het project '**Capacity building Lokale partnerschappen**' (cf. hoger). Vanuit dit project zullen niet-beroepsactieven en werkzoekenden met complexe problematieken op een integrale manier worden begeleid door een partnerschap waarin verschillende expertises worden gebundeld. Het voorbije jaar werd vooral gewerkt aan het uitbouwen van de structuur en governance voor deze partnerschappen. Er werd hierover verschillende keren gerapporteerd binnen het Monitoringscomité van ESF en de structuren van de SERV.

Vrijwilligerswerk als onderdeel van een traject naar werk

Vrijwilligerswerk is van belang voor sociale inclusie, als een vorm van competentieversterking of als een bewuste verbreding van de loopbaan van burgers. Ik vind het belangrijk om vrijwilligerswerk nog meer centraal te zetten in een traject naar werk. Daarom werd het voorbije jaar het gesprek aangegaan om de **meldingsplicht voor werkzoekenden voor het uitvoeren van vrijwilligerswerk van het federale naar het Vlaamse niveau over te hevelen**. Mijn federale collega bevoegd voor Werk heeft naar aanleiding van deze gesprekken een voorstel van wijziging op de wet vrijwilligerswerk / KB werkloosheid ter advies ingediend bij het beheerscomité van RVA.

OD 3: Het activeringsbeleid aanscherpen via de controle van de beschikbaarheid van de werkzoekenden

VDAB hervormde de bemiddelings- en transmissieprocedure zodat ze meer gestructureerd en transparant is, zowel voor de bemiddelaar als voor de klant. Op termijn leidt dit tot meer onderbouwde transmissiedossiers en duidelijkere verwachtingen naar werkzoekenden en bemiddelaars toe. Hierbij maakte VDAB werk van een meer transparante en duidelijke communicatie naar de klant in elke fase van het transmissieproces en een betere ondersteuning en opvolging van de VDAB-bemiddelaars door middel van kwaliteitsborging en gerichte feedback. Via een actieve bemiddeling en consequente opvolging van het zoekgedrag wordt het traject naar werk van werkzoekende burgers versterkt. VDAB zette hierop in via verschillende sporen:

- De hervorming van het afsprakenblad naar de **afsprakenbundel** werd eind 2022 geïmplementeerd. In het voorjaar van 2023 worden frequente

kwaliteitschecks voorzien om te bepalen of de bundel voldoende geland is bij bemiddelaar en burger.

- Eind 2022 werd het 'plan van aanpak' geïntroduceerd dat bemiddelaars moet helpen om hun **probleemstelling t.a.v. de klant duidelijk te formuleren en te communiceren**. De grotere transparantie houdt ook in dat er een duidelijker beeld is van de stand van zaken van elk traject dat bij VDAB en partners loopt. Dat maakt de verwachting t.a.v. de klant concreter en de richting van het traject scherper. Bovendien kan een collega-bemiddelaar het dossier sneller overnemen. Die transparantie zal de discussies bij de controledienst doelgericht houden.
- De **opleiding rond transmissies** is herwerkt, n.a.v. feedback van de werkvloer.
- De provinciale afdelingen kregen de opdracht een **actieplan rond transmissies** op te stellen met verhoogde aandacht voor de sollicitatie-opdracht.
- Het gestructureerde **feedbacksysteem**, door de controledienst geïntroduceerd in 2021, werd in 2022 verder uitgerold en verfijnd. Bemiddelaars krijgen hierdoor consequent feedback over de ontvangen (niet-ontvankelijke) dossiers met het oog op het verbeteren van de ontvankelijkheidsgraad. Hierover wordt periodiek aan het management gerapporteerd, wat bijsturing mogelijk maakt.
- Om bemiddelaars beter te ondersteunen in de opmaak van meer onderbouwde kwalitatieve transmissiedossiers, werden de **transmissierichtlijnen** verder geoptimaliseerd.
- Het **juridisch kader werd geactualiseerd** met het oog op het creëren van een expliciete wettelijke basis voor digitale dienstverlening en digitale opvolgingsgesprekken in het kader van de controle op beschikbaarheid.

OD 4: Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers

- Naar analogie met de digitale contactstrategie voor werkzoekenden, rolt VDAB ook voor werkgevers een contactstrategie uit met een digitale, humaan-digitale en face-to-face laag. Zo worden de activiteiten die geen face-to-face benadering nodig hebben (humaan) digitaal opgenomen via een **laagdrempelig en uniek werkgeversloket** dat telefonisch, via chat en via e-form bereikbaar is.
- In 2022 versterkte VDAB ook de digitale laag via een aantal **IT-aanpassingen**, zoals:
  - De toegang voor werkgevers tot 'Mijn VDAB' is versneld, gedigitaliseerd en het aanvragen en opvolgen van diensten is geoptimaliseerd.
  - Het vernieuwde 'Vind een Werknemer' – de self-service tool voor de werkgever om zelf gepaste kandidaten te zoeken – werd verbeterd naar gebruikservaring (look&feel, vlotte navigatie en omschrijving zoekcriteria) en betere zoekmogelijkheden voor specifieke profielen.

- VDAB verbetert eveneens de face-to-face dienstverlening aan werkgevers met focus op moeilijk invulbare vacatures. Daartoe zorgde VDAB in 2022 voor een automatische inschatting, waardoor enkel knelpuntvacatures in gedeeld beheer komen, en voor een **monitoringmodel** waardoor lang openstaande vacatures (die geen knelpunt zijn) ook in **gedeeld beheer** kunnen worden genomen.
- Vanuit de vernieuwde face-to-face dienstverlening zullen VDAB-bemiddelaars en accountmanagers de **werkgevers nog meer proactief benaderen** en daarbij concrete oplossingen voorstellen, met de nadruk op werkplekieren en competentieversterking. De proeftuinen voor de vernieuwde vacaturewerking binnen de cluster industrie en de verscherpte rol van de provinciale accountwerking binnen business support, retail & ICT, werden afgerond in 2022 en er werden voorbereidingen getroffen om de geleerde effecten stapsgewijs uit te rollen naar alle clusters in Vlaanderen in 2023.
- VDAB bleef ook verder de **ondersteunende tools** inzetten voor werkgevers, zoals (digitale) jobevents en webinars.

OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

Om de arbeidsmarkt te verruimen, hebben we in 2022 ook ingezet op een versterkte interregionale mobiliteit en het aantrekken van buitenlands talent. We ondernamen hiervoor rekruteringsacties buiten Vlaanderen: indien er onvoldoende talent is in Vlaanderen, wordt er in de andere gewesten (via samenwerking met Le Forem, Actiris en ADG), de aanpalende grensregio's en in het buitenland (ook buiten de EU) gezocht, dit in samenwerking met de respectievelijke publieke tewerkstellingsdienst of andere publieke instellingen. VDAB heeft zijn werkgeversdienstverlening rond het rekruteren buiten Vlaanderen versterkt door deze te integreren in de sectorale werking en digitale dienstverlening.

Versterkte samenwerking met Brussel en Wallonië

- Het samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden werd eind 2021 zowel in het Vlaamse als het Brusselse parlement goedgekeurd. Het samenwerkingsakkoord moet zorgen voor een vlottere werking van de arbeidsmarkt om een grotere mobiliteit van werkzoekenden te realiseren tussen de gewesten. Hiertoe willen de regeringen zich engageren om in te zetten op de competentieontwikkeling, inclusief de taalkennis, (niet-)technische vaardigheden en de erkenning van eerder verworven competenties, van de werkzoekenden en werknemers. In het najaar van 2021 en 2022 werd een jaarlijkse gezamenlijke arbeidsmarktanalyse opgemaakt om zo een duidelijk zicht te krijgen op de arbeidsmarktsituatie in Brussel en Vlaanderen. Dit samenwerkingsakkoord werd verder vertaald door de raden van bestuur van Actiris en VDAB in een **samenwerkingsovereenkomst met concrete (en meetbare) doelstellingen** om de strategische doelstellingen, zoals vastgelegd in het samenwerkingsakkoord, te realiseren dat via een jaarlijks actieplan in 2023 in werking treedt.
- De **versterkte samenwerking met Le Forem** willen we vormgeven via een samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Wallonië ter bevordering van de

interregionale mobiliteit van werkzoekenden. In 2022 werden de eerste gesprekken gevoerd over de inhoud van dit akkoord en werden de nodige operationele afspraken op de werkvloer gemaakt om de Vlaamse knelpuntvacatures in te vullen via interregionale mobiliteit. Om de versterkte samenwerking te realiseren, bespreken Le Forem en VDAB samen hoe een proactieve werking voor knelpuntvacatures kan worden opgezet en hoe de digitalisering van de samenwerking nader technisch uitgewerkt kan worden (bijvoorbeeld welke vacatures knelpuntberoepen zijn).

Versterkte samenwerking in de grensregio

- VDAB investeerde in de **inschakeling van Franse en Nederlandse werkzoekenden** in Vlaanderen: VDAB continueert de opgezette acties vanuit de Interreg-projecten en Eures-partnerschappen om Franse en Nederlandse werkzoekenden te rekruteren voor de Vlaamse knelpuntvacatures.
- VDAB zette in op correcte **informatieverstrekking** m.b.t. grensoverschrijdend werken en verankerde deze informatie in de drielagige contactstrategie (digitaal via website, humaan-digitaal via de Servicelijn en face-to-face via de bemiddelaars internationale mobiliteit). VDAB participeerde aan het netwerk van de grensinfopunten (GIP) tussen Vlaanderen, Nederland en Duitsland.
- VDAB werkte in 2022 **grensoverschrijdende bemiddelingsprojecten** uit met de arbeidsbemiddelingsdiensten van de aangrenzende regio's (Noord-Frankrijk en Nederland). De bemiddelingsprojecten worden via Interreg-projecten en Eures-partnerschappen, waar de grootste opportuniteiten zijn, verder gezet. In 2022 werd een **strategisch actieplan grensoverschrijdende samenwerking tussen Frankrijk en België** in het kader van werkgelegenheid en beroepsopleiding uitgewerkt. Dit plan moet nog gevalideerd worden door beide landen.
- VDAB trekt **lessen uit het Werkinzicht-project** met Nederland dat – met medewerking van het Steunpunt Werk en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de bemiddelingsdiensten – data en dashboards opgebouwd heeft voor werkzoekenden, werknemers en werkgevers in de grensregio's om de grensoverschrijdende mobiliteit van arbeidskrachten aan te wakkeren. De ontwikkelde en beschikbare data worden verder gebruikt bij de nodige arbeidsmarktanalyses voor verdere samenwerking in bemiddelingsprojecten met Nederland.

Aantrekken van buitenlands talent

- Met het oog op het aantrekken van buitenlands toptalent en het versterken van het tewerkstellingspotentieel in Vlaanderen, operationaliseerden we **m.b.t. de tewerkstelling van buitenlandse werknemers** enerzijds een nieuwe categorie van werknemers die binnen een onderneming worden overgeplaatst (aangeduid met 'intra-corporate transferees' - omzetting richtlijn 2014/66) en anderzijds de gecombineerde procedure voor onderzoekers, stagiairs en vrijwilligers (omzetting richtlijn 2016/801). Daarnaast troffen we i.s.m. de federale overheid voorbereidingen om de regelgeving rond de blue card tegen eind 2023 aan te passen (recast-richtlijn).

- **In dialoog met de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ)** werkten we naar **korte doorlooptermijnen** voor zowel het luik Werk als het luik Verblijf. Samen met de betrokken federale overheidsdiensten werkten we aan de uitbreiding van het gemeenschappelijk elektronisch platform 'Working in Belgium' (fase 3), dat het loket openstelt voor het aanvragen van arbeidskaarten en toelatingen onbepaalde duur, en dat extra gegevensstromen instelt. In 2022 werd de tekst afgewerkt van een nieuw samenwerkingsakkoord om het uniek loket verder uit te bouwen met fase 3. Het ontwerpakkoord doorloopt nu het regelgevend traject onder leiding van de Dienst Vreemdelingenzaken. In 2023 wordt fase 3 operationeel.
- We waakten samen met de federale inspectiediensten over de **naleving van de regelgeving economische migratie en menswaardige arbeidsomstandigheden**. In de zomer van 2022 leidden een aantal gevallen van fraude en misbruik (dossiers ACT, Borealis) tot een verdere uitbouw en professionalisering van de dienst Economische Migratie binnen het Departement Werk en Sociale Economie. Zo werd een aparte 'controlekamer' opgericht met het oog op prescreening van grote aanvragen en ex- postcontrole van afgeleverde toelatingen. In de controlekamer wordt nauw samengewerkt met de Vlaamse Sociale Inspectie en de dienst Data. We zorgen ook voor meer toezicht en handhaving op het terrein en versterken van de Cel Administratieve Geldboeten. De Vlaamse Regering keurde hiervoor recent de uitbreiding goed van het personeelscontingent van het Departement Werk en Sociale Economie met 11 VTE, voor de bijkomende opdrachten in het licht van het opsporen van misbruiken rond economische migratie en detachering.

Erkenning van buitenlands talent en competenties

- De tender voor begeleiding bij diploma-erkenning kende in 2022 een grote stijging in aantal toelidingen, waardoor we vanaf 2023 – voor het laatste gunningsjaar van de huidige uitbesteding – samenwerken met twee extra partners. De stijging komt o.a. door Oekraïners, die door VDAB begeleid worden bij hun diploma-erkenning. We hebben in 2022 988 toelidingen verwerkt (tegenover 566 in 2021 en 585 in 2020).
- Om buitenlands talent aan te trekken of hier te houden, hebben we (rond het 'zoekjaar' voor niet-EU studenten die na hun studies nog een jaar kunnen wonen en werken in België om een job te vinden waarvoor de werkgever een gecombineerde vergunning aanvraagt) ingezet op o.a.:
  - het informeren van werkzoekenden over de maatregel via onze website,
  - het voorzien in opleiding voor bemiddelaars en
  - het opstarten van een proefproject met de partners jobhunting.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (WERK), MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	612.990	609.943	570.900	619.943	628.924	570.844
Toe-lagen IS	554.127	593.914	579.079	554.376	589.546	574.711
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.167.117	1.203.857	1.149.979	1.174.319	1.218.470	1.145.555

Inhoudelijke toelichting:

Het inhoudelijk structurelement 'Activering (Werk)' heeft langs uitgavenzijde betrekking op veertien begrotingsartikelen. Een drietal begrotingsartikelen kaderen in het Vlaams Doelgroepenbeleid. Daarnaast omvat dit ISE ook de sectorale doelgroepkortingen, de werkhervattingstoeslag, de transitiepremie, de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen, de jongerenbonus, de aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden en de DAC- en GESCO-middelen. Onder deze ISE zitten tot slot ook enkele toelages voor de VDAB vervat: de toelage voor de werkingsmiddelen, de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten) en de investeringsmiddelen.

Deze artikelen worden onder paragraaf 1.3.1 meer in detail besproken.

De maatregelen onder het ISE 'Activering (Werk)' kenden bij BA 2021 samen een toegekend krediet ten belope van 1.167.117 keuro VAK en 1.174.319 keuro VEK.

Omwille van enkele kredietherverdelingen doorheen het jaar is dit budget toegenomen met 36.740 keuro VAK en 44.151 keuro VEK.

Deze toename situeert zich enerzijds hoofdzakelijk bij het JB0-1JDB2CY-artikel van VDAB, waar het budget door herverdelingen toenam met 38.390 keuro VAK en 34.080 keuro VEK. Dit bedrag is vooral toe te schrijven aan herverdelingen:

- uit de indexprovisie naar aanleiding van de spilindexoverschrijdingen in 2022 (21.258 keuro VAK/VEK),

- herverdelingen van 11.310 keuro VAK en 7.000 keuro VEK uit de relanceprovisie voor het project VV218-Digitale Vaardigheden, herverdelingen,
- ten bedrage van 3.241 keuro VAK/VEK uit provisies in het kader van de uitvoering van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden 5 en 6,
- en een herverdeling vanuit de provisie sectoraal akkoord Diensten van de Vlaamse Overheid voor de toekenning van ecocheques (2.581 keuro VAK/VEK).

Anderzijds werden vanuit de Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden verschillende VAK-herverdelingen doorgevoerd naar andere begrotingsartikelen waardoor de budgetten voor dit ISE daalden. De belangrijkste herverdelingen aan VAK-zijde waren 7.028 keuro naar Ondersteuningsmaatregelen Sociale Economie en Duurzaam en Sociaal Ondernemerschap, 4.000 keuro naar het ESF, en 1.000 keuro naar het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen.

Voor de financiering van het relanceproject VV016 'Activering/verhogen van de werkzaamheidsgraad met 80%, meer precies de tijdelijke uitbreiding van de transitiepremie, werd 1.650 keuro opgevraagd uit de relanceprovisie.

Tenslotte werd 5.875 keuro VAK/VEK vanuit de indexprovisie herverdeeld naar de Vlaamse Ondersteuningspremie voor het honoreren van de overschrijdingen van de spilindex in 2022.

Aan VEK-zijde waren er geen noemenswaardige herverdelingen buiten begrotingsronde.

Het beschikbare krediet voor de maatregelen onder dit ISE nam door deze herverdelingen toe tot 1.203.857 keuro VAK en 1.218.470 keuro VEK.

Het grootste deel van dit budget situeert zich bij het JB0-1JDB2CY-artikel voor VDAB (48% van het VAK en 47% van het VEK) en de doelgroepverminderingen sociale zekerheid (34% van het VAK/VEK).

De maatregelen onder het ISE 'Activering (Werk)' kenden in 2022 samen een uitvoering van 1.149.979 keuro VAK of 96% van het beschikbare VAK-krediet en 1.145.555 keuro VEK of 94% van het beschikbare VEK-krediet.

De onderbenutting van de kredieten is voornamelijk toe te schrijven aan de doelgroepverminderingen sociale zekerheid waar de realisatie 29.729 keuro VAK/VEK onder het beschikbare krediet bleef, de VDAB die 14.831 keuro VAK/VEK minder uitgaf dan het toegekende budget, de tewerkstellingsprogramma's en de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden waarvan het gerealiseerde VAK 8.339 keuro en het VEK 16.802 keuro lager lag dan het beschikbare krediet, de transitiepremie waar 11.711 keuro VEK minder werd uitgegeven dan gebudgetteerd, en de sectorale doelgroepkortingen die 3.159 keuro VAK/VEK onder budget eindigden.

Anderzijds lagen de werkelijke uitgaven in het kader van de Vlaamse Ondersteuningspremie 6.384 keuro VAK/VEK hoger dan het beschikbare krediet.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

1.3.1.1. Ontvangstenartikelen

JB0-9JDBACI-OW – ONTVANGSTEN BEROEPSKAARTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Een buitenlander die als zelfstandige wil werken in België, heeft daarvoor een beroepskaart nodig. Via de aanvraag van de beroepskaart wordt de toestemming verkregen om een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Bepaalde categorieën van buitenlanders zijn vrijgesteld van die verplichting, zoals onderdanen van een EU-lidstaat of van IJsland, Noorwegen, Liechtenstein of Zwitserland.

Het beleid rond de beroepskaarten kan gesitueerd worden onder OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken.

Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten die voortvloeien uit de betalingen verschuldigd voor zowel het aanvragen als het afleveren van beroepskaarten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	187	0	0
BU	193	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij BO/BA 2022 werden er hogere ontvangsten verwacht dan geraamd voor 2021 (155 keuro) omwille van het nieuwe beleid inzake beroepskaarten. Sinds januari 2022 verloopt het aanvragen en afleveren van beroepskaarten namelijk volledig digitaal. Daardoor moet het departement WSE geen administratieve kosten meer betalen aan de tussenkanalen die voorheen instonden voor de inning. Als gevolg daarvan stegen de geraamde ontvangsten tot 187 keuro. Met een bedrag van 193 keuro ligt de uiteindelijk gerealiseerde ontvangst lichtjes hoger (+3%).

1.3.1.2. Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2CA-WT – DOELGROEPVERMINDERINGEN SOCIALE ZEKERHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', meer precies het luik 'Een gericht doelgroepenbeleid'.

Met dit beleid wil men de aanwerving en tewerkstelling ondersteunen van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt. Dit begrotingsartikel bevat de RSZ-verminderingen inzake het hervormde Vlaamse doelgroepenbeleid voor jongeren en ouderen en de uitdovende RSZ-verminderingen voor langdurig werkzoekenden en werknemers getroffen door herstructurering.

De maatregel doelgroepvermindering mentors is terug te vinden onder begrotingsartikel JB0-1JFB2FD-WT aangezien deze doelgroepvermindering aansluit bij het inhoudelijk structurelement 'Competenties'.

Het Vlaamse doelgroepenbeleid omvat ook de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP – begrotingsartikel JB0-1JDB2CB-WT).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	407.885	407.922	378.193	407.885	407.922	378.193

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2022 werd voor dit begrotingsartikel een budget voorzien van 407.885 keuro VAK/VEK. Dit budget werd enkel gewijzigd naar aanleiding van de herverdeling uit de centrale indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) voor de overschrijdingen in 2022 van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen: +37 keuro.

De realisatie op dit begrotingsartikel in ORAFIN bedraagt 378.193 keuro. Dit is 93% of 29.729 keuro minder dan het voorziene budget.

Doelgroepvermindering	Budget	2022 Q1-Q3 (def), Q4 voorlopig	Afrek. 2021	Realisatie ORAFIN	Delta Kolom2 en budget
Oudere werknemers	332.846	354.071	-12.787	341.284	21.225
Jongeren	74.109	37.001	-341	36.660	-37.108
Langdurig werkzoekenden	314	9	204	213	-305
Herstructurering	19	0	4	4	-19
Gesco's	634	0	3	3	-634
Activa Preventie	0	0	29	29	0
	407.922	391.081	-12.888	378.193	-16.841

De uitgaven 2022 zoals terug te vinden in ORAFIN bevatten echter ook nog een beperkt stuk technische afrekening voor 2021. Wanneer we dat buiten beschouwing laten, komen we aan een uitgave van 391.081 keuro (of 96%). De uitgaven voor Q4 zijn echter nog voorlopig. De finale afrekening voor 2022 is nog in opmaak.

Hervormd en versterkt doelgroepenbeleid.

De uitgaven voor de ouderen lagen 21.225 keuro hoger dan het bij BA 2022 voorziene budget, terwijl de uitgaven voor de jongeren 37.108 keuro lager lagen dan het voorziene budget.

De maatregelen onder dit begrotingsartikel zijn overgekomen naar aanleiding van de 6de staatshervorming, maar worden nog steeds beheerd door de RSZ. We beschikken dus via de rapportering van de RSZ over de bedragen die geboekt worden, maar niet over bijkomende informatie (zoals bijvoorbeeld het onderscheid hervormd-versterkt).

Het feit dat de reële uitgaven voor de ouderen hoger liggen dan geraamd bij BA 2022, kan deels verklaard worden door het feit dat we het corona-effect moeilijk konden inschatten en corrigeren in de brondata die als basis dienden voor onze raming.

We stellen vast dat de totale uitgaven voor doelgroepverminderingen sociale zekerheid in 2022, conform de afspraken in het Regeerakkoord 2019-2024, meer dan 220.000 keuro lager liggen dan in 2019 (631.585 keuro).

Oud doelgroepenbeleid.

De doelgroepvermindering Activa langdurig werkzoekenden en werknemers getroffen door herstructurering, werden definitief stopgezet op 31 december 2018. Wij ramen nog uitgaven voor mutaties of achterstallen. We baseren ons daarvoor op de door de RSZ gerapporteerde realisaties van het voorgaande jaar (ervan uitgaand dat deze bedragen jaarlijks moeten afnemen). In 2022 zijn de uitgaven voor deze achterstallen nog sterker gedaald dan bij BA 2022 geraamd (-324 keuro).

Niet-hervormd doelgroepenbeleid

De uitgaven voor Gesco's en Activa Preventie zijn sterk gedaald en lagen een heel stuk lager dan het voorziene budget (-634 keuro).

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) is een premie voor een werkgever die een persoon met een arbeidshandicap aanwerft of heeft aangeworven. De VOP compenseert de bijkomende inschakelingskosten, ondersteuningskosten en de eventueel lagere productiviteit omwille van de arbeidshandicap.

De VOP kadert dan ook in OD1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden door een gericht doelgroepenbeleid te voeren'.

Sinds 1 januari 2019 is de VOP-maatregel versterkt met de uitbreiding van de doelgroep via een VOP met tijdelijk karakter. De tijdelijke VOP wordt toegekend aan personen met een indicatie arbeidshandicap die momenteel nog een revalidatie doorlopen of waarvan de gezondheidssituatie onvoldoende stabiel is om een blijvende nood aan ondersteuning vast te leggen. De tijdelijke VOP maakt vanaf 2022 deel uit van de open-end-regeling.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	96.594	102.469	108.853	96.594	102.469	108.852

Inhoudelijke toelichting:

Het bij begrotingsaanpassing toegekende decretaal krediet bedraagt 96.594 keuro VAK/VEK. Het budget nam toe tot 102.469 keuro VAK/VEK omwille van een herverdeling uit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) om de budgettaire impact van de overschrijding van de spilindex te honoreren.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 108.853 keuro VAK/VEK of 106,2% van het beschikbare krediet. Dit bedrag bestaat uit 29.680 keuro VAK/VEK dat op de overlopende rekening werd geboekt op basis van een raming van de uitgave met betrekking tot het vierde kwartaal van 2022. Teneinde deze geraamde kost van het vierde kwartaal 2022 te kunnen ondervangen, werd een anomalie op het budget geboekt van 6.383 keuro.

Voor het uitvoeringspercentage van 106,2% zijn er meerdere verklaringen, waaronder:

- 2022 kende een hogere uitvoering in vergelijking met de raming bij BA2022 doordat de tijdelijke werkloosheid, die mee in de raming zit, gunstiger geëvolueerd is dan verwacht;

- er werd een uitzonderlijk hoog bedrag van 1.025 keuro betaald aan correcties met betrekking tot vorige jaren;
- het bedrag dat op de overlopende rekeningen werd voorzien voor het vierde kwartaal 2021 en in 2022 werd geboekt, werd onderschat met 483 keuro waardoor deze kost ten laste van het budget 2022 diende genomen te worden.

JB0-1JDB2CC-WT – ACTIVERINGSUITKERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvatte in het verleden de kredieten voor de betaling van de geactiveerde uitkeringen in het kader van het doelgroepenbeleid via de RVA. Het betreft de geactiveerde werkloosheidsuitkeringen in het kader van het Activaplan en de Activa Start voor jongeren, Activa Handicap voor personen met een handicap en Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP).

De RVA is technisch operator van deze geregionaliseerde maatregelen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	0	0	2	0	0	2

Inhoudelijke toelichting:

Omdat deze maatregel reeds grotendeels in 2018 uitdoofde, werd hier geen krediet meer voorzien in 2022.

In ORAFIN zien we dat er in 2022 nog beperkte boekingen zijn gebeurd voor Activa – Werkuitkering en Activa - Handicap, gelijkaardig aan 2021. Deze boekingen zijn in 2022 goed voor 2 keuro. Deze overbenutting is te wijten aan sporadische achterstallen en technische correcties.

JB0-1JDB2CD-WT – PREMIES VOOR STARTENDE ZELFSTANDIGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de JobbonusPLUS en draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'. Via de JobbonusPLUS voor

startende zelfstandigen stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden met een laag inkomen.

De JobbonusPLUS voor startende zelfstandigen is een nieuwe maatregel die samen met de Jobbonus voor loontrekkenden in 2022 werd opgestart. De doelgroep zijn de personen die op basis van hun prestaties en de hoogte van hun loon als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan hun overstap naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep recht hadden op een Jobbonus.

De startende zelfstandige ontvangt maximaal twee keer een premie van 600 euro. De eerste premie van 600 euro wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. De tweede premie van 600 euro wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

De JobbonusPLUS kan niet gecumuleerd worden met de transitiepremie.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	9.133	9.689	8.001	9.196	9.752	8.001

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2022 werd voor dit begrotingsartikel een budget voorzien van 9.133 keuro VAK en 9.196 keuro VEK. Dit budget werd nog gewijzigd naar aanleiding van de herverdeling uit de centrale indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) voor de overschrijdingen in 2022 van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen: +556 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel in ORAFIN bedraagt 8.001 keuro VAK/VEK. Dat is 83% van het VAK en 82% van het VEK.

Het bedrag van 8.001 keuro betreft eigenlijk een raming. In dit opstartjaar 2022 werden nog geen betalingen uitgevoerd in het kader van de JobbonusPLUS. Deze maatregel is operationeel sterk gelinkt aan de Jobbonus voor loontrekkenden, die vanaf eind 2022 voor het eerst werd uitbetaald. Voor de uitbetaling van de JobbonusPLUS wordt gebruik gemaakt van het bestand van de rechthebbenden van de Jobbonus voor loontrekkenden. De operationalisering van de JobbonusPLUS was eind 2022 nog niet afgerond (de focus lag op het tijdig uitbetalen van de Jobbonus voor loontrekkenden), waardoor de uitbetalingen met betrekking op 2022 in het tweede kwartaal van 2023 zullen uitgevoerd worden. Aangezien prestaties (en dus uitgaven) moeten aangerekend worden op het jaar waarop ze betrekking hebben, werden deze uitgaven geraamd en werden zij aangerekend op de begroting van 2022 via de overlopende rekening. Het gaat hier om betalingen van de eerste premie van 600 euro voor rechthebbenden die in 2022 gestart zijn

als zelfstandige in hoofdberoep. De komende jaren zullen we zowel eerste als tweede premies uitbetalen en zullen de uitgaven verder oplopen.

Vanaf 2023 zullen we al in het vierde kwartaal kunnen starten met de uitbetaling van eerste premies voor startende zelfstandigen.

JB0-1JDB2CE-WT – WERKHERVATTINGSTOESLAG

Korte inhoud begrotingsartikel:

De werkhervattingstoelage (WHT) is een maandelijkse forfaitaire premie voor oudere werklozen vanaf 55 jaar die het werk hervatten als loontrekkende, als statutair personeelslid of als zelfstandige.

De bestaande maatregel WHT werd geheroriënteerd, waardoor sinds 15 maart 2018 geen nieuwe instroom meer mogelijk is.

Het budget dat vrijkomt omwille van de uitdoof van de WHT, wordt geheroriënteerd (1) naar de nieuwe transitiepremie voor werkzoekenden die ondernemer worden, en (2) naar de werk-zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten).

Deze maatregel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	8.360	8.905	7.700	8.360	8.905	7.700

Inhoudelijke toelichting:

De maatregel van de werkhervattingstoelage werd overgedragen bij de 6de staatshervorming, maar wordt nog beheerd door de federale operator RVA. Bij begrotingsaanpassing 2022 werd een decretaal budget van 8.360 keuro voor de werkhervattingstoelage geraamd.

Dit bedrag werd verhoogd met 545 keuro afkomstig uit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) voor de overschrijdingen in 2022 van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen.

Eind december 2022 waren in OraFin de inhoudingen met betrekking tot de maanden januari tot en met december aangerekend, voor een totaal van

8.825.591,26 euro VAK/VEK. In het vierde kwartaal daalde het inhoudingstempo tot 703 keuro per maand terwijl dat in het begin van het jaar nog 822 keuro per maand bedroeg. Op basis van de rapportering van de werkelijke uitgaven door de federale operator RVA werd de aanrekening uiteindelijk nog gecorrigeerd tot 7.700 keuro. Daarmee bleef de realisatie 2022 1.205 keuro onder het beschikbare krediet, wat overeenstemt met een realisatiegraad van 87%. De uitgaven voor de WHT dalen op dit moment dus sneller dan verwacht, als gevolg van de uitdoof van de maatregel.

JBO-1JDB2CF-WT – JONGERENBONUS EN STARTBAANOVEREENKOMSTEN GEWEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de jongerenbonus, meer precies voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken'. Dit project heeft tot doel bijkomende tewerkstelling ten gunste van laaggeschoolde jongeren van minder dan 30 jaar in de social profit te creëren, door de loonkost te financieren.

Deze maatregel betreft recurrent beleid dat bijdraagt tot OD 1: het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden.

Ofschoon de libellé ook verwijst naar de startbaanovereenkomsten - Gewest, werden er voor 2022 geen middelen meer voorzien op dit begrotingsartikel hiervoor. De verwijzing naar de 'globale projecten – startbaanovereenkomsten' wordt voorlopig nog behouden in de benaming van het begrotingsartikel, aangezien er nog openstaande dossiers zijn waarvoor werkgevers in principe nog betaalaanvragen kunnen indienen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.500	1.500	1.392	1.500	1.500	1.392

Inhoudelijke toelichting:

Bij begrotingsopmaak 2022 werd enkel een maximale budgettaire enveloppe voorzien van 1.500 keuro voor deeltijdse tewerkstelling voor deeltijds lerenden, dat als enige deelproject in kader van de jongerenbonus nog wordt verdergezet.

In 2022 zelf werden vier voorschotten betaald voor een bedrag van 971 keuro. De afrekening wordt in het tweede kwartaal van 2023 bezorgd. De afrekening wordt

geraamd op 383 keuro, wat voorzien werd op de overlopende rekening. Dit brengt de totale uitgave op 1.354 keuro.

(duizend euro)

	Q1	Q2	Q3	Q4	Afrekening	TOTAAL
2020	243	248	180	230	354	1.255
2021	271	260	185	231	410	1.357
2022	279	258	205	229	383 <i>=raming, nog te ontvangen</i>	1.354

De afrekening van 2021 werd eind 2021 geraamd op 372 keuro, maar bedroeg in realiteit 410 keuro. Omdat er slechts 372 keuro werd voorzien op de overlopende rekening van 2021, moest er dus 38 keuro van het budget voor 2022 worden bijgesteld. Hierdoor bedragen de VAK-/VEK-uitgaven niet 1.354, maar 1.392 keuro.

De uitvoering bedroeg dus 1.392 keuro VAK/VEK. Daarmee werd er een realisatiegraad van 93% behaald en zit de uitvoering 2022 op hetzelfde niveau als in 2021. In 2021 kwam de realisatie op 1.382 keuro, ten opzichte van het budget van 1.500 keuro, wat een realisatiegraad gaf van 92%. Wij weten niet hoeveel jongeren beroep doen op deze maatregel omdat wij geen rechtstreekse beheerder zijn. Wij ontvangen enkel de lijst van organisaties en het te betalen bedrag.

Hoewel er ook voor de globale projecten nog enkele dossiers openstaan, werd hier noch budget voor voorzien in 2022, noch voor uitgevoerd.

JB0-1JDB2CG-WT – SECTORALE DOELGROEPVERMINDERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat enerzijds de kredieten voor de doelgroepkortingen van de werkgeversbijdragen voor de (maritieme) baggersector, de zeesleepvaartsector en de koopvaardij, en van de werknemersbijdragen voor de koopvaardij. Anderzijds omvat dit begrotingsartikel ook de kredieten voor de doelgroepkortingen voor de sectoren onthaalouders, kunstenaars en dienstboden.

Deze maatregelen worden beheerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) en dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', meer precies het luik 'Sectorale korting'

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	56.228	56.228	53.069	56.228	56.228	53.069

Inhoudelijke toelichting:

Voor de sectorale doelgroepverminderingen werd bij begrotingsaanpassing 2022 een decretaal budget voorzien van 56.228 keuro VAK/VEK. Dit budget wijzigde daarna niet meer.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 53.069 keuro VAK/VEK of 94% van het beschikbare budget. Uit de RSZ-realisaties van Q1 t.e.m. Q3 2022 en de RSZ-raming van Q4 2022 blijkt dat dit voornamelijk komt door lagere realisaties in de sector Koopvaardij bij de zeevarenden en bij de onthaalouders. We beschikken via de rapportering van de RSZ over de bedragen die geboekt worden, maar niet over bijkomende informatie die ons helpt om de cijfers te interpreteren of te verklaren.

Voor de sector Koopvaardij blijft de realisatie volgens de RSZ-rapportering 981 keuro onder het bij BA 2022 geraamde budget. Vooral voor de uitbreiding van de koopvaardij 'installatie en onderhoudswerken op zee' is de uitvoering lager dan geraamd bij BA 2022. De uitgaven bedragen 3.646 keuro terwijl er bij BA 2022 een benodigd krediet van 4.484 keuro geraamd werd. Dat betekent een minderuitgave van 838 keuro. De uitbreiding van het toepassingsgebied van de koopvaardij ging in op 1 juli 2020.

Voor de sector Onthaalouders werd bij BA 2022 een benodigd krediet geraamd van 12.327 keuro. De werkelijke uitgaven kwamen uit op 10.703 keuro, een minderuitgave van 1.624 keuro.

JBO-1JDB2CH-IS – TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSMOTIVATIES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het GESCO-stelsel is een klassiek tewerkstellingsprogramma uit de jaren '90 dat gericht was op directe jobcreatie en dat in 2016 werd afgebouwd. De meeste projecten werden geregulariseerd. Een 50-tal projecten werd niet geregulariseerd, maar uitdovend verklaard waaronder 1 project van de Vlaamse Overheid, namelijk van Kind en Gezin. Aangezien Kind en Gezin deel uitmaakt van de consolidatiekring zijn deze middelen een interne stroom.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	5	5	1	5	5	1

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bedroeg 5 keuro VAK/VEK. De uitvoering bedroeg 1 keuro VAK/VEK of 20% van het beschikbare krediet.

Eind april 2022 ging de laatste GESCO uit dienst wegens pensionering.

Er werd in 2022 wel nog voldoende krediet voorbehouden voor eventuele achterstallen.

JB0-1JDB2CH-WT – TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSINCENTIVES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' (AWI) en de kredieten voor de resterende DAC'ers en GESCO's bij vzw's.

De maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' beoogde de tewerkstellingskansen van werkzoekenden tussen de 25 en 58 jaar die twee jaar of langer werkzoekend zijn, te bevorderen. De werkgever ontvangt hiervoor een premie in twee schijven (na een tewerkstelling van 3 maanden en na 12 maanden tewerkstelling).

In het decreet over de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring, dat werd bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 3 maart 2023, wordt de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden opgeheven. De doelgroep van de aanwervingsincentive wordt volledig opgenomen binnen deze nieuwe doelgroepvermindering. De doelgroepkorting voor personen zonder recente, duurzame werkervaring maakt deel uit van het werkgelegenheidsakkoord en geeft uitvoering aan de OD 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Daarnaast bevat dit begrotingsartikel ook de GESCO- en de DAC-kredieten. Het zijn beide tewerkstellingsprogramma's die gericht waren op directe jobcreatie. Beide maatregelen zijn uitdovend verklaard.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	28.416	16.388	8.049	24.796	24.796	7.994

Inhoudelijke toelichting:

Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden

Het decretaal toegekende krediet voor de maatregel aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden bedroeg bij begrotingsaanpassing 22.503 keuro VAK en 18.883 keuro VEK.

Buiten begrotingsronde werd er een herverdeling doorgevoerd van 12.028 keuro VAK voor verschillende doeleinden (zie infra) waardoor het beschikbare VAK uiteindelijk 10.475 keuro bedroeg. De herverdeelde VAK-kredieten werden ingezet als volgt:

- 7.028 keuro voor de financiering van de oproep 'Investerings in duurzame en groene mobiliteit in de sociale economie';
- 4.000 keuro voor de verlenging van een aantal lopende ESF-projecten Outreach & activering en Jongerenprojecten;
- 1.000 keuro voor de financiering van het project 'Versnellen en opschalen van levenslang leren'.

De uitvoering bedroeg 2.473 keuro VAK of 24% van het beschikbare krediet en 2.543 keuro VEK of 14% van het beschikbare krediet. 1.788 keuro VAK en 935 keuro VEK hiervan betreft een raming. Bij het afsluiten van het boekjaar 2022 waren nog niet alle kosten m.b.t. 2022 gekend. Deze uitgaven werden geraamd en aangerekend op de begroting 2022 via de overlopende rekening.

DAC

Het decretaal toegekende krediet voor de maatregel DAC bedroeg bij begrotingsaanpassing 2022 4.684 keuro VAK/VEK.

Net zoals voor de maatregel Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden waren nog niet alle kosten m.b.t. 2022 gekend bij het afsluiten van het boekjaar. Deze kosten werden geraamd en werden aangerekend op de begroting 2022 via de overlopende rekening. Het ging hierbij o.a. om de afrekening 2022 van de arbeidsongevallenverzekering van bedienden en arbeiders. De raming bedroeg in totaliteit 59 keuro VAK en 96 keuro VEK.

De uitvoering bedroeg 4.485 keuro VAK of 96% van het beschikbare VAK-krediet en 4.361 keuro VEK of 93% van het beschikbare VEK-krediet.

De onderbenutting kan verklaard worden door de foutenmarge bij de geraamde jaarlijkse uitdoof. Het is niet mogelijk om de uitdoof exact in te schatten aangezien

de precieze pensioenleeftijd van de DAC'ers niet gekend is. Daarnaast kunnen de DAC'ers uit dienst gaan om andere redenen, zoals bijvoorbeeld het vinden van een andere job.

GESCO

Het decretaal toegekende krediet voor de maatregel GESCO bedroeg bij begrotingsaanpassing 2022 1.229 keuro VAK/VEK.

Net zoals voor de maatregel DAC waren nog niet alle kosten m.b.t. 2022 gekend bij het afsluiten van het boekjaar. Deze kosten werden geraamd en werden aangerekend op de begroting 2022 via de overlopende rekening. Het ging in totaliteit om 27 keuro VAK/VEK.

De uitvoering bedroeg 1.090 keuro of 89% van het beschikbare krediet. De onderbenutting kan verklaard worden door de foutenmarge bij de geraamde jaarlijkse uitvoer. Er zijn in 2022 meer GESCO's uit dienst gegaan dan geraamd bij BA 2022.

Totaal

	AWI		DAC		Gesco		Totaal	
	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK
2^e BA	22.503	18.883	4.684	4.684	1.229	1.229	28.416	24.796
Herverdelingen	-12.028						-12.028	
2^e BA JR	10.475	18.883	4.684	4.684	1.229	1.229	16.388	24.796
BU	2.473	2.543	4.485	4.361	1.090	1.090	8.048 ¹⁶	7.994
	24%	14%	96%	93%	89%	89%	49%	32%

JB0-1JDB2CJ-WT – TRANSITIEPREMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de financiering van de transitiepremie en dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'- luik 'Ondernemerschap stimuleren'. De transitiepremie is een maatregel die werkzoekenden wil stimuleren een zelfstandige activiteit in hoofdberoep op te starten. De maatregel trad in werking op 15/03/2018.

De transitiepremie is van toepassing op uitkeringsgerechtigde werkzoekenden tussen 45 en 65 jaar die starten als zelfstandige in hoofdberoep, na het volgen van een pre-starterstraject. Het is een premie voor maximaal 24 maanden, oorspronkelijk startend aan 1000 euro/maand en (per kwartaal) dalend tot 300 euro/maand voor het laatste kwartaal. Het maximale (niet-geïndexeerde) bedrag dat men gespreid over 24 maanden kan ontvangen, is 15.600 euro.

¹⁶ De bovenstaande uitvoeringen (AWI, DAC, GESCO) sommeren omwille van afronding niet tot 8.049 keuro VAK, maar tot 8.048 keuro VAK.

Deze maatregel wordt gefinancierd met het krediet dat vrijkomt door de uitdoof van de werkhervattingstoelage.

Uitbreiding transitiepremie.

Vanaf 1 april 2021 werd de transitiepremie uitgebreid naar alle werkzoekenden ongeacht de leeftijd en dit in het kader van het 'Alle Hens Aan Dek'-plan (AHAD), goedgekeurd door het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC). Het bedrag van de transitiepremie werd in die periode gehalveerd tot 7.800 euro gespreid over 24 maanden. Deze verruiming liep in principe tot 31 maart 2022. Voor deze tijdelijke uitbreiding werden initieel middelen voorzien binnen de centrale relanceprovisie.

Met ingang van 1 april 2022 werd deze uitbreiding van de transitiepremie echter structureel gemaakt, waarbij het maximale premiebedrag van 7.800 euro werd behouden. Daarnaast worden stappen gezet om de transitiepremie ook uit te breiden naar niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden zonder werk. Afhankelijk van de inschrijvingsduur bij de VDAB wordt een halve premie (na minstens 12 maanden inschrijving) of kwart premie (na minstens 6 maanden inschrijving) toegekend.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	4.874	6.842	5.641	15.384	17.352	5.641

Inhoudelijke toelichting:

Bij begrotingsaanpassing 2022 werd op dit begrotingsartikel een VAK-krediet van 4.874 keuro voorzien en een VEK-krediet van 15.384 keuro. Het verschil tussen VAK en VEK is ontstaan doordat bij BA 2022 compensaties voor een bedrag van 10.510 keuro aan VAK-krediet werden doorgevoerd voor de financiering van projecten die eind 2022 in uitvoering zijn gegaan. Omwille van de uitvoering op het einde van 2022 was het niet nodig om ook VEK-kredieten te compenseren. VEK-kredieten kunnen bij eenvoudige procedure buiten begrotingsronde herverdeeld worden indien zich financieringsbehoeften voordoen. Bij BO 2023 werden de bij BA 2022 doorgevoerde compensaties grotendeels teruggezet.

Deze bedragen werden verhoogd met 318 keuro VAK/VEK afkomstig uit de indexprovisie ten gevolge van de overschrijdingen in 2022 van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen.

Daarnaast werd 1.650 keuro VAK/VEK opgevraagd uit de Relanceprovisie waardoor de beschikbare kredieten uiteindelijk uitkwamen op 6.842 keuro VAK en 17.352 keuro VEK.

Daarvan werd in 2022 5.641 keuro VAK/VEK besteed of 82% van het VAK-krediet en 33% van het VEK-krediet.

In het kader van het relanceproject Vlaamse Veerkracht, werd de transitiepremie vanaf 1 april 2021 tijdelijk (tot 31 maart 2022) uitgebreid tot alle leeftijden en werd het bedrag van de premie gehalveerd. Vanaf 1 april 2022 werd deze uitbreiding structureel en bleef het gehalveerde premiebedrag van maximaal 7.800 euro (niet-geïndexeerd) behouden.

De onderbenutting van 1.201 keuro VAK en 11.711 keuro VEK kan verklaard worden door volgende factoren:

- (1) deze maatregel groeit nog steeds, zowel in aantal aanvragen als in de besteding, maar niet aan het verwachte groeitempo. In het kader van de tijdelijke uitbreiding verwachtten we een grote toename van het aantal aanvragen, maar die is er eerder in beperkte mate gekomen. Het ongunstige ondernemingsklimaat omwille van de Corona-pandemie heeft daar wellicht in meegespeeld. Ook de halvering van het bedrag van de transitiepremie die gepaard ging met de structurele uitbreiding na afloop van de tijdelijke relancemaatregel, heeft tot gevolg dat de uitgaven veel minder sterk stijgen dan het aantal dossiers. We moeten ook afwachten wat de impact van de bijkomende uitbreiding, vanaf 1 december 2022, naar niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden zonder werk op de werkelijke uitgaven zal zijn.

<i>Transitiepremie</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2022 vs 2021</i>
<i>Aantal ontvangen dossiers</i>	<i>318</i>	<i>561</i>	<i>853</i>	<i>+52%</i>
<i>Aantal afgehandelde dossiers</i>	<i>313</i>	<i>544</i>	<i>848</i>	<i>+56%</i>
<i>Aantal betaalde dossiers</i>	<i>6.923</i>	<i>8.297</i>	<i>11.085</i>	<i>+34%</i>
<i>VEK - gerealiseerd</i>	<i>€ 4.908.526</i>	<i>€ 5.499.135</i>	<i>€ 5.641.415</i>	<i>+3%</i>

- (2) In 2020 bedroeg het beschikbaar krediet 9.060 keuro. Tegenover dit beschikbaar krediet stond een besteding van 4.909 keuro (54,2%). In 2021 bedroeg de besteding 5.499 keuro (80,9%) voor een budget van 6.799 keuro (na een herverdeling buiten begrotingsronde van 5.500 keuro). Hieruit kunnen we opmaken dat de uitgaven voor de transitiepremie jaar na jaar toenemen en wellicht nog niet op kruissnelheid zitten. Maar we zien eveneens dat de aangroei van de beschikbare middelen als gevolg van de uitdoof van de werkhervattingstoeslag, sneller gaat dan de groei van de transitiepremie.

JB0-1JDB2CL-IS – VLAAMSE RADIO- EN TELEVISIEOMROEP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevatte in 2022 een facultatieve toelage voor de VRT, naar aanleiding van het project JumpJobs, waarmee we jongeren (vanaf 18 jaar) van verschillende opleidingsniveaus de kans wilden bieden om een betaalde leerervaring (van 4 weken) op te doen bij tal van bedrijven. Zowel jongeren die net afgestudeerd waren als jongeren die al even op zoek waren naar werk, konden participeren. Extra focus ging hierbij naar jongeren met BSO- en TSO-profielen, en naar jongeren die al 1 à 2 jaar met wisselend succes aan de slag waren of helemaal geen werk vonden na het verlaten van school.

Deze maatregel kadert zich binnen OD 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Er werd eind 2022 besloten om deze facultatieve toelage te herhalen in 2023.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	150	150	150	150	150	150

Inhoudelijke toelichting:

Er werd in 2022 een decretaal bedrag van 150 keuro voorzien.

Deze middelen werden aan de hand van een facultatieve toelage uitbetaald aan de VRT en dus 100% benut in zowel VAK als VEK.

JB0-1JDB2CX-IS – VDAB - WERK-ZORGTRAJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'. Dit begrotingsartikel bevat de kredieten in het kader van het W²-decreet. Bij uitvoering van het decreet werk-welzijn, zijn zowel werk- als zorgcoördinatoren voorzien die een gezamenlijke rapportering dienen op te stellen voor de werkwelzijnstrajecten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.748	1.838	1.838	1.748	1.838	1.838

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2022 decretaal toegekende krediet bedraagt 1.748 keuro VAK en VEK.

Daarnaast vonden buiten begrotingsronde twee herverdelingen plaats ten belope van 90 keuro VAK/VEK vanuit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) wegens het overschrijden van de spilindex op de lonen, sociale uitkeringen en de loonsubsidies.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 1.838 keuro VAK en VEK of 100% van het beschikbare kredieten, aangezien het hier een toelage betreft die integraal uitbetaald werd aan VDAB.

JBO-1JDB2CY-IS – VDAB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transitie naar werk en het faciliteren van werk, de beleidskredieten voor de loopbaancheques, kredieten voor de financiering van de OCMW's in het kader van de begeleiding van leefloners, middelen voor de wijk-werk-cheque en tot slot middelen voor het beleid op het vlak van tijdelijke werkervaring en het tenderbeleid VDAB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	537.397	575.787	560.956	537.339	571.419	556.588

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2022 decretaal toegekende krediet bedroeg 537.397 keuro VAK en 537.339 keuro VEK. Daarnaast werden onderstaande herverdelingen buiten begrotingsronde doorgevoerd ter waarde van 38.390 keuro VAK en 34.080 VEK:

- +21.258 keuro VAK/VEK werd in twee herverdelingen vanuit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) overgezet om de overschrijding van de spilindex te honoreren;
- +1.498 keuro VAK/VEK in twee herverdelingen uit de provisie ter uitvoering van VIA VI (CB0-1CBG2AI-PR) en de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) voor de uitvoering van luik III van VIA VI en het honoreren van de overschrijding van de spilindex op deze middelen;
- +1.743 keuro VAK/VEK vanuit de provisie ter uitvoering van VIA V (GB0-1GBF2FA-PR) voor de uitvoering van VIA V;
- +2.581 keuro VAK/VEK vanuit de provisie sectoraal akkoord Diensten van de Vlaamse Overheid (SG0-1SKC2TG-PR) in uitvoering van bijkomende middelen ecocheques.

VDAB ontving in 2022 op dit begrotingsartikel ook middelen uit de centrale relanceprovisie (CB0-1CBG2AH-PR) in het kader van het VO-breed project Vlaamse Veerkracht, meer precies voor de uitvoering van VV128 – Digitale Vaardigheden. Het betrof +11.310 keuro VAK en 7.000 keuro VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 560.956 keuro VAK of afgerond 97% van het beschikbare VAK-krediet, en 556.588 keuro VEK of afgerond 97% van het beschikbare VEK-krediet. De onderbenutting van 14.831 keuro situeert zich volledig bij de maatregelen met federaal operatorschap i.k.v. de 6de staatshervorming Deze maatregelen worden in tegenstelling tot de andere maatregelen onder dit begrotingsartikel niet uitbetaald als toelage door het departement Werk en Sociale Economie.

JB0-1JDB5CY-IS – VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 12 'De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen'. Dit begrotingsartikel omvat de VDAB toelage voor investeringsuitgaven, zowel van roerende als onroerende goederen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	14.827	16.134	16.134	15.134	16.134	16.134

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2022 decretaal toegekende krediet bedraagt 14.827 keuro VAK en 15.134 keuro VEK. Bij het opladen van de budgetten BA 2022 in ORAFIN werd het VAK en VEK echter gelijkgesteld op 15.134 keuro. Voor alle begrotingsartikelen met code 5 wordt in ORAFIN voor de VAK-zijde immers het bedrag van het VEK opgeladen van het betrokken begrotingsartikel, dit om te kunnen vastleggen.

Buiten begrotingsronde werd een herverdeling doorgevoerd ten belope van 1.000 keuro VAK/VEK naar dit begrotingsartikel. Deze middelen kwamen uit de provisie Actieplan energie-efficiëntie (CB0-1CBX2AC-PR) en dienden voor het behalen van de interne doelstelling van de Vlaamse Overheid inzake klimaat en het verhogen van de renovatie-ambitie van de Vlaamse Overheid tot jaarlijkse primaire energiebesparing van 2,5% zoals bepaald in het Vlaams Energie- en Klimaatplan.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 16.134 keuro VAK en VEK of 100% van het beschikbare krediet, aangezien het hier een toelage betreft die integraal uitbetaald werd aan VDAB.

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

1.3.2.1 Vlaamse Dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding

Omschrijving

VDAB heeft in 2022 de kredieten onder ISE Activering (Werk) gebruikt om haar decretale opdrachten uit te voeren met name:

- 1) voor iedere persoon op beroepsactieve leeftijd de arbeidsbemiddeling en begeleiding met het oog op een duurzame loopbaan verzekeren, organiseren en bevorderen, en ook het loopbaanperspectief en loopbaaneigenaarschap faciliteren;
- 2) voor elke werkgever perspectief op talent verschaffen door instrumenten, arbeidsmarktinformatie, advies en ondersteuning aan te bieden om vacatures en leerwerkplekken te vervullen;
- 3) te controleren of de verplicht ingeschreven werkzoekende beschikbaar is voor de arbeidsmarkt.

Toelichting op detailniveau

Om haar decretale opdrachten uit te voeren neemt VDAB tal van maatregelen, naast de middelen voorzien voor de lonen en de werking van het agentschap. Zo voorziet VDAB middelen voor maatregelen zoals wijk-werken, Bijzondere Tewerkstellings- Ondersteunende Maatregelen (BTOM), begeleidingsvergoedingen aan OCMW's, samenwerking met partners onder de vorm van tenders, subsidies aan derden en investeringen ter ondersteuning van deze maatregelen.

Ontvangsten

De ontvangsten van het agentschap voor ISE "Activering" omvatten eigen ontvangsten, ontvangsten uit Europese fondsen en ontvangsten vanuit de toelage van de Vlaamse overheid.

- De toelage vanuit de Vlaamse overheid voorzien voor activering, ligt bij de uitvoering 943 keuro lager dan begroot als gevolg van minderuitgaven door de federale actoren 6de staatshervorming (POD MI en RVA).
- De eigen ontvangsten liggen 9.168 keuro hoger dan initieel begroot. Het prorateren van de RIZIV-ontvangsten aan de hand van lopende trajecten, niet-opgestarte trajecten uit het verleden en nieuw gestarte trajecten resulteren in een totale opbrengst van 33.891 keuro of 9.891 keuro meer dan begroot. De inkomsten uit wijk-werken liggen dan weer 2000 keuro lager dan begroot en bedroegen voor 2022 10.496 keuro. De opbrengsten van webdiensten, opbrengsten uit samenwerkingen met de sectoren en overige opbrengsten liggen 1.400 keuro hoger dan begroot.
- De opbrengsten uit de Europese fondsen (ESF regie-dossiers en REACT EU dossiers) zijn in totaal 30.227 keuro in 2022 of 14.470 keuro lager dan initieel begroot.

Uitgaven

De uitgaven voor activering lagen in 2022 20.606 keuro lager dan begroot werd, namelijk 772.685 keuro. Hieronder geven we meer in detail weer waar deze minderuitgaven zich situeerden:

- De personeelsuitgaven voor activering lagen in 2022 3.500 keuro hoger dan begroot (350.824 keuro). Op een totale personeelskost van de VDAB van 354.000 keuro is dit 1%. De meeruitgave is o.a. het gevolg van de budgettaire aanrekening van de niet-opgenomen vakantiedagen, welke niet voorzien waren in de begroting 2022.
- De centrale werkingskosten arbeidsmarktbeheer, voor een totaal van 28.800 keuro, liggen 3.200 keuro lager dan begroot (32.144 keuro). Het betreft hier lagere dan begrote werkingsuitgaven binnen de centrale dienstverlening, ontwikkeling van de dienstverlening en strategie.
- De werkingskosten I&T liggen 10.600 keuro lager dan begroot (86.820 keuro), voornamelijk als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt op het vlak van inhuren van I&T-consultants.

- De uitgaven voor functionele ondersteuning door de afdelingen van organisatiebeheer (ondersteunde diensten) zijn 1.800 keuro hoger dan begroot (49.600 keuro). De uitgaven voor Facility zijn door de sterk stijgende energiekosten 6.148 keuro hoger dan begroot (31.490 keuro), maar daar tegenover staan lagere uitgaven van de andere ondersteunende diensten (opleiding, O&O, communicatie, IDPB), waardoor de eindbalans op een meeruitgave van 1.800 keuro komt te staan (uitgaven facility worden beschouwd als onderdeel van functionele ondersteuning).
- De uitgaven voor de centrale tenders liggen 7.300 keuro lager dan begroot (33.788 keuro), met in hoofdzaak een onderbenutting op de tenders Rijbewijs B (vele trajecten lopen pas af of starten pas in 2023 i.p.v. 2022) en Sociaal Interventiefonds/outplacement. Ondanks de corona-crisis bleef het aantal faillissementen lager dan ingeschat wat resulteert in een overschot op deze tender.
- De vergoedingen voor wijk-werkers voor een totaal van 6.246 keuro ligt 1.476 keuro lager dan begroot (7.722 keuro). De arbeidsmarktsituatie in 2022 heeft ook hier geleid tot lagere toeleiding naar deze dienstverlening.
- De uitgaven voor loopbaancheques zijn na de corona-jaren 2020 en 2021 opnieuw in stijgende lijn met een totale uitgave van 17.695 keuro, zijnde 1.100 keuro onder het begroot budget van 18.800 keuro.
- De tijdelijke werkervaring (TWE) begeleidingsvergoeding aan OCMW's ligt 12.128 keuro lager dan begroot (37.000 keuro). Bij de begrotingsopmaak van 2022 werd een significante stijging van de het aantal leefloners verwacht waardoor er maximale middelen opgenomen zijn in de begroting. De werkelijke uitgaven van de door de OCMW's opgestarte TWE-trajecten lagen eind 2022 echter toch een stuk lager.

Tot slot is er de aankoop van een grond te Vilvoorde voor een totaalbedrag van 10.175 keuro, dit binnen het project van de toekomstige MC Vilvoorde. Deze aankoop was niet opgenomen in de begroting 2022.

2. ISE LOOPBANEN

2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat' (zie hoger¹⁷).

2.2 Operationele doelstellingen

OD 6: Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden

We streven naar een evenwichtigere balans tussen arbeid en privé voor alle gezinnen zodat mensen zich volop kunnen ontplooiën in een duurzame loopbaan. Naast meer flexibele en betaalbare kinderopvang afgestemd op werkende ouders (en werkzoekenden die een opleiding of intensieve begeleiding volgen) – waarvoor het beleidsdomein Welzijn instaat – kijken we hierbij vooral naar dienstencheques en thematische verloven.

Dienstencheques¹⁸

- De dienstencheques zijn belangrijk in de ondersteuning arbeid-privé, de jobcreatie voor kwetsbare groepen en de strijd tegen zwartwerk.
- In 2022 namen we structurele maatregelen om de **rendabiliteit van de dienstencheque-ondernemingen** te verbeteren. Uit de financiële monitor van het Departement WSE bleek immers dat de gemiddelde rendabiliteit van de dienstenchequebedrijven de afgelopen jaren een dalende trend vertoonde. Door de invoering van een volledige indexering van de inruilwaarde en het voorzien van een compensatie voor alle gedeeltelijke indexeringen van het afgelopen jaar, hebben we ingezet op het keren van die dalende trend, om zo de sector opnieuw rendabel te maken.
- Het Departement WSE zette ook belangrijke stappen in de verdere **digitalisering** van het stelsel van de dienstencheques. Er werd verder gebouwd aan het in 2021 uitgewerkte nieuwe model waarin digitalisering centraal staat. In 2022 werd een uitgebreide proces- en risicoanalyse uitgevoerd en werden de betrokken stakeholders bevroegd. Dit alles gebeurde in voorbereiding van een pilootproject dat zal testen op klant- en gebruiksvriendelijkheid, met bijzondere aandacht voor de digibete gebruikers. Ook de eerste regelgevende stappen om dit model uit te rollen naar de toekomst toe werden gezet.
- Ik sloot ook een **afsprakenkader** af met de werkgeversorganisaties van de dienstenchequesector om ervoor te zorgen dat de uitvoering van de overeenkomst tussen de erkende dienstencheque-ondernemingen en hun gebruikers, in het bijzonder met betrekking tot de prijszetting, in

¹⁷ SD 2 Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

¹⁸ Zie ook begroting: JB0-9JDBAEA-OP, JB0-9JDBAEA-OW, JB0-9JDBAEA-WT, JB0-1JDB2EA-PA en JB0-1JDB2EA-WT, p.58 en volgende.

overeenstemming blijft met de geldende regelgeving en in alle transparantie geschiedt.

- Verder maakten we op het vlak van de dienstencheques via een wijziging van decreet in 2022 ook werk van **werkplekieren** en hadden we aandacht voor de **werkbaarheid** van de jobs binnen de dienstencheque-sector. Ondersteund met ESF-financiering liepen er projecten die inzetten op het in kaart brengen van werkbaar werk (update scan), op het uitwerken van een concept werkbaarheidsconsulent, en werd ingezet op opleiding en visievorming over hoe werkbaar werk duurzaam kan verankerd worden in de sector.

Thematische verloven¹⁹

- We maakten het voor personeelsleden in de publieke sector, die in het uitdovend stelsel van **loopbaanonderbreking** zitten, blijvend mogelijk om de loopbaanonderbreking tijdelijk te pauzeren en nadien terug verder te zetten. Zo willen we hen niet belemmeren om het werk terug te hervatten of terug meer te gaan werken. Bij een tekort aan arbeidskrachten biedt dit ook de mogelijkheid tijdelijk het verlof te schorsen om in te springen en heeft het als voordeel dat personeelsleden en werkgevers flexibeler om kunnen gaan met hun verloven. Daarnaast werd in 2022 verder gewerkt aan de ontwikkeling van de nieuwe **applicatie voor de aanmoedigingspremie** en werd deze in gebruik genomen. Bijkomend werden er extra communicatieacties ondernomen om de aanmoedigingspremie bij het opnemen van het thematische verlof 'mantelzorg' beter bekend te maken in Vlaanderen.

OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen

De arbeidsmarkt is in volle beweging. Jobs verdwijnen, nieuwe jobs zijn in opmars en de inhoud en taken van elke job zijn onderhevig aan verandering. Tegenover die achtergrond bouwen we aan een duurzaam loopbaanmodel van de schoolbanken tot aan het pensioen.

We willen mensen aanmoedigen om regelmatig stil te staan bij hun loopbaan (en competenties), zich te (her)oriënteren, ontwikkelen, volgende loopbaanstep(en) te zetten en indien nodig van job te veranderen. Kortom, dat ze hun loopbaan in handen kunnen nemen.

We ondersteunen hen hierin met open loopbaanservices, die gebruikt kunnen worden door alle actoren op de arbeidsmarkt. Werken aan loopbanen vergt immers niet alleen een sterk beleidsraamwerk, maar ook de verantwoordelijkheid van alle spelers.

---

¹⁹ Zie ook begroting: JB0-1JDB2EB-WT (aanmoedigingspremie social profit en privé), JB0-1JDB2EC-WT en JB0-1JDB2ED-WT (Vlaams Zorgkrediet en loonbaanonderbreking), JB0-1JDB2EE-WT (aanmoedigingspremie landingsbanen).

Inzetten op loopbaanondersteuning

- Om iedere burger een loopbaanperspectief te kunnen bieden, werkt VDAB stap voor stap aan een **loopbaanplatform dat kan worden gepersonaliseerd**, waarin de burger zijn loopbaandata kan beheren en persoonlijke suggesties rond jobs, opleidingen en slimme tips worden getoond na het invullen van specifieke loopbaanondersteunende tools.
Het gepersonaliseerd loopbaanplatform voorziet in een laagdrempelige toegang tot informatie met betrekking tot oriëntatie, opleidingen en jobs en een logische navigatie doorheen de site. Van zodra een gebruiker een account aanmaakt of zich inschrijft als werkzoekende worden er ook persoonlijke suggesties getoond.
- Net als voorgaande jaren werd ook in 2022 via de **loopbaancheques** een breed aanbod van loopbaanbegeleiding aangereikt. Het voorbije jaar steeg het aantal klanten dat gebruik maakte van de loopbaancheque met 6,5%. Er werd gestart met de voorbereidingen om de **beroepskwalificatie voor loopbaanbegeleider** als instrument te gebruiken om de kwaliteit van de dienstverleners te versterken. Een nieuwe **nichewerking – specifiek gericht op land- en tuinbouwers** die geconfronteerd worden met loopbaanvragen – werd voorbereid en zag in het najaar van 2022 het licht. Daarnaast werd ook gestart met de IT-ontwikkelingen om de **aanvraagprocedure van de loopbaancheque** te vergemakkelijken. Deze verbeterde aanvraagprocedure zal in april 2023 uitgerold worden. Daarnaast starten we begin 2023 een proefproject waarbij niet-beroepsactieven van dezelfde dienstverlening van de loopbaancentra gebruik kunnen maken als de burgers die momenteel recht hebben op loopbaancheques. Hiervoor werd in 2022 een subsidie-oproep gelanceerd waarbinnen minimum 100 loopbaanbegeleidingen door 10 gemandateerde loopbaancentra worden aangeboden vanaf maart 2023, voor een periode van één jaar.

Jobmobiliteit ondersteunen

Op de huidige arbeidsmarkt is het cruciaal om vooruit te kijken en proactief in te spelen op toekomstige opportuniteiten en uitdagingen. Zo willen we ook veel proactiever inzetten op begeleiding bij een (dreigend) ontslag, en samen met de sociale partners bekijken hoe we de periode van ontslag kunnen ombuigen naar ontwikkeloportuniteiten voor de loopbaan.

- Voor kwetsbare werknemers voorzag VDAB ook in 2022 de **tender voor begeleiding van werknemers met recente werkervaring (BWRW) in opzegperiode**. De doelstelling van deze begeleiding is om deze werknemers zo snel mogelijk te heroriënteren en te herlanceren in een nieuwe job. Dit wordt gerealiseerd door middel van korte loopbaangesprekken met aansluitend een verdiepend traject indien nodig. Verder blijft ook het Sociaal Interventiefonds van VDAB hulp en ondersteuning bieden aan bedrijven die overgaan tot herstructurering.
- Samen met de sectoren bleven we ook perspectief bieden aan de **tijdelijk werklozen**. Zo doet VDAB de tijdelijk werklozen een sensibiliserend en passend aanbod, bestaande uit onder andere het volledige aanbod aan kosteloze opleidingen en een proactieve toeleiding naar de tender BWRW. De nieuwe federale regelgeving – in voege sinds 01/09/2022 – verplicht tijdelijk werklozen om zich na drie maanden in te schrijven bij VDAB. Die aangepaste regelgeving kwam er op specifieke vraag van Vlaanderen en biedt bijkomende hefboomen die door VDAB geoperationaliseerd worden.

- Naast tijdelijke werkloosheid werden in het kader van het asymmetrisch beleid ook gesprekken gevoerd met het federale niveau m.b.t. **vrijwilligerswerk** (cfr supra), de herziening van het federale kader beschikbaarheid en vereenvoudiging en aligering van de verschillende outplacementstelsels. De gesprekken m.b.t. deze thema's worden in 2023 verdergezet.
- In 2022 zetten we ook het **pilotproject CareerFlow** verder. We werkten binnen het kader van negen concrete bedrijfscases aan de doelstelling om via een proactieve benadering interne en externe mobiliteit tussen werkgevers te stimuleren. Het project focust op de voorwaarden (juridisch, motivationeel, financieel, ...) die de werkgever, werknemer en hun context stimuleren of belemmeren bij het starten van preventieve werk-werk transitiees.
- De inzichten en ervaringen uit deze experimentele cases namen we mee naar de brede oproep voor transitiepunten of "**werkschakelpunten**". In de werkschakelpunten worden expertise en kennis rond de verschillende aspecten van werk-naar-werk-transitievragen samengelegd om een oplossing te voorzien op maat van de werkgever en werknemer. De oproep voor de werkschakelpunten werd in 2022 gelanceerd. Begin 2023 zijn de werkschakelpunten van start gegaan.
- Het voorbije jaar maakte VDAB ook werk van de ontwikkeling van de **competentiecheck**, een digitale tool waarmee werknemers op eigen initiatief hun generieke competenties kunnen toetsen. Binnen de applicatie zitten ook opleidingssuggesties vervat. Deze bieden inspiratie om een mogelijke competentiekloof te overbruggen. De competentiecheck werd eind 2022 gelanceerd. Flankerend aan de digitale tool wordt voorzien in een brede communicatiecampagne die vanaf begin 2023 gestart werd.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

LOOPBANEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	1.390.435	1.468.618	1.437.085	1.390.435	1.468.618	1.435.348
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	228.453	264.316	260.332	228.453	264.316	260.332
Totaal	1.618.888	1.732.934	1.697.417	1.618.888	1.732.934	1.695.680

Inhoudelijke toelichting:

Het inhoudelijk structurelement (ISE) 'Loopbanen' overkoepelt aan uitgavenzijde drie maatregelen: de dienstencheques, het Vlaams Zorgkrediet (Gemeenschap en Gewest) en de aanmoedigingspremies (Landingsbanen en Social Profit en Privé).

Deze uitgavenartikelen worden meer in detail besproken onder paragraaf 3.3.1

Het budget voor het ISE 'Loopbanen' bedroeg bij BA 2022 1.618.888 keuro VAK/VEK. In de loop van 2022 gebeurden er enkele herverdelingen buiten begrotingsronde waardoor het beschikbare krediet toenam met 114.046 keuro VAK/VEK tot 1.732.934 keuro VAK/VEK. Het betreft uitsluitend herverdelingen uit de indexprovisie om de meeruitgaven, naar aanleiding van de spilindexoverschrijdingen, van 2022 op te vangen. Het grootste deel van het globale krediet onder dit ISE behoort toe aan het WT-artikel voor dienstencheques (93,7%).

Er werden uitgaven ten belope van 1.697.417 keuro VAK of 98% van het beschikbaar VAK-krediet en 1.695.680 keuro VEK of 97,9% van het beschikbaar VEK-krediet gerealiseerd, voor wat betreft de maatregelen onder het ISE 'Loopbanen'. De onderbenutting situeert zich hoofdzakelijk bij het WT-artikel voor het Vlaams Zorgkrediet.

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

2.3.1.1. Ontvangstenartikelen

De ontvangstenartikelen in deze paragraaf hebben betrekking op de dienstencheques en kaderen bijgevolg binnen operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden'.

JB0-9JDBAEA-OP – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd gecreëerd om tegemoet te komen aan de gewijzigde aanrekening van de subsidiefacturen dienstencheques. De subsidies van de uitgegeven dienstencheques waarvoor op het einde van het jaar x geen prestatie werd geleverd, worden aangerekend op het begrotingsartikel JB0-1JDB2EA-PA. Bij de oplevering van de prestaties in jaar x+1 wordt de vooruitbetaling conform het ESR afgeboekt als een kredietaflossing op dit artikel. Tegenover de ontvangen voorschotfacturen staan ontvangsten voor de overheid.

Begrotingsuitvoering:

	(duizend euro)		
2022	AO	TO	LO
2e BA	223.059	0	0
BU	234.561	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij het opstellen van de begroting (mei 2021) werd er rekening gehouden met een ontvangst van 223.059 keuro. Dit bedrag stemt overeen met de raming van de facturen van november en december 2021. De prognose van het aantal aangekochte dienstencheques in deze periode bedroeg 15.404.607.

Eind 2021 werd op basis van de rapportering van de uitgiftemaatschappij het aantal dienstencheques waarvoor nog geen prestatie geleverd bepaald. Eind 2021 waren er nog 15.962.409 dienstencheques in omloop. De subsidiewaarde hiervan bedroeg 234.561 keuro.

JB0-9JDBAEA-OW – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel komen de ontvangsten en vorderingen toe in het kader van de maatregel dienstencheques. Het omvat meer bepaald de vorderingen ten aanzien van erkende dienstenchequebedrijven en Sodexo, de creditnota's vervallen dienstencheques en tot slot de rechtsplegingsvergoedingen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	10.584	0	0
BU	17.186	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werd bij BO/BA 2022 een totale ontvangst geraamd van 10.584 keuro waarvan 428 keuro ontvangsten ten aanzien van erkende dienstenchequebedrijven en Sodexo, evenals de rechtsplegingsvergoedingen en 10.156 keuro voor de creditnota's vervallen dienstencheques (november 2021 – oktober 2022).

Het totale vorderingsbedrag op dit begrotingsartikel bedroeg echter 17.186 keuro waarvan 2.348 keuro ontvangsten ten aanzien van erkende ondernemingen en Sodexo, evenals de rechtsplegingsvergoedingen en 14.838 keuro voor de creditnota's vervallen dienstencheques.

De afwijking tussen de realisatie en de raming (+6.602 keuro) is hoofdzakelijk te verklaren door de volgende factoren:

- De raming van de terugvorderingsdossiers 2022 ten aanzien van erkende ondernemingen werd gebaseerd op het aantal terugvorderingsdossiers 2020. In 2022 waren er echter dubbel zoveel terugvorderingen als in 2020.

Dit is te verklaren door de vele terugvorderingen in het kader van coronakostendossiers.

Daarnaast waren er ook een aantal vorderingen voor een zeer hoog bedrag. Dergelijke uitschieters zijn moeilijk te voorspellen aangezien we op voorhand geen zicht hebben op de zwaarte van de inbreukdossiers.

- Voor de creditnota's vervallen dienstencheques werd er 4.682 keuro meer aangerekend dan begroot omwille van een aangepaste aanrekeningsmethodiek op vraag van het Rekenhof. Eerst en vooral worden de creditnota's van de vervallen dienstencheques die worden ontvangen bij de jaarafsluiting, overgeboekt vanuit het uitgavenartikel JB0-1JDB2EA-WT naar dit begrotingsartikel. Deze boeking was niet voorzien bij het opstellen van de begroting. Daarnaast werd er een raming opgesteld van de vervallen creditnota's van de periode mei 2021-oktober 2022. Bij het opstellen van de begroting werd er rekening gehouden met de periode november 2021-oktober 2022. Er is eenmalig, omwille van de aangepaste aanrekeningsmethodiek, een verhoogde ontvangst.

JB0-9JDBAEA-WT – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt om waardeverminderingen op ontvangsten te boeken m.b.t. de maatregel dienstencheques.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	-109	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De waardeverminderingen bedroegen -109 keuro. Deze waardeverminderingen worden niet begroot.

2.3.1.2. Uitgavenartikelen

JBO-1JDB2EA-PA – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de subsidies van de uitgegeven dienstencheques waarvoor op het einde van het jaar geen prestatie werd geleverd aangerekend. Het aantal dienstencheques waarvoor nog geen prestatie geleverd werd, kan bepaald worden op basis van rapportering van de uitgiftemaatschappij, die zicht heeft op het aantal dienstencheques in omloop.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	228.453	264.316	260.332	228.453	264.316	260.332

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bedroeg 228.453 keuro VAK/VEK. Dit budget werd verhoogd met 35.863 keuro VAK/VEK om de kost naar aanleiding van de overschrijdingen van de spilindex op te vangen. Hierdoor bedroeg het uiteindelijk beschikbaar krediet 264.316 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 260.332 keuro of 98% van het beschikbare krediet.

Bij het opstellen van de begroting wordt er steeds gebruik gemaakt van een assumptie. Er werd in deze vanuit gegaan dat de facturen van de aangekochte dienstencheques van november en december 2022 worden beschouwd als voorschotfacturen omdat de subsidiabele prestatie die er tegenover staat niet zal plaatsvinden in 2022, maar in 2023. De gemiddelde tijd tussen de aankoop en het gebruik van een dienstencheque is namelijk twee maanden. De totale subsidiabele kost waar geen prestatie tegenover stond, bedroeg 260.332 keuro terwijl er een budget van 264.316 keuro ter beschikking was. Het is echter niet evident om te voorspellen hoeveel dienstencheques er op het einde van het jaar nog in omloop zijn.

JBO-1JDB2EA-WT – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de uitvoering van het stelsel van de dienstencheques. Dit stelsel draagt bij tot het realiseren van de OD 6 'Een betere

combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden'. Daarnaast beoogt dit stelsel de jobcreatie voor kwetsbare groepen en de bestrijding van zwartwerk.

Het beleidskrediet dienstencheques is de resultante van de volgende financiële stromen:

- betaling subsidies (gewone stelsel en moederschapshulp);
- administratiekosten aan de uitgiftemaatschappij Sodexo;
- de ondersteuning van de dienstenchequebedrijven via het opleidingsfonds;
- de terugvorderingen in het kader van het dienstenchequestelsel. Voor de laatst genoemde stroom, zie ontvangstenartikel JB0-9JDBAEA-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.286.082	1.359.217	1.333.614	1.286.082	1.359.217	1.331.877

Inhoudelijke toelichting:

Het bij begrotingsaanpassing 2022 decretaal toegekende krediet bedroeg 1.286.082 keuro VAK/VEK. Na herverdeling buiten begrotingsronde nam het beschikbare krediet toe tot 1.359.217 keuro VAK/VEK. Er werd met andere woorden 73.135 keuro VAK/VEK vanuit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) voorzien om de kost naar aanleiding van de overschrijdingen van de spilindex op te vangen.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 1.333.614 keuro VAK of 98% van het beschikbare VAK-krediet en 1.331.877 keuro VEK of 98% van het beschikbare VEK-krediet. De VAK-VEK discrepantie in de uitvoering is voornamelijk te wijten aan het opleidingsfonds waar quasi het volledige budget wordt vastgelegd, maar niet vereffend. In de verdere toelichting wordt de VEK-uitvoering verklaard, aangezien deze een correcter beeld geeft van de reële uitvoering.

Bij BA 2022 werd er uitgegaan van een prognose van 84.768.545 aangekochte dienstencheques. In werkelijkheid ging het om 82.047.835 aangekochte dienstencheques of 3,2% minder dan geraamd. De laatste jaren is er een stagnatie in de groei van het stelsel merkbaar, die onder andere kan verklaard worden door de arbeidsmarktkrapte.

- De reguliere uitgave (subsidie-en administratiekost) bedroeg 1.328.574 keuro. Deze uitgave omvat eveneens de budgettaire implicaties van gewijzigde tegemoetkoming en aanpassing aan het indexeringsmechanisme. In 2022 werd namelijk enerzijds de tegemoetkoming die de erkende dienstencheque-ondernemingen ontvangen voor de ingediende dienstencheques en anderzijds het indexeringsmechanisme gewijzigd. De verhoging van de inruilwaarde (54 eurocent) ging in op 1 juli 2022 en is met andere woorden van toepassing op alle dienstencheques die worden uitgegeven door de uitgiftemaatschappij vanaf die datum. Deze verhoging

corrigeert de vier recente gedeeltelijke indexeringen, namelijk deze van september 2021, januari 2022, maart 2022 en mei 2022.

Het indexeringsmechanisme is vanaf 1 juli 2022 aangepast. Daar waar tot dan de totale inruilwaarde van de dienstencheques na de overschrijding van de spilindex gedeeltelijk werd geïndexeerd, wordt die vanaf 1 juli 2022 bij een overschrijding van de spilindex volledig geïndexeerd.

Daarnaast werd een correctie voorzien van de inruilwaarde voor de dienstenchequeprestaties die geleverd werden van 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022. De totale kostprijs van deze correctie bedroeg 16.477 keuro en zit vervat in de reguliere vermelde uitgave.

Bovenstaande wijzigingen (verhogen inruilwaarde, correctie inruilwaarde, wijziging indexeringsmechanisme) dragen bij tot meer financiële ademruimte voor de dienstencheque-ondernemingen.

- Naast bovenvermelde financiële stromen (subsidie-en administratiekost) zijn er ook uitgaven voor het opleidingsfonds dienstencheques. De totale VEK-uitgave bedroeg 3.319 keuro waarvan 944 keuro werkelijk werd aangerekend en uitbetaald aan dienstencheque-ondernemingen voor opleidingen 2022 in 2022 en 2.203 keuro werd voorzien op de overlopende rekening 2022 voor opleidingen 2022. Dienstencheque-ondernemingen kunnen namelijk tot midden 2023 kosten met betrekking tot opleidingen 2022 indienen. Het totale budget voor het opleidingen 2022 bedroeg 4.339 keuro. Bovendien werd er nog 172 keuro aangerekend voor opleidingen 2021 aangezien de overlopende rekening 2021 ontoereikend was.
- Tot slot werden er in 2022 nog uitgaven aangerekend voor de verhoogde tegemoetkoming die in 2020 werd toegekend om de dienstenchequesector ingevolge van de coronacrisis te ondersteunen. Eind 2021 werd er hiervoor nog 20 keuro voorzien op de overlopende rekening 2021. De laatste facturen bedroegen echter slechts 4 keuro. De reële kost lag met andere woorden lager dan voorzien op de overlopende rekening 2021 en creëerde een verminderde uitgave van 16 keuro op dit begrotingsartikel in 2022.

JBO-1JDB2EB-WT – AANMOEDIGINGSPREMIES SOCIAL PROFIT EN PRIVÉ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de aanmoedigingspremies social profit en privé. Deze maatregel past binnen de uitvoering van de operationele doelstelling 6 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Wie werkt in de privésector of de social profit sector en tijdskrediet, ouderschapsverlof, medische bijstand, palliatief verlof of mantelzorgverlof opneemt, kan van de Vlaamse overheid een aanmoedigingspremie krijgen. Dit is een aanvullende uitkering, boven op de onderbrekingsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	18.908	18.908	18.547	18.908	18.908	18.547

Inhoudelijke toelichting:

Bij de begrotingsaanpassing 2022 werd er voor deze maatregel 18.908 keuro VAK/VEK voorzien. Het budget wijzigde daarna niet meer.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 18.547 keuro VAK/VEK of 98,1% van het beschikbare krediet. Het uitgevoerde bedrag van 18.547 keuro VAK/VEK bestaat deels uit een bedrag van 978 keuro VAK/VEK dat op de overlopende rekening werd geboekt. Dit is een raming van wat in 2023 nog betaald zal moeten aan premies met betrekking tot 2022.

JB0-1JDB2EC-WT – VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMS GEWEST**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet lokale en provinciale besturen (gewestbevoegdheidsmaterie). De raming van het benodigde budget voor het Zorgkrediet gemeenschapsbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel JB0-1JDB2ED-WT.

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel JB0-1JDB2ED-WT dienen dus voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	30.408	32.390	30.994	30.408	32.390	30.994

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bij BA 2022 bedroeg 30.408 keuro VAK/VEK. Dit krediet werd naar beneden bijgesteld ten opzichte van BO 2022 en had als voornaamste redenen een daling van de kosten van de uitdovende dossiers loopbaanonderbreking, een minder sterke stijging van het aantal aanvragen Vlaams Zorgkrediet en aangepaste parameters voor de berekening van de kost voor het Vlaams Zorgkrediet.

Eind 2022 werd via een herverdeling buiten begrotingsronde nog een index toegekend van 1.982 keuro VAK/VEK vanuit de indexprovisie, ingevolge de sterke inflatie en de bijhorende overschrijdingen van de spilindex. Hierdoor steeg het budget tot 32.390 keuro.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 30.994 keuro VAK/VEK of 95,7% van het beschikbare krediet. 22 keuro heeft betrekking op de overlopende rekeningen. Dit wil zeggen dat we inschatten dat in 2023 nog 22 keuro zal moeten betaald worden die wel betrekking heeft op 2022.

De onderbenutting voor het Vlaams Zorgkrediet wordt grotendeels verklaard door het uitdovend karakter van de dossiers voor loopbaanonderbreking voor de lokale besturen en het onderwijs. Deze worden geraamd door de RVA. De ervaring van de laatste jaren leert dat dit telkens overschat wordt doordat burgers in de loop van het jaar vervroegd uitstappen. De daling van de uitgaven werd reeds bij BA2022 opgemerkt en meegenomen. De evolutie is in de loop van 2022 verder gegaan.

	BO	BA	Delta	Index	Budget 2022	Uitvoering	Delta
LBO	16.775	14.236	-2.539	928	15.164	14.043	-1.121
Vlaams Zorgkrediet	17.292	16.171	-1.121	1.054	17.225	16.950	-275
	34.067	30.407	-3.660	1.982	32.389	30.993*	-1.396

*verschil is te wijten aan afronding

Bij BA2022 werd voor Vlaams zorgkrediet uitgegaan van een stijging van het aantal aanvragen met 5% o.b.v. de cijfers toen. Nu 2022 volledig is gerealiseerd, blijkt dat de stijging slechts 2% bedraagt. Dit zorgt voor een bijkomende verklaring voor de onderbenutting.

JB0-1JDB2ED-WT – VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMSE GEMEENSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid (gemeenschapsbevoegdheidsmaterie). De raming voor het benodigde budget voor het Zorgkrediet gewestbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel JB0-1JDB2EC-WT.

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel 1JDB2EC-WT dienen dus voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	47.047	50.113	45.847	47.047	50.113	45.847

Inhoudelijke toelichting:

Er werd voor deze maatregel bij begrotingsaanpassing 2022 een decretaal budget voorzien van 47.047 keuro VAK/VEK. Bij BA 2022 werd de raming met 9.048 keuro naar beneden bijgesteld omwille van een lager aantal ingeschatte dossiers. Aan de basis hiervan ligt de daling van de kosten van de uitdovende dossiers loopbaanonderbreking (cijfers RVA), de minder sterke stijging van het aantal aanvragen Vlaams zorgkrediet en de aangepaste parameters om de kost van het Vlaams zorgkrediet te berekenen op basis van de cijfers van 2021.

Daarnaast werd omwille van de overschrijding van de spilindex nog 3.066 keuro toegevoegd aan dit artikel via herverdeling buiten begrotingsronde vanuit de indexprovisie. Zodoende komt het budget 2022 uit op 50.113 keuro.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 45.847 keuro VAK/VEK of 91,5% van het beschikbare krediet. 32 keuro hiervan heeft betrekking op de overlopende rekeningen. Dit wil zeggen dat we inschatten dat in 2023 nog 32 keuro zal moeten betaald worden, die wel betrekking heeft op 2022.

De onderbenutting voor het Vlaams Zorgkrediet wordt deels verklaard door het uitdovend karakter van de dossiers voor loopbanonderbreking voor de lokale besturen en het onderwijs. Deze worden geraamd door de RVA. De ervaring van de laatste jaren leert dat dit telkens overschat wordt doordat burgers in de loop van het jaar vervroegd uitstappen. De daling van de uitgaven werd reeds bij BA2022 opgemerkt en meegenomen. De evolutie is in de loop van 2022 verder gegaan.

	BO	BA	Delta	Index	Budget 2022	Uitvoering	Delta
LBO	19.347	15.655	-3.692	1.020	16.675	15.062	-1.613
Vlaams Zorgkrediet	36.748	31.392	-5.356	2.046	33.438	30.784	-2.654
	56.095	47.047	-9.048	3.066	50.113	45.846	-4.267

Bij BA2022 werd voor Vlaams zorgkrediet uitgegaan van een stijging van het aantal aanvragen met 5% o.b.v. de cijfers toen. Nu 2022 volledig is gerealiseerd blijkt dat de stijging slechts 2% bedraagt. Dit zorgt voor een bijkomende verklaring voor de onderbenutting.

JB0-1JDB2EE-WT – AANMOEDIGINGSPREMIES LANDINGSBANEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de aanmoedigingspremies landingsbanen. De middelen op dit begrotingsartikel dienen dus voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen. De raming van het krediet wordt beïnvloed door de betrokken federale en Vlaamse regelgevingen. De Vlaamse premie komt immers bovenop de federale uitkering.

Vanaf 1 juni 2015 werd de instapleeftijd eindloopbaan opgetrokken van 55 naar 60 jaar. Daarnaast werd vanaf 1 juni 2016 de instroom beperkt tot zorggerelateerde beroepen. Door deze wijzigingen is de totale kost van nieuwe dossiers landingsbanen gedaald.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	7.990	7.990	8.083	7.990	7.990	8.083

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende budget bij BA 2022 bedraagt 7.990 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 8.083 keuro VAK/VEK of 101,1% van het beschikbare krediet bij BA 2022. Er werden in 2022, 525 dossiers goedgekeurd hetgeen boven de 325 begrote dossiers, geraamd bij BA2022, ligt. Het grotere aantal nieuwe dossiers leidt tot de kleine meerkost van 92 keuro. Om deze meerkost te kunnen boeken, werd eind 2022 gevraagd aan het departement F&B om een anomalie te boeken van 92 keuro.

3. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT

3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' (zie hoger²⁰).

3.2 Operationele doelstellingen

OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen

Maatschappelijke transitie zoals digitalisering, vergrijzing, migratie, klimaat en de nood aan circulaire economie doen hun impact voelen in Vlaanderen met grote verschuivingen en uitdagingen op de arbeidsmarkt tot gevolg. We willen ondernemingen, sectoren en partnerschappen op de arbeidsmarkt ondersteunen in al deze transitie om hun toekomst te verzekeren, hun innovatiekracht te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan maatschappelijke uitdagingen.

Tegelijkertijd stelde ook de coronacrisis scherp op veerkrachtige ondernemingen die inzetten op loopbaanbeleid, het verwerven van nieuwe noodzakelijke vaardigheden, werkplekieren, diversiteit, arbeidsorganisatie, digitalisering en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. We kijken met sectoren en over de sectoren heen naar uitdagingen en tekorten aan competenties die eruit voortvloeien.

We bouwen het (sectorale) opleidingsaanbod bij VDAB toekomstgericht uit in functie van de maatschappelijke uitdagingen. Op die manier werken we aan een competentieversterkend aanbod dat in synergie is met de maatschappelijke transitie zoals digitalisering, circulariteit, mobiliteit, gezondheid, de SDG's (Sustainable Development Goals), ...

In kaart brengen van de uitdagingen

In 2022 heeft het Departement WSE heel wat werk verzet rond de competentieprognoses zowel op macro-, meso- als microniveau.

- Een mooie realisatie is alvast de ontwikkeling van een 'geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau' (**macro-niveau**) waar het Steunpunt Werk sinds oktober 2022 mee van start is gegaan.²¹ Met het beoogde model willen we zicht krijgen op trends en veranderingen in de vraag en het aanbod op verschillende niveaus: sectoren, beroepen, en competenties. Daarmee kunnen we een proactief beleid voeren en structurele mismatches het hoofd bieden. Het project loopt af wanneer de huidige 'Steunpuntperiode' eindigt, op 31/12/2025.

²⁰ SD 3 Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

²¹ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2AA-WT, p.93.

- Op **meso-niveau** werden strategische prognoses op niveau van sectoren, regio's, ... uitgevoerd via de ESF-SCOPE-oproep. In 2022 werden de laatste SCOPE-studies²² afgerond. Aanvullend lanceerde de afdeling Europa WSE een oproep 'Opleidingen van de toekomst' met Europese relancemiddelen waarbinnen opleidingen vervolgens aangepast of nieuw opgemaakt worden op basis van de uitgevoerde competentieprognoses. De projecten zijn gestart op 1 januari 2023. Op **microniveau** wordt o.m. binnen die lopende SCOPE-oproepen ook de doorvertaling naar bedrijven uitgetest.
- In 2022 werd de overheidsopdracht '**Competentiechecks** voor Vlaamse ondernemingen'²³ voorbereid. Doel van de opdracht is om organisaties uit te dagen te evolueren naar strategisch competentiedenken én strategisch opleiden. De opdracht werd gegund aan verschillende dienstverleners georganiseerd in 5 percelen en loopt gedurende 2023 en 2024. In het eerste kwartaal zijn de percelen in opstart en in voorbereiding van de eerste begeleidingen. Doelstelling is minstens 622 organisaties te bereiken op twee jaar.

(Inter)sectorale afspraken²⁴

- In 2022 werd een **versterkt model van sectorale en intersectorale samenwerking** uitgewerkt en in een **nieuw decreet betreffende sectorconvenants en intersectorale convenants** gegoten. Dit decreet werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 december 2022 en goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 15 februari 2023

Met het nieuwe decreet beogen we heel wat nieuwe mogelijkheden:

- in functie van het verhogen van de veerkracht bij transities en het verhogen van de werkzaamheidsgraad koppelen we een doelstelling op vlak van het ondersteunen van individuen en ondernemingen aan het instrument van convenants,
- we voegen de thema's 'instroom, zij-instroom, doorstroom en retentie' en 'werkbaar werk' toe waarrond sectoren maatregelen kunnen uitwerken in hun convenant,
- we voorzien de mogelijkheid tot het flexibiliseren van de looptijd van een convenant van maximaal 2 jaar naar minimaal 2 jaar,
- we schrijven de mogelijkheid in het decreet in om addenda af te sluiten in het geval van grote herstructureringen, moeilijkheden of uitdagingen,
- en we voorzien de mogelijkheid om de subsidie onder de vorm van een financiering van sectorconsulenten te indexeren.

We introduceren met het nieuwe decreet ook **intersectorale convenants** waarmee we een versnelling hoger willen schakelen op het vlak van intersectorale samenwerking. Grote uitdagingen zoals de lage participatie aan levenslang leren, de vergrijzing, de impact van digitalisering, klimaat, circulaire economie op jobs en vaardigheden, de krapte, het lerarentekort, enzovoort komen immers gemeenschappelijk op tal van sectoren af en vergen een intersectoraal antwoord,

- We zorgden in 2022 ook voor een aantal **financiële ingrepen** voor de volgende generatie sectorconvenants.
- De **nieuwe generatie sectorconvenants** (inclusief duale addenda en addenda diversiteit en inclusie) werd in oktober 2022 afgetrapt met een **kick-off**

²² Oproep 543

²³ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2AD-WT, p.97.

²⁴ Zie ook begroting: JB0-1JDB2IB-WT, p.76 en volgende.

moment voor sectoren, sociale partners, lokale actoren, onderwijs- en opleidingspartners. Deze generatie start op 1 juli 2023 en zal de eerste zijn gebaseerd op het nieuwe decreet.

- Als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de toestroom van Oekraïense vluchtelingen in Vlaanderen werden in juni 2022 met 13 sectoren **addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne-crisis'** afgesloten. In deze addenda ondernemen sectoren acties op vlak van informeren van werkgevers, job- en taalcoaching van werknemers, samenwerking met VDAB en lokale besturen, inzetten op veiligheid en traumaverwerking, jobbeurzen, ... De **SERV** ontving ook een extra **toelage** om flankerend aan deze addenda intersectorale projecten te faciliteren en uit te rollen. Deze toelage wordt onder andere ingezet op het ondersteunen van sectoren bij het informeren van werkgevers rond duurzame tewerkstelling van vluchtelingen, bij taalondersteuning op de werkvloer, ondersteuning bij screening en matching in samenwerking met VDAB, OCMW's, lokale besturen (trajectbegeleiders werk), de organisatie van intersectorale jobdagen i.s.m. de uitzendsector, ... ²⁵
- De **intersectorale adviseurs**²⁶ rolden, in afstemming met DWSE, hun intersectorale programma (serv.be/serv/thema/intersectorale-werking) in 2022 verder uit. Dit leidde onder andere tot de campagne en website 'iedereenkanbijleren.be', een sectorconsulentenplatform, de dag van inclusie, een aantal ontwikkelde fiches ter ondersteuning van de bedrijfsbezoeken van sectorconsulenten (vb. i.v.m. armoedebewust HR-beleid).
- In 2022 werd de generatie convenants en addenda 2021-2022 **tussentijds geëvalueerd** en werd de **verlenging van 6 maanden** van de huidige generatie sectorconvenants en addenda goedgekeurd door Vlaamse Regering op 9 december 2022. In de verlenging werd gevraagd om inhoudelijk extra aandacht te hebben voor de activering van niet-beroepsactieve personen (cf. hoger) en preventie van langdurige ziekte via werkbaar werk (cf. verder). Alle sectoren zetten hier hun schouders onder en de intersectorale adviseurs koppelden hieraan twee intersectorale initiatieven waar heel wat sectoren hun karretje aan vasthaken.
- Ook de **duale addenda** werden verlengd. De sectoren blijven inzetten op voldoende kwalitatieve leerwerkplekken voor duale en alternerende opleidingen, zowel binnen het secundair onderwijs als binnen het volwassenenonderwijs en zetten in op afstemming en samenwerking met opleidingsverstrekkers.
- Tenslotte bleven we ook samenwerken met **sectoren zonder een sectorconvenant** en kwamen we verder tegemoet aan vragen van sectoren met bijzondere (acute) uitdagingen op vlak van COVID19, krapte, knelpuntberoepen, ... (vb. horecasector, vragen bouwsector, transportsector - koerierdiensten).

Transitietrajecten

De digitale omwenteling, de omslag naar een circulaire economie, de toenemende zorgvraag (als gevolg van de vergrijzing), de klimaattransities en de aanpak van het energie- en mobiliteitsvraagstuk zijn maar enkele van de maatschappelijke ontwikkelingen die onze arbeidsmarkt 'in transitie' brengen de komende jaren. Ook

---

²⁵ Zie ook begroting: JB0-1JDB2AY-IS, p.9898.

²⁶ Zie ook begroting: JB0-1JDB2AY-IS, p.9898.

de coronacrisis had een grote impact op de arbeidsmarkt. Ze versnelde veranderingen in de bedrijfsvoering (zoals een focus op andere producten of diensten om operationeel te blijven), veranderingen in de arbeidsorganisatie (zoals meer telewerk, andere arbeidstijden, gewijzigde interne werkprocessen, meer digitaal, met meer online vergaderen) of de werkinhoud (met andere taken, nieuwe of gewijzigde functies net door de veranderingen in de bedrijfsvoering).

- Wat het mobiliserende programma inclusie (cfr het geheroriënteerde 'Focus op talent') betreft, werd het **platform inclusief ondernemen** opgestart. Dit centrale platform, dat alle relevante actoren en stakeholders samenbrengt, heeft als doel om de expertise rond het ondersteunen van inclusieve ondernemingen te verhogen, de visie en knowhow hierover aan te scherpen, het bestaande aanbod met elkaar in verband te brengen en stappen te zetten om ondernemingen vanuit een meer geïntegreerd en proactief dienstverleningsaanbod te ondersteunen. Dit platform ambieert de ontsluiting van alle relevante info over maatregelen, dienstverlening en concrete handvaten voor inclusieve werkvloeren, vanuit het perspectief van ondernemingen.
- In 2022 werd toegewerkt naar een strategie en implementatieroadmap voor **groene jobs en vaardigheden** in co-creatie met andere beleidsdomeinen en stakeholders. Met dit proces willen we op het terrein een dynamiek rond de groene transitie op de arbeidsmarkt op gang brengen. Het Departement WSE organiseerde een kick-off event voor het project waarbij een 70-tal stakeholders aanwezig waren.
Naast de green skills roadmap is het Departement Werk en Sociale Economie ook trekker van de hefboom jobs en vaardigheden in het Vlaanderen Circulair programma. Via deze weg worden verschillende sectoren (werkagenda's) in hun transitie naar een circulaire economie ondersteund.
- Wat de **digitale transitie** betreft, werd een leidraad i.v.m. 'mensgericht digitaliseren' uitgewerkt voor sectorconsulenten en andere bedrijfsadviseurs. Deze leidraad is de output van een lerend netwerk van promotoren uit de ESF/VLAIO-oproepen.
In 2022 werd de STEM-agenda 2030 samen met de STEM-regisseur VLAIO en de andere betrokken beleidsdomeinen en adviesraden, geconcretiseerd en geoperationaliseerd in een (dynamische) actielijst, monitoring en kwaliteitskader. Het Departement WSE is daarin trekker voor de strategische doelstellingen met betrekking tot levenslang leren, instroom in STEM-beroepen, de (inter)sectorale aanpak,... Met "State of STEM" ging de STEM-agenda 2030 officieel van start.

Werkbaar werk

Werkbaarheid was de afgelopen jaren een belangrijk thema op de beleidsagenda, ook in 2022. Met verschillende acties bevorderden we werkbaar werk in de Vlaamse ondernemingen en organisaties.

- Om ondernemingen te stimuleren tot en te ondersteunen bij het bevorderen van werkbaar werk, werd de **werkbaarheidscheque**²⁷ ook voor 2023 verlengd. We voorzagen ook in een verlenging van de cheque in 2023. Met het oog op nieuwe financiële ondersteuningsmaatregelen rond werkbaar werk in de toekomst, is een volwaardige **decretale basis** aangewezen. We zetten hiervoor via de aanpassing van het huidige Ondersteuningsdecreet de nodige

---

²⁷ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2IC-WT,p.7878 en volgende.

stappen en gaan hier in 2023 verder mee aan de slag. In dat kader voerden we een gebruikersanalyse en een impactanalyse uit van de werkbaarheidscheque. We bereidden het sluiten van het VESOC-akkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' voor, waarvan één van de vier pijlers 'werkbaar werk' vormt. Eén actie uit dit akkoord voorziet in de oprichting van een **interprofessionele aanpak werkbaar werk**. Via de oprichting van een stuurgroep werkbaar werk werd hier uitvoering aan gegeven. De eerste stuurgroepvergadering vond eind 2022 plaats.

- In het kader van hetzelfde VESOC-akkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' werd in oktober 2022 van start gegaan met een **expertenopdracht rond een retentiepremie**.²⁸ Hierin onderzoeken we de haalbaarheid en toegevoegde waarde van een mogelijk te ontwikkelen retentiepremie voor werknemers die aan het werk zijn, maar die door de zwaarte van het werk en/of ziekte, hun huidige functie niet verder gepast kunnen invullen, en waarbij de arbeidsarts dit attesteert.
- In samenwerking met de sociale partners voerden we het VESOC-**actieplan werkbaar werk** (verder) uit. Zo werd een netwerk- en actoranalyse van het 'werkbaar werk'-actorenlandschap rond kmo's in Vlaanderen gemaakt. Aan de hand van proeftuinen werd verder nagegaan hoe technologie als een hefboom kan ingezet worden voor de kwaliteit of werkbaarheid van jobs en werken. Samen met StIA werd er een gebruikersanalyse gemaakt van de website 'werkbaarwerk.be' en werden acties geformuleerd om de website beter te doen aansluiten bij de doelgroepen (zoals ondernemingen, werknemers, intermediaire actoren en sectoren).²⁹ In het kader van werkbaar werk blijven we eveneens streven naar een duurzame en kwaliteitsvolle verankering van telewerk op de werkvloer. Zo werden bijvoorbeeld de projecten binnen de ESF-oproep voor opleidingen rond telewerkvaardigheden uitgevoerd. Met ESF-financiering ondersteunden we ondernemingen op het vlak van een motiverende werkomgeving ('DRIVE'), leiderschap ('LEO') en het aanpakken van arbeidsorganisatorische uitdagingen ('Anders Organiseren 2.0'). Het VIONA-onderzoek 'Herdenken van jobs: naar een betere instroom en retentie van personeel in knelpuntberoepen in Vlaanderen' werd uitgevoerd en daarnaast liep er een VIONA-studie 'Kinderopvang en tewerkstelling in Vlaanderen', waarin onderzoek gedaan wordt naar het profiel van (niet-)gebruikers van formele kinderopvang en terugverdieneffecten voor het Vlaamse beleid. Hiermee trachten we o.a. kennis te verwerven over de impact van het gebruik van formele kinderopvang op de werk- en inkomenssituatie van gezinnen in Vlaanderen. De studie loopt nog tot eind mei 2023. We bereidden twee overheidsopdrachten voor rond 'Bevordering gezondheid en welbevinden van werknemers en werkgevers': één met het oog op het aanbieden van een programma hierrond (gegund aan Energy Lab en gestart op 1 december 2022), en een tweede voor een studie ter evaluatie van dit programma (gegund aan UGent en gestart op 1 februari 2023). Ook een nieuw VIONA-onderzoek 'Kwaliteit van werk'³⁰ werd voorbereid en ging eind 2022 van start. Dit onderzoek biedt zo ook onderbouwing voor de stuurgroep.
- Daarnaast **zetten de sectoren in 2022 verder in op werkbaar werk** en voerden zij de in de sectorconvenants (2021-2022) geformuleerde engagementen rond werkbaar werk uit. Ze werden daarbij ook gestimuleerd om samen te werken en ze werden hierin ondersteund door de intersectorale

---

²⁸ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2AA-WT, p.93.

²⁹ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2AY-IS, p.98.

³⁰ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2AA-WT, p.93.

adviseur 'Werkbaar Werk'.³¹ Zo werd onder andere een dashboard met ziektecijfers op sectorniveau voorbereid. Dit werd meegenomen in de voorbereidingen van de intersectorale campagne rond werkbaar werk die in 2023 zal plaatsvinden. Net als de voorbereidingen met StIA van het nieuwe event over werkbaar werk dat 29 maart 2023 heeft plaatsgevonden.

OD 9: Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden

Om elk talent een kans te geven, zonder onderscheid, bestrijden we actief elke vorm van discriminatie. We doen dit door sensibilisering, preventie en zelfregulering door de sectoren. We zorgen ook voor een adequate curatieve handhaving met gerichte controles vanuit de Vlaamse Sociale Inspectie.

- Ook in 2022 bood het Departement WSE ondersteuning bij de addenda non-discriminatie en inclusie. Vanuit de begeleidingsgroep en in samenwerking met de SERV werd ingespeeld op vragen en voorzien in ervaringsuitwisseling. In 2022 verschoof de klemtoon voor de sectoren naar het **finaliseren van de risicoanalyses en het operationaliseren en organiseren van de nulmetingen**. Er kon ervaring worden uitgewisseld rond de aanpak van de risicoanalyse en de vertaling ervan naar een gemotiveerde keuze voor een nulmeting. De sectoren werden ondersteund bij het zoeken naar een passende invulling van de nulmeting. Sommige sectoren kwamen tot de constatactie dat de werkwijze van een correspondentietest voor hen niet mogelijk of haalbaar was, waardoor zij naar een alternatieve methodiek moesten schakelen. Sectoren konden bij de begeleidingsgroep en de experts terecht voor advies op maat en met methodologische vragen. Naast het ondersteunen van de sectoren werd ook samengezeten met de externe, door de sectoren aangestelde dienstverleners. Het uitvoeren van correspondentietesten en alternatieve methoden om meer zicht te krijgen op het voorkomen van discriminatie op sectorniveau heeft – ondanks de voorhanden zijnde methodiek en expertise bij de dienstverleners – een hoog pioniersgehalte. In overleg met de sectoren wordt nagegaan hoe de resultaten van de nulmeting best publiek gemaakt kunnen worden.
- In 2022 werden de **addenda³² 2021-2022 ook tussentijds geëvalueerd** en werd de **verlenging van 6 maanden** van de huidige generatie addenda goedgekeurd door Vlaamse regering op 9 december. In de verlenging kregen de sectoren de gelegenheid om hun nulmeting verder te zetten en om op basis van de resultaten van de volledige monitoringsoefening een ontwerp van doelgericht actieplan uit te werken. De nulmetingen bleken immers meer tijd in beslag te nemen dan voorzien. Om voldoende vacatures te kunnen testen, werden de sectoren die met een correspondentietest aan de slag gingen, geconfronteerd met een langere doorlooptijd.
- We reageren kortdát op discriminatie op de arbeidsvloer. Daarom zal de Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie blijven optreden tegen alle vormen van wettelijk verboden discriminatie binnen onze bevoegdheden.

---

³¹ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2AY-IS, p.98.

³² Zie ook begroting: JB0-1JDB2IB-WT, p.76.

- Daarnaast vragen we de parketten om de nodige aandacht te geven aan de strijd tegen discriminatie. Op het overleg met de auditeurs (of de parketten) de nodige aandacht te blijven geven aan de strijd tegen discriminatie.

De Vlaamse Sociale Inspectie voerde in 2022 86 controles uit op de regelgeving betreffende werkgerelateerde discriminatie, waaronder 21 klachten en meldingen. Deze controles resulteerden in 11 waarschuwingen en waarschuwingen met termijnstelling.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	24.325	17.791	14.990	17.758	14.179	15.059
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	24.325	17.791	14.990	17.758	14.179	15.059

Inhoudelijke toelichting:

Er bevinden zich twee begrotingsartikelen onder het Inhoudelijk Structuurelement (ISE) 'Duurzame arbeidsmarkt (Werk)'. Het betreft de middelen voor de Sectorfondsen en de middelen voor het Focus op talent-beleid (FOT) (inclusief de thematiek van werkbaar werk).

Onder paragraaf 3.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Voor de ISE 'Duurzame arbeidsmarkt (werk)' was bij BA 2022 een krediet van 24.325 keuro VAK en 17.758 keuro VEK.

Er vonden doorheen het jaar meerdere herverdelingen buiten begrotingsronde plaats waardoor het beschikbare VAK-krediet afnam met 6.534 keuro tot 17.791 keuro en het beschikbare VEK-krediet afnam met 3.579 keuro tot 14.179 keuro.

Het betreft vooral kredietherschikkingen (VAK en VEK) naar ESF.

Tegenover een beschikbaar VAK-krediet van 17.791 keuro stond in 2022 een VAK-uitgave van 14.990 keuro VAK of 84%. Hier was dus sprake van onderbenutting. Ten opzichte van het beschikbare VEK-budget van 14.179 keuro stond dan weer een VEK-uitgave 15.059 keuro of een budgetoverschrijding van 6%.

De VAK-onderbenutting situeert zich in hoofdzaak bij Focus op Talent. De onderbenutting is grotendeels te wijten aan het niet doorgaan van twee projectoproepen en aan een onderbenutting op de middelen voor Werkbaar Werk, wegens het niet opstarten van het Actieplan Werkbaar Werk (maar in de plaats hiervan het lopende actieplan te actualiseren aan de hand van enkele nieuwe acties).

De overschrijding van het VEK-budget kan enerzijds verklaard worden door de uitvoering van de addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne-crisis' gefinancierd met REACT EU-middelen. De middelen nodig in 2022 werden ter beschikking gesteld vanuit het departement F&B via het boeken van een anomalie. Na afronding van de addenda en nadat de nodige rapportering is ingediend, zullen tegenover deze anomalie REACT EU-middelen komen te staan. Anderzijds manifesteerde zich op de Focus op Talent-middelen een tekort op het jaareinde. Om dit probleem op te lossen werd eveneens een anomalie geboekt.

3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

3.3.1.1. Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2IB-WT – SECTORFONDSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel JB0-1JDB2IB-WT bevat de middelen voor de sectorfondsen. Het betreft hier de middelen om operationele doelstelling 8 te realiseren: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen', meer precies via het maken van (inter)sectorale afspraken. Deze maatregel onderschrijft ook mee het horizontaal integratie- en gelijke kansenbeleidsplan, één van de transversale - en horizontale doelstellingen.

Een sectorconvenant is een samenwerkingsprotocol tussen sectoren (sectorale sociale partners) en de Vlaamse Regering. In deze overeenkomsten engageren de sectoren zich tot acties rond drie decretaal verankerde (en dus verplichte) thema's:

- een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- het stimuleren van competentieontwikkeling;
- het verhogen van diversiteit en tegengaan van discriminatie op de arbeidsmarkt.

Via de sectorconvenants geven de sectoren mee gestalte aan de prioriteiten van het arbeidsmarktbeleid: Ze trachten meer mensen aan het werk te krijgen en te houden en elk talent te (h)erkennen, ontwikkelen en benutten. De uitvoering van de opdrachten in de sectorconvenants is momenteel in handen van sectorconsulenten, tewerkgesteld bij paritaire sectororganisaties. De sectorconsulenten worden deels gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. De sectorconvenants hebben een looptijd van 2 jaar.

Naast de nieuwe sectorconvenants lopen vanaf 2021 ook de duale addenda en de addenda non-discriminatie.

Tot slot wordt er versterkt ingezet op intersectorale samenwerking. Hiertoe werden drie intersectorale adviseurs aangesteld. De middelen voor deze drie intersectorale adviseurs bevinden zich niet op dit begrotingsartikel, maar worden als een toelage uitbetaald aan de SERV (zie JB0-1JDB2AY-IS).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	5.312	5.180	6.206	9.730	9.730	10.182

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2022 bedroeg het goedgekeurde decretale budget voor de sectorfondsen 5.312 keuro VAK en 9.730 keuro VEK.

Het bedrag van 5.312 keuro VAK is enerzijds samengesteld uit 190 keuro VAK die reeds ingeschreven werd bij BO 2022. Anderzijds werd bij BA 2022 een bedrag van 5.122 keuro VAK – afkomstig uit de provisie 'Werk' – toegevoegd aan dit begrotingsartikel, voor de verlenging van de sectorconvenants en de addenda met een half jaar (van 1 jan-1 juni 2023). De bedoeling van deze verlenging is het installeren van een nieuw ritme voor de sectorconvenants, waarbij deze ingaan op 1 juli 2023 in plaats van 1 januari 2023. Dit zorgt voor meer ruimte voor dialoog en co-creatie en dus kwalitatievere engagementen in de overeenkomsten. De voorbereiding viel immers tot voor kort telkens in volle zomerperiode.

Van deze 5.312 keuro werd vervolgens buiten begrotingsronde 132 keuro herverdeeld naar het artikel voor de toelage aan de SERV (JB0-1JDB2AY-IS) en dit voor de verlenging van de financiering van de 3 intersectorale adviseurs voor de periode die overeenkomt met de 6 maanden verlenging van de sectorconvenants en addenda.

Tegenover een beschikbaar budget van 5.180 keuro VAK staat een uitgave van 6.206 keuro of 119,8%. Deze budgetoverschrijding is het gevolg van het feit dat in de loop van 2022 acties opgestart werden in het kader van het VO-brede project 'Vlaanderen helpt Oekraïne'. Zo werd onder meer beslist om addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne Crisis' af te sluiten, zodat opportuniteiten op intersectoraal niveau kunnen uitgewerkt worden in concrete intersectorale projecten.

Deze addenda werden gefinancierd met REACT EU-middelen die beheerd worden door ESF. Aangezien REACT EU-middelen pas uitbetaald worden na afronding van en rapportering over het project, diende 1.105 keuro in 2022 voorgeschieden te worden. Hiertoe boekte dept. F&B op onze vraag een anomalie van 1.105 keuro VAK/VEK. Daardoor is dit bedrag enkel terug te vinden in ORAFIN en niet in het

decretaal budget BA 2022 noch in de kolom 2de BA-JR. Toen bij het jaareinde werd vastgesteld dat er nog reguliere middelen beschikbaar waren op het begrotingsartikel, als gevolg van een onderbenutting op de reguliere basisallocatie, werd 79 keuro van deze anomalie terug afgeboekt door Departement Financiën en Begroting.

Door het boeken van deze anomalie was een uitgave van 6.206 keuro VAK mogelijk op dit begrotingsartikel.

Aan de VEK-zijde was er in 2022 een beschikbaar budget van 9.730 keuro. De corresponderende begrotingsuitvoering bedroeg 10.182 keuro of 104,6%. Deze VEK-uitgave bestond hoofdzakelijk uit 9.492 keuro voor de vereffening van de lopende convenants (1 januari 2021 tot 31 december 2022). Daarnaast werd - analoog met de hierboven beschreven werkwijze- een anomalie geboekt van 553 keuro voor de vereffening van de eerste maanden van de addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne Crisis'. Ook aan de VEK-zijde werd de anomalie deels afgeboekt voor een bedrag van 101 keuro wegens een onderbenutting op het reguliere krediet van de sectorconvenants.

JB0-1JDB2IC-WT – FOCUS OP TALENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van operationele doelstelling 8 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen' en operationele doelstelling 9 'Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden'.

Focus op talent is een mobiliserend programma dat ondernemingen, organisaties en hun werkvloeren wil ondersteunen zodat zij zouden uitgroeien tot inclusieve ondernemingen en werkvloeren.

Ook de middelen voor de maatregelen Werkbaarheidscheques en Verhoging KMO-P, die kaderen binnen het Actieplan Werkbaar Werk, vallen onder dit begrotingsartikel.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	19.013	12.611	8.784	8.028	4.449	4.877

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2022 decretaal toegekende krediet bedroeg 19.013 keuro VAK en 8.028 keuro VEK.

Buiten begrotingsronde werd een herverdeling doorgevoerd waarbij 6.402 keuro VAK en 3.579 keuro VEK van dit begrotingsartikel werd overgezet naar ESF. 1.672 keuro werd overgezet naar JB0-1JDB2AD-WT en 1.907 keuro naar JB0-1JDB2AD-IS. De VAK overdracht werd doorgevoerd met het oog op het voorzien van voldoende middelen voor de uitvoering van de ESF-oproepen 'Inclusieve ondernemingen'. De VEK-middelen werden door EU WSE gebruikt om een tekort op te vangen dat het gevolg was van het toepassen van de afspraak, gemaakt met Dept. F&B sinds BA 2020, dat EU WSE slechts 75% van de geraamde VEK-behoefte mag opvragen bij begrotingsronde.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 8.784 keuro VAK of 70% van het beschikbare VAK-krediet en 4.877 keuro VEK of afgerond 110% van het beschikbare VEK-krediet.

In 2022 werden VEK-middelen overgezet naar het ESF-programma om tegemoet te komen aan de VEK-nood op dat begrotingsartikel. Als gevolg van deze herverdeling restte er echter eind 2022 onvoldoende VEK op bovenstaand begrotingsartikel van Focus op Talent. De oorzaak van dit VEK-tekort was tweeledig:

- voor de projectoproep mentale veerkracht werd voor 2022 geen vereffening voorzien, maar uiteindelijk diende toch 93 keuro vereffend te worden
- de precieze VEK-behoefte van de verschillende projectoproepen Focus op Talent zijn moeilijk op in te schatten.

Om dit VEK-tekort op te vangen werd op het jaareinde een anomalie geboekt ten belope van 428 keuro, zodat deze uitgaven alsnog konden geboekt worden.

4. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND

4.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement is flankerend/ondersteunend in functie van de drie hoger geformuleerde overkoepelende doelstellingen (zie hoger³³).

4.2 Operationele doelstellingen

OD 10: Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken

Data en wetenschappelijke inzichten

De Vlaamse overheid hecht groot belang aan de wetenschappelijke onderbouwing van het gevoerde arbeidsmarktbeleid. Via de uitbesteding van wetenschappelijk onderzoek wordt verholpen aan de lacunes in de kennis over de werking van de Vlaamse arbeidsmarkt en het gevoerde beleid.

- Na een druk coronajaar kwam in 2022 de uitdaging van de krapte en de mismatch meer op het voorplan, samen met de gevolgen van de energiecrisis op de arbeidsmarkt. Om het beleid in deze moeilijke omstandigheden te ondersteunen, werd opnieuw een beroep gedaan op **cijfers, studies en wetenschappelijke inzichten**³⁴:
  - In het kader van het Steunpunt Werk werden o.m. de projectiemodellen en kwantitatieve paden naar de 80% doelstelling verder verkend.
  - In het kader van VIONA was er aandacht voor een verkenning van de mogelijke oplossingsstrategieën: zaken als interregionale mobiliteit, vraagzijdestrategieën naar niet-actieve arbeidsreserves, ... Verschillende initiatieven uit het VESOC-akkoord (progressieve werkhervatting, retentiepremie,...) werden gestart..
  - De lancering van het pilootproject 'macrocompetenties' betekende een belangrijke mijlpaal.
  - De studiedienst van het Departement WSE voerde studies uit rond activering (waaronder het jaarrapport sociale economie), werkbaarheid (waaronder een netwerkanalyse, ondersteuning structurele maatregel, ...) en migratie (waaronder rond detachering). Daarnaast werden ook eigen instrumenten en maatregelen opgevolgd en geëvalueerd, o.a. via de uitvoering van AHAD/RRF en via de evaluatie van maatregelen en programma's.
  - Daarbij werden een lange termijn en een horizontaal vergelijkend perspectief (andere landen, andere domeinen, ...) voor ogen gehouden. Via de kennisagenda werden de belendende percelen voor de arbeidsmarkt en het arbeidsmarktbeleid verkend.
- Het **DWSE-kennisplatform** (vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie) werd in juni 2022 gelanceerd. Dit is een website waarop onderzoek voor en door DWSE bevattelijk wordt gedeeld met externen. Het kennisplatform volgt de structuur van de kennisagenda. Er werd voor het

³³ 2. Overkoepelende strategische doelstellingen

³⁴ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2AA-WT, p.93.

eerst gerapporteerd over de kennisagenda in het tweede kwartaal van 2022, in de vorm van een '**jaaroverzicht onderzoek**', extern gedeeld via het DWSE-kennisplatform.

- Er werden meerdere events georganiseerd. Zo werd er in april 2022 een **werkgelegenheidsconferentie** georganiseerd, en in december 2022 het **Vlaams arbeidsmarktcongres** in samenwerking met het Steunpunt Werk. Dat congres werd opgezet op basis van de kennisagenda, in die zin dat de onderzoeken die aan bod kwamen, aansloten bij de kennisdomeinen gepreciseerd in de kennisagenda. Verder organiseerde het Departement WSE 3 '**Denkwerksessies**' waarin experts een relevant thema, eveneens aansluitend bij de kennisdomeinen, uitdiepten.

Digibanken³⁵

In het kader van het Vlaamse relanceplan worden lokale partnerschappen die tot doel hebben om het risico op digitale uitsluiting te verminderen bij volwassen personen met een digitale achterstand of met een risico op digitale achterstand ondersteund. Deze partnerschappen worden als digibanken verenigd met een gezamenlijke doelgerichte strategie. Digibanken helpen het risico op digitale uitsluiting bij kwetsbare groepen te verkleinen.

- Na een eerste oproepronde i.k.v. de digibanken voor **voortrajecten en implementatietrajecten** in het najaar 2021, werden in 2022 bijkomend 2 oproeprondest voor voortrajecten en 4 oproeprondest voor implementatietrajecten gelanceerd. In totaal werden 42 voortrajecten afgerond, en 54 implementatietrajecten tot opstart van een digibank goedgekeurd. Deze digibankprojecten hebben uitvoering tot eind 2026. De 54 implementatietrajecten bereiken 200 gemeenten in Vlaanderen. Hierbij is ook de kaap van de 100 gemeenten betrokken in een digibankpartnerschap overschreden (en bewezen met een ondertekende partnerschapsverklaring tussen het lokale bestuur en het Departement WSE), waardoor de belangrijke RRF-mijlpaal behaald is. Naast de projectsubsidies aan de digibanken werden ook enkele flankerende acties uitgerold. Goedgekeurde voortrajecten kregen procesbegeleiding om hun samenwerking kwalitatief te versterken. Goedgekeurde digibankprojecten werden verenigd in een lerend netwerk, dat tot eind 2024 zal doorlopen.
- Op vlak van **communicatie** werden een portaalsite en communicatietoolbox uitgewerkt. Daar waar in 2022 de focus van de website op het stimuleren van projectaanvragen lag, zal deze focus vanaf 2023 verschuiven naar een informatiesite voor het brede publiek. Het afgelopen jaar werden ook de nodige voorbereidingen getroffen om een brede communicatiecampagne en event in het voorjaar 2023 te lanceren. Eveneens werd een meerjarige opdracht voor de impactmeting van het project digibanken gelanceerd. Tot slot werden de regelgevende stappen ondernomen om de projectondersteuning uit te breiden tot medio 2026.

---

³⁵ Zie ook begroting: onder JB0-1JEB2GA-WT, p.129.

OD 11: Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen³⁶

Ook via ESF-projecten willen we op een innovatieve manier uitdagingen op de arbeidsmarkt aanpakken. In projecten is resultaatsgerichtheid, continuïteit, ook op financieel vlak, en uitrol van succesvolle projecten in concrete beleidsmaatregelen het uitgangspunt.

Naast het ondersteunen en versterken van bestaande initiatieven zet het ESF-programma ook middelen in om vernieuwing op de arbeidsmarkt te stimuleren. Europa WSE bevordert daarnaast het uitwisselen en leren over de grenzen heen via de transnationale oproepen.

- In november 2022 werd het **ESF-programma 2021-2027** na verschillende iteraties met de Europese Commissie (EC) ingediend. Hiermee werden alle openstaande vragen van de EC geadresseerd en werd finaal het programma eind december door de Europese Commissie goedgekeurd. Er werd zoals voorzien een partnerschapsovereenkomst opgemaakt en ondertekend met de andere regio's. Ondertussen bereidde de managementautoriteit de opstart van het programma voor, onder meer met het opmaken van een vernieuwd kwaliteitshandboek.
- Het huidige programma ('21-'27) liep in 2022 samen met de uitvoering van het **vorige ESF-programma (2014-2020**, inclusief de toegevoegde REACT-EU-middelen). Projecten in het kader van het ESF-programma 2014-2020 kunnen doorlopen tot eind 2023.
- Heel wat **ESF-initiatieven** komen doorheen deze BBT ter sprake onder de verschillende inhoudelijke doelstellingen:
  - De overheidsopdracht 'Competentiechecks in Vlaamse ondernemingen' werd gelanceerd en de dienstverleners werden geselecteerd. De dienstverlening zal starten vanaf januari 2023.
  - De competentieprognoses van oproepen 511 en 543 werden opgeleverd.
  - De oproep SWITCH werd gestart zoals gepland.
  - Het actieplan E-leren werd grotendeels uitgevoerd zoals gepland. De resterende middelen van het actieplan E-leren werden overgeheveld naar de VDAB die hiermee vanaf 2023 aan de slag gaat.
  - De platformwerking inclusief ondernemen ging van start.
  - Het capacity building project van Europa WSE werd opgestart. Dit zal in 2023 leiden tot de vormgeving en start van lokale partnerschappen voor kwetsbare groepen.
  - De oproep Netwerkorganisaties voor Gevangenen werd gelanceerd, met focus op activering van kwetsbare doelgroepen in het kader van de transversale doelstellingen van het Strategisch plan voor Hulp- en Dienstverlening aan gedetineerden.
  - ...

Daarnaast zijn ook onder meer volgende initiatieven te vermelden:

- Drie piloot-leerecosystemen werden opgestart in Limburg in het kader van het realiseren van een brede Vlaamse leercultuur.
- Een overheidsopdracht werd gelanceerd om belanghebbendenmanagement als onderdeel van MVO/Lerende Organisatie te conceptualiseren in 2023.
- Er kwam een visie tot stand inzake de vormgeving van het door Europa gevraagde "sociale innovatie competentie centrum".
- ...

---

³⁶ Zie ook begroting: JB0-9JDBTAD-OW, JB0-9JDBTAD-OI, JB0-1JDB2AD-IS, JB0-1JDB2AD-WT, JB0-1JDB4AD-WT, p.91 en volgende.

In het kader van de Oekraïne-crisis werden met de steun van het REACT-EU-programma 3 maatregelen uitgevoerd in de schoot van het Departement Werk en Sociale Economie: (1) Versterking van de dienst economische migratie, (2) verhoogd toezicht en handhaving door de Vlaamse sociale inspectie en (3) matching van arbeidsvraag en arbeidsaanbod via een (inter)sectorale aanpak. Deze tijdelijke versterking werd in eerste instantie voorzien voor een periode van 1 jaar, een vraag tot verlenging ligt voor.

OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen

We mikken op een gezonde, slanke, efficiënte en krachtige overheid die de hand reikt naar partners in de samenleving om problemen aan te pakken. We beogen daarbij een 'state of the art'-dienstverlening aan de burger, maximaal digitaal en met zo weinig mogelijk (papier) administratie. We grijpen het momentum aan om een digitale transformatie van de overheidsdienstverlening te realiseren. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor de mensen die nog niet mee zijn met de digitale trein.

VDAB

- Het wijzigingsdecreet dat de nieuwe rollen van VDAB introduceert in het oprichtingsdecreet van VDAB, werd in 2020 goedgekeurd. VDAB kreeg hiermee de bevoegdheid van centrale, datagedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid. Stap voor stap geeft VDAB de fundamenten van het kaderdecreet vorm met verdiepingsdecreten, om de uitbouw van deze regisseursrollen concreet in te vullen.
  - In 2021 werden hier belangrijke eerste stappen gezet met een eerste verdiepingsdecreet dat begin 2022 in werking is getreden. Belangrijk gevolg hiervan is de oprichting van de **Ethische Raad** bij VDAB die zich buigt over het gebruik van AI bij VDAB en automatische besluitvorming met rechtsgevolgen.
  - In het voorjaar van 2022 is een BVR in werking getreden dat de rol van VDAB als arbeidsbemiddelaar en activeringsregisseur verder heeft uitgediept voor wat betreft de **controle en opvolging van de beschikbaarheid** van verplicht ingeschreven werkzoekenden. Dit door het voorzien van bepalingen in de regelgeving waardoor onder andere een expliciete wettelijke basis werd gecreëerd voor het aanbieden van digitale dienstverlening en het uitvoeren van digitale opvolgingsgesprekken door VDAB bij deze controle en opvolging.
  - Eind 2022 werd dan weer een BVR goedgekeurd, waardoor de **NEET-jongeren** als categorie voor de doelgroep van VDAB als activeringsregisseur werden benoemd. Tegelijk werd die groep via dit BVR, in overeenstemming met de vernieuwde Europese aanbeveling 'Youth Guarantee', uitgebreid. Zo werd de leeftijdsgrens op 30 jaar gebracht en werden ook jongeren die reeds een diploma behaalden, toegevoegd. De toevoeging van deze categorie creëert de mogelijkheid voor VDAB om als activeringsregisseur het dienstverleningsaanbod en de aanpak naar de doelgroep "NEET-jongeren" te versterken en verder uit te bouwen in samenwerking met partners.

- Tot slot werd in 2022 ook een voorbereidend traject aangevat om te komen tot een **tweede verdiepingsdecreet**. De werkzaamheden voor dit nieuwe regelgevende initiatief worden verdergezet in 2023.
- Naar aanleiding van de audit van het Rekenhof over het uitbestedingsbeleid bij VDAB (auditrapport mei 2021), werd in juni 2021 een **actieplan 'VDAB als regisseur'** opgesteld. VDAB wil via een slagkrachtige en resultaatgerichte aanpak aantoonbare vooruitgang boeken met lopende en voorziene acties, en bijkomende acties opzetten van 2021 tot 2024. Het geheel aan acties, 21 in totaal, is gericht op een vijftal kritieke succesfactoren voor het toekomstige uitbestedingsbeleid:
  - een strategisch kader dat invulling geeft aan de regierollen toebedeeld vanuit de Vlaamse Regering
  - een aanpak voor het plannen van uitbestedingen op middellange termijn
  - het beheersbaar houden van het operationaliseren van het uitbestedingsbeleid
  - een geïntegreerd data- en informatiebeheer voor opvolging
  - het verzekeren van een klantgerichte en juridisch sluitende samenwerking met partnerorganisaties op alle niveaus.

Eind 2022 zijn in totaal 13 van de 21 acties binnen het actieplan uitgevoerd, waarvan 8 in 2022. Het gaat meer bepaald over:

- Samenwerking met institutionele partners:
Binnen deze werf werd een samenwerkingskader opgemaakt dat een helder strategisch kader vormt bij het formaliseren van bilaterale samenwerkingen met strategische en institutionele partners.
- Beheerscontrole:
Het gaat binnen deze werf over het realiseren van een begrotingsmodel waarbij de behoefte aan middelen van de organisaties transparant wordt begroot, in functie van de te verwachten prestaties op het vlak van de dienstverlening. Het gaat over het installeren van een samenhangend en volledig (alle acties en middelen) dekkend managementmodel, waarin de doelstellingen, de prestaties en de middelen zijn gekoppeld. Dit model behelst zowel de instrumenten als het proces van planning, uitvoering, monitoring en bijsturing.
- Planningsmethodiek (via OGSM):
Voor het installeren van de planningsmethodiek werd gekozen om te werken met de OGSM-methodiek (OGSM staat voor "objective, goals, strategies, and measures"). De methodiek werkt volgens een cascadesysteem dat vertrekt op niveau van de globale organisatie en verder afdaalt, met als resultaat een 37-tal plannen die in elkaar schuiven. Op die manier is er niet alleen een meer realistische en geïntegreerde planning (rekening houdende met de afstemming/volgtijdelijkheid), maar ook concrete projecten komen hierin aan bod zodat de OGSM-planning ook een bruikbare operationele tool wordt om te sturen en doelstellingen samen te bereiken.
- Capaciteitsmodel:
In de koppeling tussen middelen, doelen en mensen vormen de capaciteitsmodellen een belangrijke schakel in het beter kunnen plannen waar en welk personeel nodig is. Binnen de scope van het actieplan wordt het capaciteitsmodel voor de functiegroepbemiddelaar verder verfijnd en worden de modellen voor de instructeur, projectopvolgers en administratieve medewerkers opgezet.

- Activity Based Costing 2.0:
Deze actie komt rechtstreeks tegemoet aan de vraag van het Rekenhof die stelde: "Een prestatiebegroting moet de vereiste financiële middelen bepalen in functie van de kerntaken en het uitbestedingsbeleid. Daartoe moet ABC geïmplementeerd worden dat directe en indirecte kosten toewijst aan activiteiten en projecten".
- Implementatie nieuwe kwaliteitswerking:
Met de implementatie van de vernieuwde kwaliteitswerking doet VDAB meer aan integrale kwaliteitsbewaking voor de eigen dienstverlening en dienstverlening met partners, en dit op een uniforme manier, zowel centraal als provinciaal.
- Geïntegreerde aanbevelingenset:
De geïntegreerde aanbevelingenset is een tool die een centraal overzicht biedt, zodat vaststellingen voortvloeiend uit verschillende evaluatieprocessen (risicobeheer, klachtenmanagement, audit,...) geïntegreerd opvolgbaar zijn.
- Onderzoekskalender van de evaluatiecel:
De onderzoekskalender voorziet stelselmatig onderzoeken die de effectiviteit van eigen dienstverlening en dienstverlening door partners evalueren.

Departement WSE³⁷

- Het Departement WSE zette bijkomende stappen in de **digitale ontsluiting** van haar dienstverlening door de ontwikkeling van nieuwe toepassingen en de uitbouw van bestaande toepassingen. In 2022 lag de klemtoon op het verder realiseren van de AHAD/RRF-engagementen.
  - Naar burgers toe zijn dit hoofdzakelijk de realisatie van de nieuwe gebruikerservaring voor de aanmoedigingspremies, de implementatie van de jobbonus/jobbonusPLUS en verder onderzoek m.b.t. innovatie in het dienstenchequesysteem.
  - Naar de werkgevers en partners realiseerden we enerzijds een aantal van de in 2021 geïdentificeerde prioritaire uitbreidingen van het WSE-loket, de vervolgfase m.b.t. uniek loket single permit en de verdere ondersteuning in het kader van het nieuw beleid beroepskaarten. Binnen sociale economie werd gewerkt aan de implementatie van individueel maatwerk. Op het vlak van duaal leren waren we op 1 september 2022 klaar voor het volwassenonderwijs. De verplichte migratie van het volledige 'oude' applicatielandschap naar een moderne infrastructuur werd gerealiseerd waarmee de basis is gelegd voor de toekomst.
- De integratie met de documentendienst van het **Vlaams ecosysteem** werd gerealiseerd en de digitale ondersteuning van de **Vlaamse Sociale Inspectie** werd verder uitgebouwd.
- Eind 2022 en begin 2023 werd een **open dataportaal** (<https://opendata.wse.vlaanderen.be/pages/homepage/>) gebouwd als een

³⁷ Zie ook begroting: onder JB0-1JAB2ZZ-WT, dat alle werkingskredieten van DWSE omvat, waaronder de IT-middelen, p.137 en volgende.

gebruiksvriendelijke en veilige digitale rapporteeromgeving. Met het open dataplatform wil het Departement Werk en Sociale Economie de transparantie over het beleid vergroten en het delen en hergebruiken van data in visualisaties, applicaties en websites stimuleren. Aansluitend bij de Europese en de Vlaamse datastrategie ontwikkelde het Departement WSE een eigen datastrategie en stelde in samenwerking met onderzoekers en het middenveld een kennisagenda op. Met de lancering van het open dataplatform gaat het departement nog een stap verder. Het biedt iedereen de mogelijkheid om gegevens binnen de thema's loopbanen en competenties, activering, duurzaam werkgeverschap en sociale economie te raadplegen, bestuderen, hergebruiken en nieuwe realisaties te delen.

4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	26.515	72.240	52.468	39.674	79.397	45.350
Toe-lagen IS	320	2.280	2.330	320	4.147	5.146
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	26.835	74.520	54.798	39.994	83.544	50.496

Inhoudelijke toelichting:

Onder het Inhoudelijk Structuurelement (ISE) 'Thema-overschrijdend' bevinden zich vijf uitgavenartikelen. Het betreft het begrotingsartikel voor Ondersteuning tewerkstellingsbeleid, een begrotingsartikel dat de toelagen bevat die vanuit DWSE vertrekken naar de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en een drietal begrotingsartikelen die de middelen bevatten van het Europees Sociaal Fonds (ESF): het WT-artikel, het artikel dat de middelen bevat die EU WSE uitbetaalt aan instanties die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse Overheid (de interne stromen) en tot slot het begrotingsfonds van ESF.

Onder paragraaf 1.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het decretaal budget bij BA 2022 bedroeg voor het ISE 'Thema-overschrijdend' 26.835 keuro VAK en 39.994 keuro VEK. Het jaarbudget lag echter een stuk hoger, nl. op 74.520 keuro VAK en 83.544 VEK. Dit zou in principe een toename betekenen met 47.685 keuro VAK en 43.550 keuro VEK.

Die toename lijkt vooral toe te schrijven aan de WT-artikels: een toename van 45.725 keuro VAK en 39.723 keuro VEK. We mogen daarbij echter niet uit het oog verliezen dat ook het begrotingsfonds van EU WSE deel uitmaakt van deze categorie, wat zorgt voor een ietwat vertekend beeld.

Voor de gewone WT-artikels: 'Ondersteuning tewerkstellingsbeleid' en het gewone ESF/AMIF-begrotingsartikel bedraagt de stijging immers respectievelijk 37 keuro VAK en 0 keuro VEK (JB0-1JDB2AA-WT) en 19.962 keuro VAK en 6.626 keuro VEK (JB0-1JDB2AD-WT). De VAK-toename bij EU WSE is het gevolg van een herverdeling buiten begrotingsronde van Focus op talent-middelen voor de uitvoering van de oproep 'Inclusieve ondernemingen', van een herverdeling vanuit de middelen voor de Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden voor de verlenging van een aantal ESF-projecten en tenslotte van een herverdeling vanuit de centrale relanceprovisie voor het project VV 018, actie 'Competentiechecks voor ondernemingen'. De VEK-toename is het gevolg van een trekking van VEK-middelen uit de relanceprovisie voor de oproep E-leren (VV 128) en een herverdeling van VEK vanuit de Focus op Talent middelen om een VEK-tekort voor gewone ESF/AMIF-projecten op te vangen (als gevolg van de toepassing van de realisatiegraad van 75% bij de raming van de VEK-kredieten bij begrotingsronde).

De zogenaamde stijging op het begrotingsartikel JB0-1JDB4AD-WT, het begrotingsfonds, zou dan 25.726 keuro VAK en 33.097 keuro VEK bedragen. Alleen bevat kolom '2de BA' bij het begrotingsfonds het bedrag dat bij BO/BA 2022 geraamd werd aan uitgaven op het begrotingsfonds in 2022, terwijl kolom '2de BA-JR' de som bevat van het overgedragen saldo op het begrotingsfonds en de aangroei van het budget in het begrotingsfonds in 2022 ten gevolge van -aan het begrotingsfonds toegewezen- ontvangsten in 2022. De delta tussen beide bedragen kan men echter niet echt zien als een toename van het beschikbaar budget.

De stijging met 1.960 keuro VAK en 3.827 keuro VEK op de IS-artikels voor enerzijds de uitbetaling van de toelages aan de SERV en anderzijds voor de uitbetalingen van ESF- of AMIF-subsidies aan organisaties die deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring, is vooral toe te schrijven aan de middelen die via herverdeling buiten begrotingsronde werden toegevoegd aan het IS-artikel voor ESF/AMIF projecten. Het is daarbij belangrijk om voor ogen te houden dat het hier deels 1.071 keuro VAK en 1.661 keuro VEK middelen betreft die in 2022 opgevraagd werden uit de centrale relanceprovisie voor projecten die kaderen in het VO breed project Vlaamse Veerkracht, VV 128, oproep E-leren. Daarnaast werd er vanuit de middelen voor Focus op Talent 1.906 keuro VEK herverdeeld naar het IS-begrotingsartikel van ESF om een VEK-tekort op te vangen dat zich voordeed bij de gewone ESF- en AMIF-projecten.

Ook voor wat betreft de uitvoeringscijfers kolom 'BU' zorgt het begrotingsfonds voor een vertekend beeld. Bij een begrotingsfonds is het immers niet de bedoeling een realisatiegraad van 100% te halen, aangezien de kredieten kunnen overgedragen worden van het ene jaar naar het volgende jaar en dus kunnen cumuleren. Het is dus niet perse de bedoeling om in jaar X al het budget uit het begrotingsfonds op te maken. Als we het begrotingsfonds buiten beschouwing laten, bedraagt de realisatiegraad voor wat betreft het VAK op deze ISE 99,5%. Voor het VEK bedraagt dit 102%. Dit is mogelijk omdat er anomalieën geboekt werden op het begrotingsartikel van EU WSE dat de interne stromen bevat (JB0-1JDB2AD-IS) en op het begrotingsartikel van de SERV (JB0-1JDB2AY-IS).

4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

4.3.1.1 Ontvangstenartikelen

JB0-9JDBAAE-OW – ONTVANGSTEN ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel voorziet ontvangsten in het kader van de administratieve geldboeten. Het team Regulering en Administratieve Geldboeten legt – op basis van het Inspectiedecreet administratieve geldboeten – boetes op aan ondernemingen waar inbreuken vastgesteld werden op de Vlaamse regelgeving, maar waarvoor het openbaar ministerie heeft laten weten geen strafrechtelijke vervolging in te stellen (hoofdzakelijk economische migratie, dienstencheques, bemiddeling en taaldecreet).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	558	0	0
BU	848	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2022 werden er -net als bij BO 2023- vorderingen verwacht ten belope van 900 keuro. Op basis van het gemiddeld effectieve realisatiepercentage van de periode 2017-2020 werd een ontvangst geraamd van 558 keuro.

De uitvoering 2022 bedroeg 848 keuro en lag dus hoger dan de raming. De afwijking (+342 keuro) wordt vooral veroorzaakt door een verschillende interpretatie. Het uitvoeringscijfer houdt rekening met alle vorderingen terwijl er bij BA/BO 2022 geraamd werd welk bedrag aan vorderingen er kasmatisch zou worden geïnd in 2022. Het aantal dossiers dat tot een administratieve geldboete leidde steeg in 2022 met 15% ten opzichte van 2021. Bijgevolg werden er ook meer administratieve geldboeten opgelegd.

De waardeverminderingen bedroegen -199 keuro en worden aangerekend op het begrotingsartikel JB0-9JDBAAE-WT. Deze worden niet begroot op het ontvangstenartikel (JB0-9JDBAAE-OW).

JB0-9JDBAAE-WT – ONTVANGSTEN ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt om waardeverminderingen op ontvangsten te boeken m.b.t. de administratieve geldboeten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	-199	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Zie ontvangstenartikel JB0-9JDBAAE-OW.

JB0-9JDBAAF-OW – ONTVANGSTEN MET BETREKKING TOT MAATREGELEN WERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de bedragen die het Departement WSE ontvangt als gevolg van de terugvorderingen die gebeuren voor diverse van haar beleidsmaatregelen. De redenen voor de terugvorderingen kunnen uiteenlopen. De rode draad is echter dat begunstigden onterecht een subsidie, premie ontvangen hebben of niet het juiste bedrag. De vorderingen hebben vooral betrekking op volgende maatregelen:

- de aanmoedigingspremies,
- het zorgkrediet,
- Vlaamse ondersteuningspremie
- Vlaams opleidingsverlof,
- DAC en GESCO's.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	947	0	0
BU	2.544	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2022 werd een totale ontvangst begroot van 947 keuro. In realiteit ging het om 2.544 keuro.

Ten opzichte van de raming van 947 keuro staat een werkelijke ontvangst van 1.270 keuro. De gerealiseerde ontvangst voor de Vlaamse Ondersteuningspremie bedroeg 885 keuro en lag substantieel hoger dan in 2021 (112 keuro). Voor het Vlaams Opleidingsverlof bedroeg de werkelijke ontvangst 180 keuro, voor zorgkrediet 108 keuro en voor aanmoedigingspremies inclusief landingsbanen 96 keuro.

Voor het overige werden nog kleine bedragen voor een totaal van 1 keuro teruggevorderd voor maatregelen als transitiepremie, jongerenbonus en aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden.

Naar aanleiding van opmerkingen van ex-uitzendkrachten en werknemers onderzocht de Vlaamse Sociale Inspectie de dossiers van call center Mifratel en stelde fraude vast: in plaats van een 15-daagse opleiding tot call center agent gaf men gedurende 2 à 3 dagen een opleiding om aan contact tracing te doen. Maar men registreerde wel aanwezigheidsattesten voor de volledige duur van de opleiding. Het bedrijf heeft alle BEV- en VOV-opleidingssubsidies terugbetaald, wat een ontvangst van 1.274 keuro genereerde. Deze ontvangst was niet voorzien in de begroting.

De waardeverminderingen bedroegen -60 keuro en worden aangerekend op het begrotingsartikel JB0-9JDBAAF-WT. Deze worden niet begroot op het ontvangstenartikel (JB0-9JDBAAF-OW).

JB0-9JDBAAF-WT – ONTVANGSTEN MET BETREKKING TOT MAATREGELEN WERK**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt om waardeverminderingen op ontvangsten te boeken m.b.t. de maatregelen werk.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	-60	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Zie ontvangstenartikel JB0-9JDBAAF-OW.

JB0-9JDBTAD-OW – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Het bevat de terugvorderingen op Vlaamse cofinanciering bij tussentijdse of eindafrekening van projecten die plaatsvinden in het kader van het ESF-programma. Dit begrotingsartikel spijst aan uitgavenzijde begrotingsartikel JB0-1JDB4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	1.000	0
BU	0	296	0

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2022 werden terugvorderingen geraamd ten belope van 1.000 keuro. Deze raming werd onder meer geïnspireerd door de realisatie voor het jaar 2019 ten belope van 1.074 keuro, de realisatie voor 2020 ten belope van 627 keuro en de realisatie voor 2021 ten belope van 904 keuro. Uiteindelijk waren er in 2022 slechts vorderingen ten belope van 296 keuro.

De terugvorderingen aan Vlaamse Cofinanciering bij tussentijdse of eindafrekening is geen constant gegeven. Het ene jaar dient er meer teruggevorderd te worden dan het andere.

Op basis van bovenvermelde realisaties zal de ontvangst bij BO 2024 naar beneden bijgesteld worden.

JB0-9JDBTAD-OI – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel komen de middelen toe die door het Departement Werk en Sociale Economie teruggevorderd worden van het ESF-Agentschap vzw. Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	0	7.502	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2022 werd 8.712 keuro ontvangen vanuit het ESF-agentschap vzw. Dit bedrag werd opgedeeld in twee delen.

Een bedrag van 7.502 keuro dat landde op bovenstaand begrotingsartikel voor de cofinanciering van goedgekeurde ESF-projecten.

Aan uitgavenzijde voedde dit ontvangstenartikel dan ook het begrotingsfonds van ESF (JB0-1JDB4AD-WT).

Het tweede deel betrof 1.211 keuro voor de cofinanciering van de ESF Technische Bijstand ten behoeve van de werking van ESF in Vlaanderen en landde op het ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-WT.

Aan uitgavenzijde voedde ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-WT enerzijds het begrotingsfonds dat de loonkredieten van het departement bevat (JB0-1JAB4ZZ-LO) voor een bedrag van 1.077.790 keuro en anderzijds het begrotingsfonds dat de werkingskredieten van het departement bevat (JB0-1JAB4ZZ-WT) met 133.210 keuro.

4.3.1.2 Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2AA-WT – ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel, gelinkt aan de OD 10 'Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken', omvat de kredieten voor:

- het uitvoeren van studies en onderzoeken (o.m. het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma) m.i.v. de Vlaamse deelname aan de onderzoekopdracht 'Vlaamse implementatie van de tweede cyclus (2018-2024) van PIAAC' (Programme for the International Assessment of Adult Competences),
- de financiering van het Steunpunt Werk (meerjarenprogramma 2021-2025) en het addendum bij de beheersovereenkomst van het Steunpunt voor de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau,
- en tot slot de deelname aan het LEED (Local Employment and Economic Development)-programma van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	2.517	2.554	2.554	1.889	1.889	1.695

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet voor 2022 bedroeg 2.517 keuro VAK en 1.889 keuro VEK. Op het einde van 2022 werd er nog een herverdeling doorgevoerd van 37 keuro VAK waardoor het beschikbare VAK-krediet verhoogde tot 2.554 keuro. Het ging om een herverdeling van 37 keuro vanuit ESF (JB0-1JDB2AD-WT) voor de financiering van een tekort (33 keuro) dat zich voordeed bij de financiering van drie VIONA-oproepen die eind 2022 werden goedgekeurd en voor de bijdrage in de financiële lasten voor de nationale coördinatie van Refernet door Bruxelles formation (4 keuro).

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 2.554 keuro VAK. Het VAK-budget werd met andere volledig aangewend.

In 2022 werden er studieopdrachten/onderzoeken opgestart ten belope van 766 keuro. Enkele voorbeelden van opdrachten opgestart in het kader van het VIONA-programma:

- 'Progressieve tewerkstelling in andere uitkeringsstelsels – verkennend onderzoek naar de opportuniteiten en valkuilen' (100 keuro),
- 'Naar een productiviteitsagenda voor Vlaanderen (103 keuro),
- 'Kwaliteit van werk' (199 keuro)

en van andere studies buiten het VIONA-programma:

- 'Expertenopdracht opportuniteit, verkenning en mogelijke toegevoegde waarde van een retentiepremie' (50 keuro) en
- 'Vooronderzoek uitbouw STEM-onderzoeksagenda (50 keuro).

Daarnaast werd er – naast de gewone jaarlijkse vergoeding voor het Steunpunt van 750 keuro – nog 1.000 keuro voorzien voor de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau door het Steunpunt Werk (= addendum bij de beheersovereenkomst).

Tot slot werd er nog 22 keuro voorzien voor het LEED-programma.

De VEK-uitvoering bedroeg 1.695 keuro of 90% van het beschikbare VEK-krediet. De onderbenutting aan VEK-zijde is te wijten aan het feit dat er binnen het beschikbare budget meer onderzoeksopdrachten zijn opgestart in 2022 dan voorzien bij de begrotingsaanpassing: 5 onderzoeken i.p.v. 3, waardoor de VEK-middelen meer gespreid werden. Daarnaast werden een aantal projecten laat in de tweede jaarhelft opgestart. Onderzoeksopdrachten kennen traditioneel ook een langere looptijd, waardoor het VEK-krediet meer gespreid wordt aangerekend.

JB0-1JDB2AD-IS – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Hierop worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering, voor AMIF- en ESF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	0	1.828	1.826	0	3.827	4.772

Inhoudelijke toelichting:

Aangezien de partijen die intekenen op de oproepen pas doorheen het jaar bekend worden, is het bij begrotingsopmaak of begrotingsaanpassing nog niet geweten welk bedrag exact moet voorzien worden op begrotingsartikel JB0-1JDB2AD-IS. Bijgevolg staat zowel het VAK als VEK in de kolom 2de BA op 0.

Zodra er in de loop van het jaar wel duidelijkheid is over de begunstigden, worden de corresponderende budgetten voorzien via kredietoverdrachten buiten begrotingsronde naar bovenstaand begrotingsartikel. We beroepen ons hierbij op de mogelijkheid van een flexibele herverdeling, zoals voorzien in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Doorheen 2022 werden er verschillende flexibele herverdelingen uitgevoerd ten belope van 757 keuro VAK en 259 keuro VEK vanuit het WT-artikel van EU WSE (JB0-1JDB2AD-WT).

Daarnaast werd buiten begrotingsronde +1.907 keuro VEK herverdeeld naar dit begrotingsartikel vanuit het begrotingsartikel 'Focus op Talent' (JB0-1JDB2IC-WT) om een tekort op te vangen op begrotingsartikel JB0-1JDB2AD-WT en bovenstaand begrotingsartikel. Dit tekort was het gevolg van het toepassen van de afspraak, gemaakt met Dept. F&B sinds BA 2020, nl. dat ESF slechts 75% van de geraamde VEK-behoefte mag opvragen bij begrotingsronde. December 2022 werd echter duidelijk dat die realisatiegraad van 75% een te lage inschatting was voor dat jaar.

Tot slot ressorteert onder dit begrotingsartikel ook een relance-basisallocatie voor de uitvoering van VV128 – Digitale vaardigheden, meer precies de actie 'oproep e-leren'. De subsidies voor de begunstigden van deze oproep die deel uitmaakten van de consolidatiekring, worden vanuit dit begrotingsartikel uitbetaald. Hiervoor werd in 2022 +1.071 keuro VAK en +1.661 keuro VEK via herverdelingsbesluiten uit de centrale relanceprovisie overgezet. De 1.071 keuro VAK was bestemd voor een toelage aan VDAB. De 1.661 keuro VEK was bestemd voor vereffeningen op de projecten van de hogescholen die reeds in 2021 intekenden op de oproep e-leren.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 1.826 keuro VAK of quasi 100% van het beschikbare VAK-krediet en 4.772 keuro VEK of 125% van het beschikbare VEK-krediet.

De overbenutting aan VEK-zijde deed zich voor binnen de oproep e-leren. Zoals hierboven aangegeven, werd er enkel 1.071 keuro VAK getrokken voor VDAB, terwijl uiteindelijk duidelijk werd dat dit bedrag toch ook vereffend moest worden in 2022. Dit leidde eind 2022 tot een VEK-tekort, dat opgevangen werd door een budgetanomalie aan te vragen bij Dept. F&B ten belope van 945 keuro (geen 1.071 keuro, aangezien er een lichte onderbenutting zat op de 1.661 keuro die getrokken werd voor de vereffeningen voor de hogescholen).

Eind 2022 werd er 4.297 keuro VEK op de overlopende rekening gezet.

JB0-1JDB2AD-WT – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Via ESF-projecten willen we op een innovatieve manier uitdagingen op de arbeidsmarkt aanpakken.

Daarnaast bevordert EU WSE ook het uitwisselen en leren over de grenzen heen via transnationale oproepen.

In 2022 gaf dit begrotingsartikel uitvoering aan zowel het ESF operationeel programma (OP) 2014-2020, als het nieuwe ESF + OP 2021-2027. Het nieuwe OP zal zich focussen op de volgende prioriteiten:

- het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt
- levenslang leren
- actieve inclusie
- werkbare jobs
- inclusief ondernemen en sociale innovatie

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	20.598	40.560	40.271	28.375	35.001	34.960

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2022 decretaal toegekende krediet bedraagt 20.598 keuro VAK en 28.375 keuro VEK. Daarnaast werden onderstaande herverdelingen buiten begrotingsronde doorgevoerd, waardoor het VAK toenam met 19.962 keuro en het VEK met 6.626 keuro:

- +4.000 keuro VAK werd herverdeeld vanuit de middelen voor de tewerkstellingsprogramma's en aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden (JB0-1JDB2CH-WT) om een aantal ESF-oproepen uit te breiden of te verlengen;
- +101 keuro VAK en +569 keuro VEK werd overgezet vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur (SJ0-1SFC2DA-WT) met het oog op het cofinancieren van projecten die plaatsvinden in het kader van het Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF), waarvan de Europese middelen beheerd worden door EU WSE.
- +6.402 keuro VAK en +1.672 keuro VEK werd herschikt vanuit Focus op Talent (JB0-1JDB2IC-WT). De verhoging van het VAK-budget werd doorgevoerd met het oog op het voorzien van voldoende middelen voor de

uitvoering van de ESF-oproepen 'Inclusieve ondernemingen'. De VEK-overdracht diende om een tekort op te vangen op bovenstaand begrotingsartikel en begrotingsartikel JB0-1JDB2AD-IS. Dit VEK-tekort was het gevolg van het toepassen van de afspraak, gemaakt met Dept. F&B sinds BA 2020, dat ESF slechts 75% van de geraamde VEK-behoefte mag opvragen bij begrotingsronde. December 2022 werd echter duidelijk dat die realisatiegraad van 75% een te lage inschatting was voor dat jaar.

- -757 keuro VAK en -259 keuro VEK vertrok vanuit bovenstaand begrotingsartikel als gevolg van drie flexibele herverdelingen naar het IS-artikel van ESF (JB0-1JDB2AD-IS), voor ESF-projecten waarvan de begunstigen deel uitmaken van de consolidatiekring Vlaamse Overheid. Zie ook de inhoudelijke toelichting bij JB0-1JDB2AD-IS.
- -37 keuro VAK werd overgezet naar het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid (JB0-1JDB2AA-WT), omwille van een tekort dat zich daar manifesteerde voor de financiering van drie VIONA-projecten (33 keuro) en voor een bijdrage in de financiële lasten voor de nationale coördinatie van Refernet door Bruxelles Formation (4 keuro).

Het begrotingsartikel JB0-1JDB2AD-WT herbergt tot slot ook twee relancebasisallocaties: een basisallocatie voor VV 128 – Digitale Vaardigheden, met name de oproep E-leren en een basisallocatie voor VV018 -opleidings- en loopbaanoffensief, meer precies voor de actie 'Competentiechecks voor ondernemingen'. Voor deze beide acties werden in 2022 de volgende middelen uit de centrale relanceprovisie (CB0-1CBG2AH-PR) gehaald via herverdelingen buiten begrotingsronde:

- +351 keuro VAK en +4.644 keuro VEK voor de oproep e-leren
- +9.902 keuro VAK voor de actie 'Competentiechecks voor ondernemingen'

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 40.271 keuro VAK of afgerond 99% van het beschikbare VAK-krediet en 34.960 keuro VEK of afgerond 100% van het beschikbare VEK-krediet. Eind 2022 werd er 36.156 keuro VEK op de overlopende rekening gezet.

JB0-1JDB2AY-IS – SERV

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen'.

Het gaat hier om toelages die uitbetaald wordt aan de SERV voor dienstverlening die zij verstrekken op vraag van het departement Werk en Sociale Economie.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	320	452	504	320	320	374

Inhoudelijke toelichting:

Het begrotingsartikel van de SERV bevatte in 2022 middelen voor:

- de werkbaarheidsmonitor, een monitorinstrument voor de opvolging van de algemene en voor sommige sectoren sectorale werkbaarheid. StIA (Stichting Innovatie en Arbeid) staat hierbij binnen de SERV zelf in voor de loonkosten van de onderzoekers en de logistieke ondersteuning. De bevraging vindt in principe om de drie/vier jaar plaats. In 2022 wenste de SERV enkel middelen te ontvangen voor de financiering van de aankoop van hard- en software. (28 keuro VAK/VEK).
- de inbedding van drie intersectorale adviseurs binnen de studiedienst van de SERV (261 keuro VAK/VEK)(zie ook bespreking begrotingsartikel JB0-1JDB2IB-WT).
- de aanpassing van de website werkbaar werk door StIA. (31 keuro VAK/VEK)

Het bij BA 2022 decretaal toegekende krediet bedroeg dus 320 keuro VAK en VEK.

Daarnaast werd buiten begrotingsronde +132 keuro VAK toegevoegd aan het budget van de SERV vanuit het begrotingsartikel van de sectorconvenants (JB0-1JDB2IB-WT). Deze budgetverhoging kwam er omwille van de verlenging van de lopende overeenkomst met betrekking tot de tewerkstelling van de intersectorale adviseurs met 6 maanden van 1 jan tot 30 juni 2023.

De uitgaven op de reguliere SERV-middelen bedroegen 434 keuro VAK t.o.v. een beschikbaar VAK-budget van 452 keuro of 96%. Aan de VEK-zijde ging het om uitgaven ten belope van 304 keuro t.o.v het beschikbaar VEK-krediet van 320 keuro VEK, oftewel 95%. De onderbenutting situeert zich vooral op de uitgaven voor de aankoop van hard en software voor de werkbaarheidsmonitor en de uitgaven voor de aanpassing van de website werkbaar werk. Het saldo op de reguliere middelen bedroeg dus 18 keuro VAK en 16 keuro VEK.

In 2022 werden ook diverse acties opgestart in het kader van het VO-brede project 'Vlaanderen helpt Oekraïne'. Voor de SERV betekende dit dat zij een extra toelage ontvingen van 70 keuro VAK/VEK. Deze werkmiddelen dienden voor de realisatie van de addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne Crisis', zodat opportuniteiten op intersectoraal niveau kunnen uitgewerkt worden in concrete intersectorale projecten.

Deze toelage wordt gefinancierd met REACT EU-middelen, die beheerd worden door ESF. Aangezien de REACT EU-middelen pas uitbetaald worden na afronding

van en rapportering over het project, diende de 70 keuro in 2022 voorgeschoten te worden. Hiertoe boekte dept. F&B op onze vraag een anomalie van 70 keuro VAK/VEK. Daardoor is deze 70 keuro VAK/VEK enkel terug te vinden in ORAFIN en niet in het decretaal budget BA 2022 noch in de kolom 2de BA-JR. Op het einde van het jaar werd deze anomalie echter afgeboekt ten belope van 18 keuro VAK en 16 keuro VEK (het saldo op de reguliere middelen). Door het boeken van deze anomalie was een uitgave van 504 keuro VAK en 374 keuro VEK mogelijk op dit begrotingsartikel.

	VAK	VEK
2 ^{de} BA	320	320
<i>Herverdeling verlening intersectorale adviseurs met 6 m</i>	132	
<u>Uitgaven op reguliere middelen</u>	- <u>434</u>	- <u>304</u>
Saldo	18	16
<u>Anomalie (na gedeeltelijke afboeking)</u>	52	54
<u>Uitgaven totaal</u>	- <u>504</u>	- <u>374</u>

JB0-1JDB4AD-WT – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Het bevat het begrotingsfonds van ESF dat aan ontvangstenzijde gelinkt is aan de ontvangstenartikels JB0-9JDBTAD-OW en JB0-9JDBTAD-OI.

Op het ontvangstenartikel JB0-9JDBTAD-OW landen de terugvorderingen op de Vlaamse cofinanciering naar aanleiding van de tussentijdse of eindafrekening van ESF-projecten OP ESF 2014-2020 en OP ESF+ 2021-2027.

Daarnaast wordt dit begrotingsartikel gevoed vanuit ontvangstenartikel JB0-9JDBTAD-OI, waarop de middelen staan die door het Departement Werk en Sociale Economie teruggevorderd worden van het ESF-agentschap vzw.

Via dit begrotingsfonds kunnen de ontvangsten opnieuw worden ingezet binnen het OP 2014-2020 en het OP 2021-2027.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	3.400	29.126	9.643	9.410	42.507	8.695

Inhoudelijke toelichting:

Bij BO/BA 2022 werd ingeschat dat 3.400 keuro VAK en 9.410 keuro VEK uit het begrotingsfonds zou genomen worden in 2022.

Het budget op dit begrotingsartikel bedroeg eind 2022 29.126 keuro VAK en 42.507 keuro VEK. Dit budget bestaat uit:

- 21.388 keuro VAK en 34.769 keuro VEK saldo-opbouw voorgaande jaren;
- en 7.738 keuro VAK/VEK aan vorderingen die geïnd werden in 2022. Van dit bedrag aan vorderingen uit 2022 is 7.502 keuro (97%) toe te wijzen aan de vordering die gebeurde ten aanzien van het ESF-Agentschap vzw (zie toelichting bij begrotingsartikel JB0-9JDBTAD-OI). Het resterend bedrag komt van JB0-9JDBTAD-OW.

Aangezien het hier een begrotingsfonds betreft, kunnen de kredieten op dit begrotingsartikel overgedragen worden van jaar tot jaar en met andere woorden dus cumuleren. Het is hier dus niet de bedoeling om een realisatiegraad van 100% te bereiken.

Bij BA 2022 werd een opname van 3.400 keuro VAK en 9.410 keuro VEK uit het begrotingsfonds geraamd. In realiteit lag de VAK-uitgave een stuk hoger dan geraamd en de VEK-uitgave een beetje lager. Ze bedroegen respectievelijk 9.643 keuro VAK en 8.695 keuro VEK.

Aangezien het fonds in 2022 gevoed werd met 7.738 keuro VAK/VEK, betekent de uitgave van 9.643 keuro VAK dat er aan VAK-zijde een intering plaatsvond op het saldo van het begrotingsfonds ten belope van 1.905 keuro. Het saldo een VAK-zijde zakte daardoor tot 19.483 keuro.

Het begrotingsartikel JB0-1JDB4AD-WT wordt gebruikt voor vastleggingen die het beschikbare VAK krediet op het begrotingsartikel JB0-1JDB2AD-WT overschrijden. In 2022 ging het om volgende oproepen: '510 - Lokale partnerschappen voor jongeren' en '542 - Lokale partnerschappen voor jongeren - Tweede ronde'. Het betrof hier verlengingen of herzieningen van reeds lopende oproepen.

De uitgaven aan VEK-zijde bedroegen 8.695 keuro, wat eveneens de 7.738 keuro waarmee het fonds gevoed werd in 2022 oversteeg. Ook aan VEK-zijde vond er dus een intering plaats, meer precies ten belope van 957 keuro. Hierdoor daalde het saldo aan VEK-zijde tot 33.812 keuro. De VEK-uitgaven in 2022 gebeurden in zeer beperkte mate (82 keuro) voor oproepen die in 2022 opgestart werden. De vereffeningen betroffen hoofdzakelijk (8.613 keuro) vereffeningen op oproepen uit voorgaande jaren. Het ging o.a. om volgende oproepen: '510 - Lokale partnerschappen voor jongeren', '542 - Lokale partnerschappen voor jongeren - Tweede ronde', '523 - Duaal leren hoger onderwijs en volwassenenonderwijs BIS'. Eind 2022 werd er 11.288 keuro VEK op de overlopende rekening geplaatst.

VI. BELEIDSVELD COMPETENTIES

1. ISE COMPETENTIES

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat' (zie hoger³⁸).

1.2 Operationele doelstellingen

OD 13: Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen

We faciliteren een toekomstgericht en kwaliteitsvol opleidingsaanbod met veel aandacht voor (basis)geletterdheid, taal, 21ste-eeuwse, loopbaan-, STEM- en digitale (basis)vaardigheden. Een goede aansluiting van de opleidingen op wat de arbeidsmarkt vraagt, en passend in het loopbaanperspectief van de burger, is van cruciaal belang om een hoge werkzaamheidsgraad te bereiken. Daarom brengen we onderwijs en vorming dicht bij het bedrijfsleven. Maar we zetten ook in op een transparant en overzichtelijk opleidingsaanbod en op het zichtbaar maken en valoriseren van verworven competenties.

We zullen bijzondere aandacht besteden aan het invullen van de tekorten in de social profit-sector, waarvoor we gerichte opleidingsinitiatieven zullen ondernemen, en zij-instroom zullen ondersteunen. Hiervoor zullen we de pistes, voorzien in het VIA VI-akkoord, uitdiepen en concreet vormgeven.

Rond zij-instroom in de verschillende leraarberoepen ondernemen we gelijkaardige acties waarbij mensen zich via (verkorte) kwalificerende (schakel)trajecten kunnen bij- of omscholen tot leraar.

Opleidingsaanbod VDAB

- Ook in 2022 zorgden we ervoor dat het VDAB-aanbod aan **competentieversterking knelpuntgericht** is, door het te enten op sectorale arbeidsmarktanalyses. Daarbij werd nog sterker dan voorheen gefocust op werkplekleren en op het sensibiliseren van de werkgever rond kansen voor wie een grotere afstand heeft tot de arbeidsmarkt.
- In 2022 werd het **online leeraanbod** versterkt met 130 cursussen. VDAB wil vanuit de rol van regisseur en connector verder investeren in online leren door het digitaal aanbod kosteloos en automatisch ter beschikking te stellen van niet-commerciële partners of bedrijven/sectoren. Na het project 'coaching online leren' dat in 2021 werd uitgevoerd en waarbij vooral gefocust werd op de start- en stopredenen van online cursisten, voerde VDAB in 2022 extra onderzoek naar de kwaliteit van het online leeraanbod en het profiel van de online cursisten. Op die manier kreeg VDAB een beter beeld van de dienstverlening en konden enkele verbetervoorstellen geformuleerd worden.

---

³⁸ SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

- Vanuit het Talenplan wordt ingezet op **geïntegreerde trajecten** (zie hoger³⁹): trajecten waarbij taal en technische competentieversterking en/of tewerkstelling geïntegreerd worden aangeboden. Geïntegreerde trajecten zijn geen doel op zich, maar vormen één van de beschikbare middelen richting duurzame tewerkstelling en integratie. VDAB schenkt daarbij ook aandacht aan de integratie van digitale competenties in functie van nieuwe toepassingen in de beroepsopleidingen.

Het opleidingsaanbod zichtbaar maken

- In 2022 werd de **VDAB-opleidingengids** ('Vind een opleiding') stap voor stap toegankelijker gemaakt, zodat burgers hierin gemakkelijker een passende opleiding of workshop kunnen vinden. Zo werd er geïnvesteerd in een verbeterde werking van de zoekbalk (zoeken op meerdere trefwoorden), werd de website toegankelijker gemaakt voor bezoekers met een beperking, werd het mogelijk gemaakt dat burgers voor hen interessante opleidingen bewaren in een persoonlijk overzicht, en werd de navigatie op smartphone en tablet geoptimaliseerd.
- In 2022 werd een nieuwe versie van de **tool 'Jobbereik'** gelanceerd: De burger krijgt op basis van competenties op zijn CV jobsuggesties en daarbij aansluitend opleidingsuggesties waarmee men de nog ontbrekende competenties kan aanleren.

(Verworven) competenties zichtbaar maken

- De arbeidsmarkt evolueert snel en daarmee ook de gevraagde competenties. **Competenties en versterking van competenties vormen dan ook de rode draad doorheen de dienstverlening van VDAB**, zowel bij oriëntering en opleiding als bij bemiddeling en matching.
- In 2022 verbeterde VDAB de kwaliteit van de beroepen die beschreven zijn in **Competent**. Voor het up-to-date houden van de beroepen en competenties beschreven in Competent wordt de arbeidsmarkt gescand op nieuwe ontwikkelingen waarbij extra aandacht wordt besteed aan soft skills. In het najaar van 2022 werd beslist om de aanpak rond de green skills te enten op de green skills roadmap voor Vlaanderen die momenteel verder uitgekristalliseerd wordt.
- Bijkomend werd in 2022 ook de wendbaarheid van Competent vergroot door, naast de **sectorale input**, verder in te zetten op het **AI-driven** maken ervan. Dit wordt ook in 2023 verdergezet waardoor VDAB sneller kan inspelen op vraag en aanbod vanuit de arbeidsmarkt en een proactief competentiebeleid kan voeren.
- Tot slot werd ook aandacht besteed aan een **gebruiksvriendelijke ontsluiting** van de data in Competent. Hiertoe werd input geleverd voor de ontwikkeling van toepassingen (binnen en buiten VDAB) die gebruik maken van de data in Competent. In 2022 is VDAB gestart met het bouwen van een extra

---

³⁹ OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden - 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie'

communicatielaag bovenop Competent om de gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid ervan te verhogen.

OD 14: De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening

We bevorderen een cultuur van levenslang leren en stimuleren de leerbereidheid opdat de burger mee is met de verschillende transformaties die plaatsvinden en zijn of haar talenten maximaal ontplooit en inzet op de werkvloer.

Om een (individuele) leercultuur aan te moedigen, (financiële) drempels voor opleiding weg te werken en mensen via competentieversterking beter te beschermen tegen kwalificatieveroudering, werken we een individuele leer- en loopbaanrekening uit, vormgegeven als een persoonsvolgend ontwikkelbudget. We vertrekken in deze vanuit de rechten en de incentives die vandaag al bestaan om opleiding te volgen.

Opleidingsincentives uitrollen

- In het kader van het VESOC-akkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' werd het tijdelijk experiment met het **gemeenschappelijk initiatiefrecht binnen het Vlaamse opleidingsverlof** verlengd voor schooljaar 22-23.⁴⁰
- Het **jaarrapport Vlaamse opleidingsincentives** werd gepubliceerd in december 2022 en bevat een beleidsevaluatie van de hervorming in 2018. Het onderzoek naar het oneigenlijk gebruik van het Vlaams opleidingsverlof door werknemers en werkgevers en het werkplekleren wordt in 2023 verder uitgevoerd en opgenomen in het volgende jaarrapport.
- Het **actieplan e-leren** werd succesvol uitgevoerd. Naast de bestaande projecten werd een overheidsopdracht afgerond die begeleiding voorziet voor lerenden met een digitale achterstand. Er werd een eindrapport opgeleverd met strategieën en aanbevelingen, samen met technische bepalingen voor een communicatieopdracht.
- In de aanloop naar de **overheidsopdracht Leergoesting**, waarmee we de bredere leercultuur binnen organisaties willen aanwakkeren, organiseerden we in december 2022 een event waarmee we een eerste invulling gaven aan het communicatieluwik van de opdracht. De competentiecheck voor werkenden wordt door VDAB gelanceerd in 2023 in de vorm van een toegankelijke digitale tool (cf. hoger⁴¹).

Naar een individuele leer- en loopbaanrekening

- In maart 2022 keurde de Vlaamse regering de **visienota 'Naar een leer- en loopbaanrekening in Vlaanderen'** goed, waarin een groeipad uiteen wordt gezet voor de uitwerking van de leer- en loopbaanrekening. De tweede fase van de leer- en loopbaanrekening – een gepersonaliseerd digitaal overzicht voor elke werknemer in Mijn Burgerprofiel waarmee men zicht krijgt op de

⁴⁰ Zie ook begroting: onder JB0-1JFB2FB-WT, p.107.

⁴¹ OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen - 'Jobmobiliteit ondersteunen'.

opleidingsincentives waar men recht op heeft – werd door vertraging bij digitaal Vlaanderen met vier maanden uitgesteld naar het tweede kwartaal van 2023.

OD 15: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen

Voor een kennismaatschappij is een adaptief systeem van continu en levenslang leren onontbeerlijk. Met het Partnerschap Levenslang Leren werken we aan zo'n nieuw en toekomstbestendig leersysteem en aan een algemene mentaliteitsverandering rond levenslang leren, waarbij leven, leren en werken dynamisch op elkaar afgestemd zijn. We gaan op zoek naar innovatieve leermethoden die mensen in staat stellen om toekomstige veranderingen de baas te kunnen.

Leren op de werkvloer wordt een belangrijk principe doorheen de gehele loopbaan zowel voor leerlingen, werkzoekenden als werkenden, werknemers en ondernemers. We zetten actief in op duaal leren en werkplekleren zodat mensen competenties kunnen verwerven in verschillende leeromgevingen en reële werkervaring opdoen in (studie)trajecten, in samenwerking met Onderwijs. We voorzien hiervoor de nodige incentives. We zetten in op mogelijkheden voor werkenden om zich te kwalificeren en brengen de opportuniteiten van beroepskwalificerende trajecten in kaart.

Duaal leren

Het voorbije jaar werd de **start van het duaal leren in het volwassenonderwijs** (september 2022) verder voorbereid en werd **duaal leren in het secundair onderwijs** verder uitgerold in samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Er werd voorzien in nieuwe of aangepaste regelgeving en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, de werkplekregisseur, werd ondersteund in zijn werking. ESF-projecten bieden flankerend versterking tijdens de uitrol en lopen nog door in 2023. Door deelname aan de ILO-conferentie waar het 'quality framework on Apprenticeships' wordt vastgelegd, wordt ook het kwaliteitskader voor alternerende opleidingen op internationaal vlak gewaarborgd.

Kwalificerend werkplekleren

- Het **beleidsadvies over beroepskwalificerende trajecten** biedt op basis van een monitoring van het huidig gebruik en gesprekken met aanbieders een zicht op de meerwaarde en verdere implementatie van beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten. Een aanpassing van de GKK/EVC-regelgeving in functie van het mogelijk maken van een aanbod aan beroepskwalificerende trajecten op niveau van een deelkwalificatie vanaf september 2023 is daarin een verdere stap. Het valideren van tussentijdse leersuccessen en zo de opbouw van kwalificaties ondersteunt immers het levenslang leren. Ook de communicatiecampagne rond EVC en beroepskwalificerende trajecten ondersteunde dat doel.
- In opvolging van de verruimde en verhoogde stagebonus die in het kader van de relance voor tijdens het schooljaar 2020-2021 werd toegekend aan ondernemingen om hen aan te moedigen leerwerkplekken voor alternerende

opleidingen te blijven aanbieden, werd de **verruimde stagebonus** verlengd voor de schooljaren 2021-2023.⁴²

- In 2022 werd het decretale kader voor de hervorming van de incentives voor werkpleklers naar een **premie kwalificerend werkpleklers** voor ondernemingen en een **leerlingenpremie alternerende opleiding** afgerond. In 2023 volgt het uitvoeringsbesluit met oog op een start van de nieuwe premies in september 2023.

Partnerschap Levenslang Leren

- Eén jaar na de lancering van het **actieplan Levenslang Leren** werd een monitoringsrapport opgemaakt. Daaruit kan geconcludeerd worden dat heel wat maatregelen en initiatieven met trekkerschap bij de overheid (vlaggenschip 3-7) gestart en/of in uitvoering zijn. Deze initiatieven worden opgevolgd in samenwerking met het **Partnerschap Levenslang Leren**.
- Vanuit het **Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen**⁴³, dat het Partnerschap Levenslang Leren ondersteunt, werd het afgelopen jaar voornamelijk ingezet op de ontwikkeling van kennis en expertise (Vlaggenschip 1 uit het actieplan) en op de uitwerking van een gesegmenteerde mobiliseringsstrategie (Vlaggenschip 2). Vooral de Inspiratiedag Levenslang Leren op 25 oktober, met meer dan 300 deelnemers, werd goed gesmaakt door het werkveld. Maar ook de publicaties omtrent de customer journeys van burgers, organisaties en opleidingsverstrekkers kennen veel weerklank.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

COMPETENTIES, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uit-gaven WT, LO, PR	74.286	81.828	71.730	74.286	80.828	72.038
Toe-lagen IS	167.142	213.896	213.785	167.142	188.935	188.824
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	241.428	295.724	285.515	241.428	269.763	260.862

⁴² Zie ook begroting: onder JB0-1JFB2FB-WT, p.107.

⁴³ Zie ook begroting: JB0-1JFB2FC-WT, p.110.

Inhoudelijke toelichting:

Onder het Inhoudelijk Structuurelement (ISE) 'Competenties' bevinden zich vier uitgavenartikelen. Het betreft het begrotingsartikel voor de maatregelen Vlaams Opleidingsverlof (VOV), Opleidingscheques, Betaald Educatief Verlof (BEV) en Start- en Stagebonus (SSB). Deze maatregelen worden aangerekend op één begrotingsartikel. Daarnaast zijn er nog drie begrotingsartikelen waaronder één toelage-artikel voor Competenties van VDAB en twee artikelen met betrekking tot het Expertisecentrum innovatieve Leerwegen enerzijds en de mentorkortingen anderzijds.

Onder paragraaf 1.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het decretaal budget bij BA 2022 bedroeg voor het ISE 'Competenties' 241.428 keuro VAK/VEK. Omwille van verschillende herverdelingen doorheen het jaar is dit budget toegenomen met 54.296 keuro VAK en 28.335 keuro VEK. De herverdelingen buiten begrotingsronde situeerden zich op het toelage-artikel van de VDAB (46.754 keuro VAK en 21.793 keuro VEK), bij de maatregelen Vlaams Opleidingsverlof en Start- en Stagebonus (6.542 keuro VAK/VEK opvragingen in het kader van relance-initiatieven) en het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen (1.000 keuro VAK). Het totaal beschikbaar krediet onder het ISE 'Competenties' bedroeg na herverdelingen 295.724 keuro VAK en 269.763 keuro VEK.

Het grootste deel van dit budget (72%) situeert zich bij het toelage-artikel van VDAB. Daarnaast maakt het budget voor de opleidingsincentives nog eens 24% uit van het beschikbare budget voor 2022. Samen is dit dus 96% van het budget.

Er was met betrekking tot de maatregelen onder het ISE 'Competenties' een uitvoering in 2022 ten belope van 285.515 keuro VAK en 260.862 keuro VEK of 97% van het beschikbare krediet. Respectievelijk 10.209 keuro VAK en 8.901 keuro VEK bleven onbenut. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan de lagere realisatiegraad voor de maatregel Vlaams Opleidingsverlof (afgerond -7.000 keuro VAK/VEK of -10%) en het feit dat de uitgaven voor de mentorkortingen 1.504 keuro VAK/VEK of 18% onder het toegekende budget bleven.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

1.3.1.1 Uitgavenartikelen

JBO-1JFB2FB-WT – BETAALD EDUCATIEF VERLOF + START-EN STAGEBONUS

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel kaderen in de operationele doelstelling OD 14 'De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening'.

Op dit moment bevat dit begrotingsartikel middelen voor:

Start- en stagebonus

De start- en stagebonussen zijn premies voor respectievelijk jongeren (startbonus) en werkgevers (stagebonus). De startbonus richt zich tot jongeren in de deeltijdse

leerplicht en die onderwijs met een beperkt leerplan volgen of een erkende vorming in het kader van de deeltijdse leerplicht. De stagebonus richt zich tot werkgevers die bovenstaande jongeren tewerkstellen of opleiden.

De start- en stagebonus wordt vanaf 1 september 2023 geïntegreerd in een nieuwe maatregel "Kwalificerend werkplekleren". Bijgevolg zal de lopende maatregel start- en stagebonus met ingang van het schooljaar 2023-2024 stopgezet worden.

In het kader van het VO-brede project Vlaamse Veerkracht, is er het project VV018 'Oproepen opleiding; vraaggerichte stimuli werknemers; werkplek-leren; regionale partnerschappengericht op mobiliteit en transitie naar openstaande vacatures; duaal leren' waarbinnen de actie 'éénmalige verruiming en verhoging van de stagebonus' plaatsvond. Deze actie liep twee schooljaren: schooljaar 2020-2021 en schooljaar 2021-2022. Bij deze verruimde stagebonus hebben werkgevers die een stageplaats bieden aan een leerling die bij de eerste aanvraag ouder is dan 18 jaar recht op een stagebonus. Deze actie werd gefinancierd met REACT-EU middelen.

Betaald educatief verlof / Vlaams Opleidingsverlof

Betaald educatief verlof (BEV) is het recht dat door de herstellwet van 22 maart 1985 wordt toegekend aan werknemers uit de privésector om erkende opleidingen te volgen met behoud van loon. Sinds 1 september 2019 vervangt het Vlaams opleidingsverlof (VOV) het betaald educatief verlof. Als overgangmaatregel konden studenten die al een cursus aanvatten met betaald educatief verlof, de opleiding afmaken met behoud van betaald educatief verlof tot december 2021. Met het aflopen van deze overgangmaatregel is het betaald educatief verlof nu volledig uitgedoofd.

Ook het Vlaams opleidingsverlof ondersteunt werknemers volgens het decreet van 12 oktober 2018 om werken en leren te combineren. Werknemers mogen ook hier op het werk afwezig zijn met behoud van loon om een opleiding te volgen. Na de opleiding kan de werkgever een forfaitair bedrag (21,30 euro per goedgekeurd opleidingsuur, zoals bij BEV) terugbetaald krijgen als compensatie.

In het kader van de vele initiatieven om de opleidingsdeelname te stimuleren, werd het gemeenschappelijk initiatiefrecht geïntroduceerd. Voor het schooljaar 2021-2022 betrof het hier eveneens een actie binnen project VV018 van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. Voor schooljaar 2022-2023 wordt deze maatregel gecontinueerd, maar dan met reguliere middelen. Kenmerkend aan het gemeenschappelijk initiatiefrecht is dat ook de werkgever het initiatief kan nemen om de werknemer een opleiding te laten volgen die recht geeft op een tussenkomst vanuit het Vlaams opleidingsverlof.

Opleidingscheques

De opleidingscheques zijn een Vlaamse maatregel sinds 2003. Deze maatregel werd hervormd en afgestemd met de andere Vlaamse opleidingsincentives conform het VESOC-akkoord 'opleiding'. De maatregel werd vanaf 1 september 2019 overgeheveld van VDAB naar het Departement Werk en Sociale Economie.

De opleidingscheque kan door kort- en middengeschoolden gebruikt worden om de helft van de directe kosten van arbeidsmarktgerichte opleidingen te betalen, tot een maximum van 250 euro.

Hooggeschoolde werknemers kunnen een opleidingscheque enkel aanvragen voor een loopbaangerichte opleiding die deel uitmaakt van het persoonlijk

ontwikkelingsplan dat de werknemer opgesteld heeft naar aanleiding van zijn loopbaanbegeleiding bij een erkend loopbaancentrum.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	65.225	71.767	64.804	65.225	71.767	64.739

Inhoudelijke toelichting:

Bij begrotingsaanpassing 2022 werd op dit begrotingsartikel een decretaal budget ingeschreven van 65.225 keuro VAK en VEK. De kredieten voor VOV nemen verreweg het grootste aandeel in binnen dit budget, met name 60.157 keuro of 92%. Op enige afstand volgt de start- en stagebonus met een budget van 3.000 keuro of 5% van het totale budget. De opleidingscheques zijn met een budget van 2.068 keuro goed voor 3%. Voor de uitgedoofde maatregel BEV werd in 2022 geen budget meer voorzien.

Naast het reguliere krediet dat voorzien werd bij begrotingsronde, werd buiten begrotingsronde ook nog 6.542 keuro VAK/VEK opgevraagd uit de relanceprovisie voor het gemeenschappelijk initiatie recht schooljaar 2021-2022, waardoor de beschikbare kredieten uitkwamen op 71.767 keuro VAK/VEK.

De globale realisatie op dit begrotingsartikel bedraagt 64.804 keuro VAK en 64.739 keuro VEK. Dit komt neer op 90%, zowel voor wat betreft het VAK- als het VEK-krediet.

De uitgaven voor BEV met betrekking tot 2021 en voorgaande jaren die in 2022 nog werden verwerkt, lagen 1.332 keuro lager dan eind 2021 bij het opmaken van de overlopende rekening werd geraamd. Er werd in 2022 nog voor 1.560 keuro aan uitbetalingen verwerkt, terwijl de raming, die gebaseerd was op de werkelijke uitgaven van 2021, 2.892 keuro bedroeg. Voor BEV zijn alle dossiers nu verwerkt. De maatregel is daarmee, op eventuele correcties na, volledig uitgedoofd.

Voor de Start- en stagebonus komt de realisatiegraad uit op 45%. De realisatiegraad voor wat betreft de opleidingscheques komt in 2022 op 88% voor het VAK en 81% voor het VEK. Het verschil tussen de VAK en VEK realisatie bij de opleidingscheques is voornamelijk te wijten aan vastleggingen ten belope van 150 keuro voor Edenred, die sinds 1 september 2020 de opleidingscheques uitgeeft.

De realisatie op de relance-maatregelen binnen VV018 'gemeenschappelijk initiatiefrecht' en 'verruimde stagebonus' loopt in 2022 op tot 300% van de opgevraagde kredieten uit de relance-provisie. Van de aanrekening van 19.584 keuro heeft 19.287 keuro betrekking op het tijdelijk gemeenschappelijk initiatiefrecht VOV en 297 keuro op de verruimde stagebonus.

Aan de indieners van VOV-dossiers wordt gevraagd aan te geven of het initiatief voor het volgen van de opleiding uitgaat van de werknemer of de werkgever. De uitgaven in het kader van dossiers waarvoor aangegeven wordt dat het initiatief uitgaat van de werkgever worden aangerekend op het tijdelijk gemeenschappelijk initiatiefrecht. We vermoeden dat meerdere begunstigen onterecht hebben aangegeven dat het initiatief uitgaat van de werkgever of dat in heel wat 'gewone' VOV-dossiers in het verleden het initiatief ook reeds van de werkgever kwam. In ieder geval zien we dat de ruime kredietoverschrijding voor het gemeenschappelijk initiatiefrecht gepaard gaat met een onderbenutting van de kredieten op de 'gewone' VOV.

	Budget	%	2022		%	%	Overl. rekening	%
			VAK	VEK				
OC	2.068	3%	1.822	1.672	88%	81%	0	0
VOV	60.157	92%	43.388	43.388	72%	72%	72.542	167%
SSB	3.000	5%	1.342	1.342	45%	45%	1.136	85%
BEV	0	0%	-1.332	-1.332	-	-	0	0%
	65.225	100%	45.220	45.070	69%	69%	73.678	163%
Relance	6.542		19.584	19.669	299%	301%	22.953	117%
	71.767		64.804	64.739	90%	90%	96.631	149%

Overlopende rekening 2022

De aanrekeningen op 2022 omvatten een bedrag van 96.631 keuro dat op de overlopende rekening werd geplaatst. Er werd immers geraamd dat voor dit bedrag aan aanvragen in 2023 nog verwerkt zal worden voor prestaties die betrekking hebben op 2022 of voorgaande jaren.

Voor het Vlaams Opleidingsverlof werd een bedrag ten belope van 72.542 keuro op de overlopende rekening gezet. Daarvan heeft 473 keuro betrekking op schooljaar 2019-2020, 4.774 keuro op schooljaar 2020-2021, 43.910 keuro op schooljaar 2021-2022 en 23.386 keuro op schooljaar 2022-2023.

Voor de start- en stagebonus werd 1.136 keuro op de overlopende rekening geplaatst. Daarvan heeft 373 keuro betrekking op schooljaar 2021-2022 en 763 keuro op schooljaar 2022-2023.

Daarnaast werd in het kader van de relancemaatregel gemeenschappelijk initiatiefrecht VOV nog eens 22.620 keuro op de overlopende rekening gezet. Dit bedrag heeft integraal betrekking op schooljaar 2021-2022.

Voor de verruimde stagebonus, eveneens een relancemaatregel, werd 333 keuro op de overlopende rekening geplaatst.

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de structurele werkingskosten van het Partnerschap Levenslang Leren en de middelen voor de uitvoering van het actieplan 'Levenslang leren: Koers naar een Lerend Vlaanderen', zoals bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 17/12/2021. Met andere woorden zijn dit de recurrente middelen die dienen om operationele doelstelling 15 te realiseren: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen', meer bepaald het partnerschap levenslang leren.

Het Partnerschap Levenslang Leren bouwt aan een duurzamer, toekomstbestendig leersysteem om tot een lerende samenleving te komen. Het Partnerschap bouwt ook bruggen tussen de beleidsvelden Onderwijs en Werk door synergieën uit te werken en te bestendigen.

Het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen staat in samenwerking met het departement Onderwijs en Vorming in voor de ondersteuning van het Partnerschap Levenslang Leren.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	714	1.714	83	714	714	456

Inhoudelijke toelichting:

Bij begrotingsaanpassing 2022 werd op dit begrotingsartikel een krediet voorzien van 714 keuro VAK/VEK.

Van het voorziene VAK-krediet werd 83 keuro of 11,6% effectief uitgegeven.

Onderzoeksagenda.

Deze lage benuttingsgraad is deels toe te schrijven aan het feit dat het nieuw opgerichte Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen en het Partnerschap Levenslang Leren (PLL) in 2021 haar eerste werkingsjaar kenden. In 2022 werd de onderzoeksagenda verder op punt gesteld. Er werden in het najaar drie onderzoeken vastgelegd, samen goed voor een waarde van 370 keuro: een onderzoek rond brugfiguren (en het experimenteren met een laagdrempelige gespreksmethodiek), een onderzoek rond de uitdieping van het LLL-dashboard en een analyse van het werkveld LLL. Door een technisch euvel in het Orafin-boekhoudsysteem werden een aantal principiële vastleggingen uit 2022 echter niet

aangemaakt als bestelaanvraag, waardoor de aanrekening van de opdrachten gebeurde op VAK 2023 in plaats van op het nog resterend VAK van 2022.

Daarnaast raakte een voorziene Vlaamse bijdrage voor de OESO in de Skills Summit, ten belope van 70 keuro niet vastgelegd in 2022 als gevolg van het uitblijven van een akkoord hierover met de andere gewesten en gemeenschappen.

Daardoor beperkten de vastleggingen voor onderzoek zich in 2022 tot de consultancyopdracht rond customer journey organisaties (54 keuro).

Werking

Naast de onderzoeksagenda deed het expertisecentrum in 2022 uitgaven voor een aantal inspiratiedagen, symposia, leer-events en de daarbij horende logistiek en catering. Dit in het kader van de mobiliserende strategie rond levenslang leren die deel uitmaakt van het actieplan levenslang leren. Het ging hier in totaal om een bedrag van 29 keuro.

Eveneens in het kader van een mobiliserende strategie rond levenslang leren werd buiten begrotingsronde in 2022 1000 keuro herverdeeld vanuit de middelen Focus Op Talent (JB0-1JDB2IC-WT) naar dit begrotingsartikel voor de opstart van een overheidsopdracht 'mobiliserend project: Versnellen en opschalen Levenslang leren'. In de praktijk restte er echter onvoldoende tijd om de overheidsopdracht nog opgestart te krijgen. Deze opdracht zal alsnog aanvang nemen in 2023.

In 2022 werd 456 keuro vereffend. De voornaamste aanrekeningen betroffen de screeningopdracht "regelgeving" levenslang leren (157 keuro), de vereffening van het strategisch communicatieplan Expertisecentrum innovatieve Leerwegen (106 keuro) en de tot slot de vereffening voor de inspiratiedag "Levenslang Leren"(100 keuro).

2022 kan nog beschouwd worden als een overgangsjaar, met een vertekende onderbenutting van het beschikbaar krediet o.m als gevolg van een fout gelopen boeking voor een drietal onderzoeken eind 2022 en We voorzien echter dat het beschikbaar krediet in 2023 volledig zal aangewend worden.

JB0-1JFB2FD-WT – MENTORKORTINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 15 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Werkgevers kunnen de doelgroepkorting voor mentors krijgen als ze jongeren laten opleiden op de werkvloer door één of meerdere van hun werknemers die aan de voorwaarden voor mentor voldoen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	8.347	8.347	6.843	8.347	8.347	6.843

Inhoudelijke toelichting:

Voor de mentorkortingen werd bij begrotingsaanpassing 2022 een decretaal budget voorzien van 8.347 keuro VAK en VEK. Er vonden geen herverdelingen van of naar dit begrotingsartikel plaats buiten begrotingsronde.

In ORAFIN werd voor 2022 een uitgave geboekt op dit begrotingsartikel van 6.843 keuro (waarvan -224 keuro afrekening 2021). De werkelijke uitgaven bleven dus 1.504 keuro of 18% onder het voorziene budget voor 2022. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan het feit dat in het derde kwartaal van 2022 de realisatie ver onder de raming blijft. Bij BA 2022 werden de uitgaven voor het derde kwartaal geraamd op 1.695 keuro, terwijl de werkelijke uitgaven niet meer dan 508 keuro bedroegen, een minderuitgave van 1.187 keuro. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan correcties op 2020 die via de achterstallen geregistreerd werden. Met andere woorden betaalden we in 2020 teveel en werd dit in 2022 gecorrigeerd. De inhoudingen voor de mentorkortingen gebeuren centraal en op aangeven van de RSZ.

JB0-1JFB2FY-IS – VDAB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 13 'Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen'. Op dit begrotingsartikel worden middelen voorzien opdat VDAB haar kernopdracht kan uitvoeren. VDAB voorziet op dit begrotingsartikel, naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen, ook nog middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekleren, leertijd, financiële tegemoetkoming aan cursisten (kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	167.142	213.896	213.785	167.142	188.935	188.824

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2022 decretaal toegekende krediet bedroeg 167.142 keuro VAK en VEK. Daarnaast werden onderstaande herverdelingen buiten begrotingsronde doorgevoerd ter waarde van 46.754 keuro VAK en 21.793 VEK:

- +8.527 keuro VAK/VEK in twee herverdelingen vanuit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) om de overschrijding van de spilindex te honoreren;
- +2.023 keuro VAK/VEK vanuit de provisie kilometerheffing (MB0-1MHX2OB-PR) in uitvoering van het flankerend beleid kilometerheffing.

Onder dit begrotingsartikel van VDAB situeren zich ook nog twee relancebasiallocaties voor twee projecten die kaderen binnen het VO-brede relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. Het gaat om VV128 - Digitale vaardigheden (+2.000 keuro VAK en 300 keuro VEK) en om VV018 - Opleidings- en loopbaanoffensief 34.204 keuro VAK en +10.943 keuro VEK). Deze middelen werden getrokken uit de centrale relanceprovisie (CB0-1CBG2AH-PR).

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 213.785 keuro VAK of quasi 100% van het beschikbare VAK-krediet en 188.824 keuro VEK of zo goed als 100% van het beschikbare VEK-krediet. Er is een lichte onderbenutting op dit begrotingsartikel die volledig kadert binnen de middelen onder federaal operatorschap.

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

1.3.2.1 Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Omschrijving

VDAB heeft haar kredieten onder ISE Competenties gebruikt om haar decretale opdrachten uit te voeren met name voor iedere persoon op beroepsactieve leeftijd opleiding met het oog op een duurzame loopbaan te verzekeren, te organiseren en te bevorderen.

Toelichting op detailniveau

Om haar kernopdracht uit te voeren, voorziet VDAB naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen ook nog middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekleren, financiële tegemoetkoming aan cursisten

(kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden. Daarnaast worden er ook investeringen voorzien in de opleidingscentra van VDAB.

Ontvangsten

De ontvangsten van het agentschap voor ISE "Competenties" omvatten eigen ontvangsten, ontvangsten uit Europese fondsen en ontvangsten vanuit de toelage van de Vlaamse overheid.

- De toelage van de Vlaamse overheid voorzien voor "competenties" lag 1.070 keuro hoger dan begroot. Dit komt door de relancemiddelen die VDAB ontving in het kader van VV128 – Digitale vaardigheden, meer precies de actie 'oproep E-leren' (1.070K euro).
- De eigen ontvangsten lagen 7.022 keuro lager dan begroot, waarbij de opbrengsten uit IBO (23.041 keuro voor 2022) 8.914 keuro lager bleken te zijn dan begroot (31.955 keuro). De arbeidsmarktsituatie in 2022 met een lage werkloosheidsgraad en een hoog aantal vacatures in Vlaanderen heeft ertoe geleid dat deze competentieversterkende maatregel van individuele beroepsopleiding minder werd opgestart, met minder opbrengsten en uitgaven op deze maatregel als gevolg. De opbrengsten uit betaalde opleidingen bij werkgevers lag 1.893 keuro hoger dan begroot .
- De opbrengsten uit ESF-actordossiers (IBO) bedroegen 11.601 keuro in 2022 tegenover een begroot bedrag van 16.424 keuro.

Uitgaven

De uitgaven voor competenties lagen in 2022 in totaal 30.865 keuro lager dan begroot (135.872 keuro).

- De provinciale werkingskosten en de provinciale projectprogrammatie voor een totaal van 33.826 keuro lagen 8.200 keuro lager dan begroot (42.026 keuro).
- De vergoedingen aan cursisten lagen 2.600 keuro lager dan begroot (13,7Mio euro) en de uitgaven voor IBO 5.900 keuro
- De investeringsuitgaven binnen de diverse bestaande en nieuwe competentiecentra lagen 12.300 keuro lager dan begroot.

VII. BELEIDSVELD SOCIALE ECONOMIE

1. ISE ACTIVERING

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Meer mensen aan het werk' (zie hoger⁴⁴). Binnen het beleidsveld sociale economie gaat het in het bijzonder om personen met een arbeidsbeperking en een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

1.2 Operationele doelstellingen

OD 16: Individueel maatwerk invoeren

Heel wat kwetsbare mensen hebben nood aan bijkomende ondersteuning en begeleiding op de arbeidsmarkt. We zetten daarom sterk in op de tewerkstelling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, ook bij reguliere werkgevers, door de invoering van 'individueel maatwerk'. De maatregelen Lokale Diensteneconomie (LDE), de Sociale Inschakelingseconomie (SINE), de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) en maatwerkafdelingen (MWA) worden geïntegreerd in de maatregel 'individueel maatwerk', en er worden overgangsbepalingen geboden.

- Op 15 juli 2022 werd het **uitvoeringsbesluit** Maatwerk bij Individuele Inschakeling definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en werd beslist om individueel maatwerk op 1 juli 2023 in werking te laten treden. Zo kunnen we de implementatie ervan op een zorgzame manier realiseren, waarbij we aandacht hebben voor de bezorgdheden op het werkveld en we de risico's naar uitvoering beperken.

In het najaar van 2022 werd het ministerieel besluit voor de opleiding en registratie van externe dienstverleners ondertekend, zodat organisaties zich sinds 23 november 2022 kunnen laten erkennen als externe dienstverlener. Er werd ook een ministerieel besluit opgemaakt om het mogelijk te maken dat personen zich laten indiceren en dat de evaluatie van zittende werknemers bij organisaties die de overstap maken, goed kan verlopen. Andere ministeriële besluiten worden in 2023 verder uitgewerkt.

- Om individueel maatwerk goed in de markt te zetten en een zachte en vlotte overgang te voorzien van de bestaande organisaties en hun werknemers naar het nieuwe beleidskader, werd er in 2022 actief en uitgebreid ingezet op **communicatie**. Dit omvat onder meer meerdere mailings naar het werkveld en de brede groep van stakeholders, intensieve één-op-één coachings met 80 organisaties en een webinar. Op 22 november 2022 namen 876 unieke personen deel aan één of meerdere online infosessies. Ook in 2023 zal er uiteraard sterk ingezet worden op communicatie. Daartoe werd nog in 2022 de opdracht gegund voor het opzetten van een communicatiecampagne die in 2023 zal lopen, en de voorbereidende stappen voor de campagne en het lanceringsevenement werden gezet.

---

⁴⁴ SD 1 Meer mensen aan het werk

- Parallel werd er aan de verdere operationalisering en financiële concretisering gewerkt, met bijzondere aandacht voor het uitwerken van een adequate **IT-applicatie**. Ook werd de procedure voor de erkenning van externe dienstverleners vanaf 23 november 2022 opengesteld voor aanvragen. Met Federgon werd er gewerkt naar afspraken rond de bijzondere registratievoorwaarden voor uitzendkantoren en met de federale operatoren naar afspraken voor de uitdoof van de SINE-maatregel.

OD 17: Collectief maatwerk versterken

Het Vlaamse sociale-economiebeleid is erop gericht om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt – met zowel een groot rendementsverlies als een grote begeleidingsnood – op maat te ondersteunen. Daarbij is het ook belangrijk dat we ervoor zorgen dat wie kan doorstromen ook effectief doorstroomt naar een reguliere job of naar het NEC. Op die manier kunnen we blijvend inzetten op wie de grootste nood heeft aan begeleiding. De focus op doorstroom maakt ook dat we moeten inzetten op een doelgerichtere vlottere samenwerking tussen de reguliere en de sociale economie. Met individueel maatwerk (zie hoger⁴⁵) bieden we een kader om de transitie tussen sociale economie en het normaal economisch circuit nog beter te faciliteren.

Groeipad⁴⁶

In 2022 zetten we niet enkel de eerste stappen in de realisatie van een groeipad zoals afgesproken binnen het Vlaams Energie- en Klimaatplan, we voerden het ook uit zodat de creatie van deze bijkomende jobs een antwoord kon bieden aan het engagement van de Vlaamse Regering aan de federale regering om middelen die door de RSZ-harmonisatie binnen de maatwerksector vrijkomen te investeren in de sector van de sociale economie. Eind september werd een theoretisch contingent van 1000 jobs verspreid over 64 organisaties. In een eerste fase werden er daar al 275 VTE van geactiveerd.

Monitoring

Het **jaarrapport sociale economie**, waarin een aantal kerncijfers rond de sociale economie worden verzameld, wordt voor het jaar 2021 voor het eerst digitaal (in een 'dashboard') ontsloten. Het zal een plaats krijgen op het open dataplatform (zie hoger⁴⁷) van het departement. Midden 2023 zullen de cijfers over 2022 verrijkt worden en niet veel later terug te vinden zijn op het portaal, aangezien de visualisatie quasi automatisch geüpdatet zal worden met de nieuwe cijfers.

Vereenvoudiging

- Begin 2022 werd naar aanleiding van de eerste fase van de federale harmonisering samen met de sector een tripartite akkoord onderhandeld en

---

⁴⁵ OD 16 Individueel maatwerk invoeren

⁴⁶ Zie ook begroting: onder JB0-1JEB2HA-WT, p.120.

⁴⁷ OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen

ondertekend op 18 maart, waarbij de vrijgekomen middelen een tweeledige bestemming kregen, in concreto de creatie van bijkomende tewerkstelling en de harmonisatie van de loon- en arbeidsvoorwaarden binnen PC 327. Het Vlaams beleidskader werd in lijn hiervan aangepast, waarbij we het principe van een gelijk speelveld voor alle maatwerkbedrijven als leidraad blijven beschouwen.

- De overgangsmaatregelen voor **arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie**⁴⁸ werden in 2022 verder opgevolgd. Arbeidszorgmedewerkers die op 31/12/2020 deelnamen, kregen een of meerdere evaluatiegesprekken om te beoordelen of ze beantwoorden aan de criteria om verder te kunnen blijven deelnemen aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie en eventuele alternatieven voor te stellen. De resultaten van deze gesprekken zullen in 2023 zoals voorzien besproken worden met de collega's van WVG. De regelgeving voor arbeidsmatige activiteiten werd opgenomen in het vernieuwde uitvoeringsbesluit over de werk- en zorgtrajecten.

Doorstroom uit Collectief Maatwerk

- In het uitvoeringsbesluit individueel maatwerk (zie hoger⁴⁹) werd de basis gelegd voor een **terugvalpositie** voor wie doorstroomt van de sociale naar de reguliere economie, maar bij wie die tewerkstelling in de reguliere economie niet succesvol blijkt te zijn. Daarnaast werden een aantal aanpassingen aan de regelgeving collectief maatwerk doorgevoerd, om de **complementariteit tussen individueel en collectief maatwerk** optimaal vorm te geven (waaronder de opheffing van de maatwerkafdeling en de aanpassing van de minimale verhouding doelgroepwerknemers binnen collectief maatwerk tegenover andere werknemers binnen het maatwerkbedrijf)

VIA VI

We continueerden de operationalisering en financiële vertaling van de VIA-akkoorden (VIA4, VIA5, VIA6) en het op 18 maart 2022 afgesloten tripartite akkoord met als sluitstuk de gedeeltelijke inkanteling van VIA6 en de afspraken van het tripartite akkoord in de structurele regelgeving Collectief Maatwerk door een verhoging van de organisatiepremie.

Uitdagingen van de sector

Samen met de vertegenwoordigers van de sociale economie werd er een ronde tafel georganiseerd om de huidige en toekomstige uitdagingen waarmee de sector geconfronteerd wordt in kaart te brengen.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (SOCIALE ECONOMIE), MVG excl. DAB

---

⁴⁸ Zie ook begroting: JB0-1JEB2HC-WT, p.122.

⁴⁹ OD 16 Individueel maatwerk invoeren

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	522.613	563.033	551.839	522.613	563.033	548.748
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	522.613	563.033	551.839	522.613	563.033	548.748

Inhoudelijke toelichting:

Onder het Inhoudelijk Structuurelement (ISE) 'Activering (Sociale Economie)' bevinden zich vijf begrotingsartikelen: Collectief Maatwerk, Lokale Diensteneconomie, Arbeidsmatige activiteiten in de Sociale Economie (AMA SE), SINE en doelgroepvermindering GESCO's sociale werkplaatsen.

Onder paragraaf 2.3.1. worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het decretaal toegekende krediet 2022 voor de ISE 'Activering (Sociale Economie)' bedroeg 522.613 keuro VAK/VEK.

Doorheen het jaar werden meerdere herverdelingen doorgevoerd waardoor het beschikbare krediet toenam met 40.420 keuro VAK/VEK. Het finaal beschikbare krediet van deze vijf maatregelen bedroeg hierdoor 563.033 keuro VAK/VEK. 84% van dit budget behoort toe tot het begrotingsartikel van Collectief Maatwerk.

De totale uitvoering van de maatregelen onder het ISE 'Activering (Sociale Economie)' bedroeg 551.839 keuro VAK en 548.748 keuro VEK. De uitvoering bedroeg zowel aan VAK als aan VEK-zijde 98% van het beschikbare krediet.

Deze hoge uitvoeringsgraad is voornamelijk toe te schrijven aan het begrotingsartikel van Collectief Maatwerk, dat een uitvoering kende van 99%. De VAK-VEK-discrepancie in de uitvoeringsgraad is volledig toe te schrijven aan het begrotingsartikel van Arbeidsmatige activiteiten in de Sociale Economie (AMA SE).

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

1.3.1.1. Uitgavenartikelen

JB0-1JEB2HA-WT – COLLECTIEF MAATWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregel 'Collectief Maatwerk'. Er wordt ondersteuning geboden voor de inschakeling van mensen met een arbeidsbeperking via maatwerkbedrijven en -afdelingen. Op die manier wordt in partnerschap met de reguliere economie niet alleen het jobpotentieel voor deze mensen verhoogd, maar ook doorstroom – waar mogelijk – gefaciliteerd. Via de middelen ter beschikking op dit begrotingsartikel wordt er uitvoering gegeven aan OD 17 'Collectief maatwerk versterken'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	430.697	470.358	466.727	430.697	470.358	466.727

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2022 decretaal voorziene budget voor Collectief Maatwerk bedroeg 430.697 keuro VAK/VEK. Doorheen het jaar 2022 werden er echter enkele herverdelingen doorgevoerd buiten begrotingsronde, waardoor het beschikbare krediet toenam tot 470.358 keuro VAK/VEK. De kredietherverdelingen bedroegen samen 39.661 keuro VAK/VEK. Het ging om de volgende herverdelingen:

- +23.556 keuro VAK/VEK werd vanuit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) overgezet om de meerkost bij de loonsubsidies naar aanleiding van de overschrijding van de spilindex in december 2021, februari 2022, april 2022 en juli 2022 (in totaal 21.790 keuro) en oktober 2022, november 2022 (in totaal 1.766 keuro) op te vangen;
- +13.805 keuro VAK/VEK werd herverdeeld voor de uitvoering van luik III – sectorale koopkracht-en kwaliteitsmaatregelen van het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord waarvan 12.892 keuro afkomstig was uit de provisie voor het sociaal akkoord welzijn (CB0-1CBG2AI-PR) en 913 keuro vanuit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR);
- +2.300 keuro VAK/VEK werd verschoven vanuit de maatregel Lokale Diensteneconomie (JB0-1JEB2HB-WT) voor het opvangen van de meerkost van de wetwijziging arbeidsongeschiktheid van 30 oktober 2022 voor het prestatiejaar 2022;

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 466.727 keuro VAK/VEK of 99% van het beschikbare krediet. Deze hoge VAK/VEK-uitvoeringsgraad is te wijten aan de

hoge invullingsgraad van het toegekend contingent die gepaard ging met meer uitgevoerde prestaties per ingevulde VTE.

De begrotingsuitvoering 2022 omvat een bedrag van 33.990 keuro VAK/VEK dat op de overlopende rekening werd geboekt. Bij de jaarafsluiting 2022 zijn namelijk nog niet alle kosten m.b.t. 2022 gekend. Deze kostenposten werden aldus geraamd. Het ging o.a. om de afrekening van het vierde kwartaal van 2022, de jaarafrekening, mutaties prestatiejaar 2022, ...

Realisatie nieuw beleid in 2022.

In 2022 werden de middelen die vrijgekomen zijn uit de eerste fase van de harmonisering (10.715 keuro) en die bij BA 2022 werden overgezet naar het artikel van de Collectief Maatwerk (en dus in het decretaal budget BA 2022 zitten), geherinvesteerd in bijkomende tewerkstellingsplaatsen (7.448 keuro) en de harmonisatie van de CAO's in de maatwerksector (3.267 keuro). Op 1 oktober 2022 vond de eerste activeringsfase van het groeipad '1.000 Klimaatjobs' plaats.

JBO-1JEB2HB-WT – LOKALE DIENSTENECONOMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregel 'Lokale Diensteneconomie' waarbij via de uitbouw van een lokaal dienstenaanbod tewerkstellingskansen worden gecreëerd voor doelgroepwerknemers. Een inschakelingstraject binnen een LDE-onderneming geeft doelgroepwerknemers de kans om:

- opnieuw aansluiting bij de reguliere arbeidsmarkt te vinden;
- hun zelfredzaamheid te verhogen en hindernissen waarmee ze geconfronteerd worden te overwinnen.

De maatregel LDE zal vanaf 1 juli 2023 worden ingekanteld in Individueel Maatwerk (zie operationele doelstelling 16 'Individueel Maatwerk invoeren').

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	31.602	29.705	26.720	31.602	31.405	26.720

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2022 decretaal voorziene budget voor LDE bedroeg 31.602 keuro VAK/VEK. Doorheen het jaar 2022 werden echter enkele herverdelingen

doorgevoerd waardoor het beschikbare krediet afnam tot 29.705 VAK en 31.405 keuro VEK. De kredietherverdelingen bedroegen samen -1.897 keuro VAK en -197 keuro VEK.

Het ging om de volgende herverdelingen:

- - 1.700 keuro VAK werd herverdeeld voor de financiering van het tijdelijke contingent AMA waarin voorzien werd in 500 extra plaatsen,
- - 2.300 keuro VAK/VEK werd aangewend voor de opvang van de meerkost die de wetswijziging rond arbeidsongeschiktheid inhoudt voor collectief maatwerk.
- + 1.636 keuro VAK/VEK werd herverdeeld voor de VIA V akkoorden in uitvoering van de toe te kennen index voor de periode 2018-2020.
- + 467 keuro VAK/VEK werd voorzien voor de indexeringsoverschrijding voor luik III inzake de sectorale koopkracht en kwaliteitsmaatregelen conform de VIA VI akkoorden.

De begrotingsuitvoering voor LDE bedraagt 26.720 keuro VAK/VEK en vertegenwoordigt een benuttingsgraad van 90% VAK en 85,1% VEK. De onderbenutting op dit begrotingsartikel is in hoofdzaak te wijten aan de verminderde invullingsgraad.

Bij de raming voor de uitgaven LDE bij begrotingsopmaak 2022 kon DWSE enkel beschikken over de realisatiedata tot en met het vierde kwartaal van 2020; terwijl DWSE bij begrotingsaanpassing 2022 enkel kon beschikken over de realisatiedata tot en met het derde kwartaal van 2021.

Deze data werden sterk beïnvloed door de coronaperiode waarbij ingeschat werd dat de verminderde benutting zijn volledig herstel zou kennen in 2022. Bovendien werd – in afwachting van de omschakeling naar Individueel Maatwerk (IMW), toen algemeen gekend op 1 januari 2023 – ingeschat dat vanaf midden 2022 er bovendien een verhoogde invulling zou gerealiseerd worden gezien enkel voor ingevulde trajecten een omzetting naar de nieuwe maatregel zou gebeuren.

In werkelijkheid bleek dat:

- de invulling of het vinden van geschikte profielen moeilijker en trager liep dan verwacht: door de krapte op de arbeidsmarkt zijn ook reguliere bedrijven meer dan anders bereid om aan de slag te gaan met zwakkere profielen;

- de beslissing van de Vlaamse regering midden juli om IMW te laten starten met een verlengde transitieperiode tot 1 juli 2023 een minder geënerveerde invulling dan gedacht als gevolg had, gezien ook de eerste zes maanden van 2023 nog een invulling kan worden gerealiseerd.

JBO-1JEB2HC-WT – ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN IN DE SOCIALE ECONOMIE (AMA SE)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA WSE), de opvolger van de maatregel arbeidszorg sinds 1 april 2021, is een vangnet voor mensen die om cognitieve, medische, psychische, psychologische of sociale redenen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen. Deze mensen voeren begeleide activiteiten uit op een werkvloer in de sociale economie om zo de aansluiting met een werkcontext (opnieuw) te maken. AMA WSE-deelnemers behouden tijdens hun traject AMA WSE hun uitkering of leefloon. Ze maken kennis met gestructureerde arbeid in een realistische werkomgeving, maar zonder de druk van een betaalde baan en een arbeidscontract. Er wordt binnen AMA WSE maximaal ingezet op het activeren van de deelnemers in functie van doorstroom naar betaald werk, zodra de deelnemer daar klaar voor is.

De maatregel AMA ressorteert onder OD 17 'Collectief maatwerk versterken'. Dit lijkt vreemd maar is wel logisch omdat OD 17 erop gericht is om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt – met zowel een groot rendementsverlies als een grote begeleidingsnood – op maat te ondersteunen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	4.992	6.996	6.974	4.992	5.296	3.883

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bij BA 2022 bedroeg 4.992 VAK/VEK.

Doorheen het jaar 2022 werden echter enkele herverdelingen doorgevoerd:

- + 304 keuro VAK/VEK ingevolge een toegekende index vanuit de indexprovisie voor diverse overschrijdingen van de spilindex.
- + 1.700 keuro VAK om een tijdelijk contingent arbeidsmatige activiteiten van 500 vte over 2 jaar mee op te vangen. Omdat de VEK-aanrekening conform de looptijd van de oproep gebeurt (start in 2023 – gedurende 24 maanden) was het niet nodig hiervoor in 2022 krediet te voorzien.

Hierdoor liep het budget op met 2.004 keuro VAK en 304 keuro VEK tot een beschikbaar krediet van 6.996 keuro VAK en 5.296 keuro VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 6.974 keuro VAK of 99,7% van het beschikbare VAK-krediet en 3.883 keuro VEK of 73,3% van het beschikbare VEK-krediet. Het uitgevoerde bedrag omvat een bedrag van 445 keuro VAK/VEK dat op de overlopende rekening 2021 werd geboekt op basis van de verwachte boekingen met betrekking tot 2021 die in 2022 zouden plaatsvinden. Uiteindelijk werd 277 keuro effectief geboekt in 2022 met betrekking tot 2021 waardoor de onderbenutting iets groter uitvalt.

Er worden structureel 1826 trajecten voorzien. In 2022 werden deze niet volledig ingevuld (1.493) hetgeen de onderbenutting verklaart in VEK. Vanaf 2023 bestaat de mogelijkheid om toegekende contingenten per organisatie te gaan heroriënteren waardoor de onderbenutting niet meer zo laag zal uitvallen.

JBO-1JEB2HD-WT – SINE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De SINE-maatregel stimuleert de herinschakeling van zeer moeilijk te plaatsen werklozen in de sociale inschakelingseconomie via het actieve gebruik van de werkloosheidsuitkeringen. Erkende sociale inschakelingsbedrijven en sociale inschakelingsinitiatieven schakelen uitkeringsgerechtigde volledig werkloze laaggeschoolden in en ontvangen hiervoor een vergoeding. Deze vergoeding bestaat uit een RVA-loonpremie en een RSZ-korting.

De maatregel SINE zal vanaf 1 juli 2023 worden opgeheven gezien de start van Individueel Maatwerk. Er zijn wel overgangsbepalingen voorzien. Vanaf 2023 worden de SINE-uitgaven aangerekend op het begrotingsartikel van Individueel Maatwerk en onderschrijven ze OD 16 'Individueel maatwerk ondersteunen'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	44.608	44.608	41.864	44.608	44.608	41.864

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet 2022 voor SINE bedroeg 44.608 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 41.864 keuro VAK/VEK of 94% van het beschikbare krediet en kan worden opgedeeld in twee componenten:

- RVA loonpremie: 30.455 keuro
- RSZ doelgroepvermindering: 11.409 keuro

De uitgaven 2022 zoals terug te vinden in ORAFIN bevatten voor RSZ echter nog een stuk technische afrekening voor 2021 of voorgaande jaren. Wanneer we dat gedeelte buiten beschouwing laten, komen we tot een totale uitgave (RSZ + RVA) van 42.378 keuro of 95% van het beschikbare krediet. De afrekening van 2021 of voorgaande jaren was immers negatief. Het is van belang te vermelden dat de realisatie 2022 voor wat betreft de RSZ nog niet volledig gekend is. Kwartaal 4 2022 betreft nog een raming.

De uitvoeringsgraad 2022 ligt beduidend hoger dan deze van voorgaande jaren (2020 en 2021). Deze bedroeg toen 86%. De realisatiegraad keert terug naar zijn oorspronkelijke niveau van voor de coronacrisis.

JBO-1JEB2HE-WT – DOELGROEPVERMINDERING GESCO'S SOCIALE WERKPLAATSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten van de doelgroepvermindering GESCO's maatwerkbedrijven ex-sociale werkplaatsen. De maatregel wordt beheerd door de federale operator RSZ.

Met ingang van 1 januari 2022 werd een eerste stap in de harmonisatie uitgevoerd waarbij de GESCO-doelgroepvermindering toegekend aan de begeleiders binnen de sociale werkplaatsen-maatwerkbedrijven werd beëindigd. In 2023 wordt de tweede en laatste stap van de harmonisatie uitgevoerd, waardoor ook de GESCO-doelgroepvermindering wordt stopgezet.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	10.714	11.366	9.554	10.714	11.366	9.554

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet 2022 voor de GESCO's (doelgroepwerknemers) sociale werkplaatsen bedroeg 10.714 keuro VAK/VEK.

Dit budget werd verhoogd met 652 keuro VAK/VEK vanuit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) om de meerkost bij de loonsubsidies naar aanleiding van de overschrijding van de spilindex in december 2021, februari 2022, april 2022, juli 2022, oktober 2022 en november 2022 op te vangen. Hierdoor bedroeg het beschikbare krediet 11.366 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 9.554 keuro of 84% van het beschikbare krediet. De uitgaven 2022 zoals terug te vinden in ORAFIN bevatten echter nog een stuk technische afrekening voor 2021 of voorgaande jaren. Wanneer we dat gedeelte buiten beschouwing laten, komen we tot een totale uitgave van 9.288 keuro of 82% van het beschikbare krediet. Het is van belang te vermelden dat de realisatie 2022 voor wat betreft de RSZ nog niet volledig gekend is. Kwartaal 4 2022 betreft nog een raming. Na de jaarafsluiting bezorgde RSZ nog een voorlopige realisatie voor 2022, die normaal gezien meer in lijn zal liggen met de definitieve realisatie. Deze bedroeg 10.217 keuro of 90% van het beschikbare

krediet. We beschikken via de rapportering van de RSZ niet over bijkomende informatie die ons helpt om de uitvoering verder te duiden.

2. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT

2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' (zie hoger⁵⁰).

2.2 Operationele doelstellingen

OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen⁵¹

We laten meer ruimte voor ondernemerschap in de sociale economie. We moedigen maatwerkbedrijven aan om zelf nieuwe activiteiten te ontplooiën en zich economisch te versterken, zodat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen.

We bouwen actief aan bruggen tussen ondernemers, maatwerkbedrijven en sociale ondernemers zodat meer bedrijven ondernemen met oog voor hun maatschappelijke impact en verantwoordelijkheid.

- In 2022 formuleerden we **beleidsaanbevelingen n.a.v. de evaluatie van het ondersteuningsdecreet**. Deze beleidsaanbevelingen hebben we verder uitgewerkt naar concrete voorstellen. In 2023 werken we aan een nieuw decreet waardoor we zowel binnen de sociale economie als binnen het thema MVO versterkt kunnen inzetten op duurzaamheid en de SDG's. Daarnaast zal dit nieuwe decreet een rechtsgrond bieden om nog meer in te zetten op duurzaam werkgeverschap.
- In 2022 werd het reguliere aanbod rond projectfinanciering voor **innovatie binnen sociale economie** en voor startende sociale ondernemers verdergezet. De maatregel managementadvies kende een positieve evolutie in aanvragen in 2022.
- Een van de pijlers van het ondersteuningsaanbod is de **samenwerking tussen sociale economie en reguliere economie**. Hiertoe werden in 2022 diverse acties ondernomen. Zo werd een oproep voor samenwerking tussen sociale economie en zorgvoorzieningen voorbereid. Ook werd de oproep Circulair Werk(t) verlengd. Doorheen 2022 werden ook gerichte eenmalige projecten ondersteund. We werkten aan de uitbouw van een gerichte communicatiestrategie die effectief kan inspelen op zo'n samenwerking en die geënt is op B2B-strategieën voor de sector, en aan de verdere professionalisering van de eigen communicatiekanalen (waaronder de website socialeconomie.be). Het begeleidingstraject voor startende ondernemers werd succesvol afgerond. Een hernieuwde opdracht voor uitvoering in 2023 werd opengesteld, rekening houdend met de geleerde lessen.

⁵⁰ SD 3 Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

⁵¹ Zie ook begroting: JB0-1JEB2GA-WT, p.129.

- Eind 2022 werd de **deelname in de kapitaalsverhoging van Trividend** succesvol afgerond met een bijkomende investering van 1 miljoen euro. Hiermee zetten we verder in op de belangrijke impactfinanciering voor sociale ondernemers in Vlaanderen, en bevestigen we de groeistrategie van Trividend. Daarnaast werden de voorbereidingen richting de hernieuwde beheersovereenkomst van het solidaire cofinancieringsfonds SIFO opgestart.
- Doorheen alle werkzaamheden werden de projectadviseurs gericht ingezet als verbindingspersonen tussen het werkveld en de administratie, vb. via werkbezoeken, coachingssessies, ...
- Na de goedkeuring van de regelgeving om **de lokale regierol uit te breiden van sociale economie naar ook werk**, werd in mei 2022 een **nieuwe open oproep** gelanceerd voor deze uitgebreide regierol. Bestaande en nieuwe regiegebieden konden een dossier indienen tegen 15 januari 2023. Om met de lokale regierol zo gebiedsdekkend mogelijk te worden, organiseerden DWSE en VDAB in november 2022 een infomoment voor lokale besturen uit Vlaams-Brabant die de regierol nog niet opnemen. Het Departement WSE organiseerde samen met de SERV, VDAB en VVSG ook een infomoment voor sectoren en lokale regisseurs om de wereld van de sectoren (en bedrijven) en het lokale bestuursniveau dichter bij elkaar te brengen.
- De **verbreding van de bestaande regierol** van de gemeenten inzake lokale sociale economie naar een lokale regierol sociale economie én werk werd structureel verankerd in de regelgeving.
- Eind 2022 werd een externe dienstverlener aangeduid om vanuit **MVO Vlaanderen** en in samenwerking met VLAIO en het Departement Omgeving de opdracht rond de ontwikkeling van een **duurzaamheidsscreening voor maatschappelijke impact** van organisaties en/of projecten te realiseren. Het is een onderzoek naar een concreet instrument dat maatschappelijke impact bij bedrijven in Vlaanderen kan screenen in het kader van subsidieverlening.
- MVO Vlaanderen wil Vlaamse organisaties stimuleren om hun bedrijfsvoering te verduurzamen. Dit doet MVO Vlaanderen aan de hand van een strategisch communicatieplan dat met concrete adviezen en acties verderbouwt op de communicatiestrategie van MVO Vlaanderen. Ook in 2022 hebben we zo ingezet op visibiliteit, het genereren van impact en het bereiken van de doelgroep, wat gebeurde aan de hand van een contentplanning met o.a. mini-campagnes, podcasts en de LinkedIn-bedrijfspagina. Er werd ook ingezet op de verderzetting van workshops rond de Sustatool, gericht op de sectorspecifieke varianten, evenals op de uitbouw van de community hierrond. Met Koploper Live bleef MVO Vlaanderen inzetten op een aanbod van gratis workshops en masterclasses over MVO gericht naar intermediairen.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (SOCIALE ECONOMIE), MVO excl. DAB

(duizend euro)

	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	10.873	67.726	67.114	7.301	15.834	14.735
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	5.000	5.000	1.000	5.000	5.000	1.000
Totaal	15.873	72.726	68.114	12.301	20.834	15.735

Inhoudelijke toelichting:

Onder het Inhoudelijk Strukturelement (ISE) 'Duurzame Arbeidsmarkt (Sociale Economie)' bevinden zich twee uitgavenartikelen: het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de ondersteuningsmaatregelen sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en een PA-artikel voor het verstrekken van leningen in het kader van sociale economie en het duurzaam ondernemerschap. Deze begrotingsartikelen worden verderop in de BBT-uitvoering meer in detail besproken.

Het decretaal toegekende krediet 2022 voor ISE 'Duurzame arbeidsmarkt (Sociale Economie)' bedroeg 15.873 keuro VAK en 12.301 keuro VEK. Er werden doorheen het jaar enkele herverdelingen doorgevoerd waardoor het beschikbare VAK-krediet toenam met 56.853 keuro en het beschikbare VEK-krediet met 8.533 keuro. Het beschikbare krediet bedroeg hierdoor 72.726 keuro VAK en 20.834 keuro VEK.

Deze grote VAK-toename is te wijten aan de herverdelingen vanuit de centrale relanceprovisie voor het project 'Digibanken' (VV 127) dat kadert in het overheid breed herstelplan 'Vlaamse Veerkracht'.

Het grootste deel van het totaalbudget voor ISE 'Duurzame arbeidsmarkt (Sociale Economie)', namelijk 93% VAK en 76% VEK, behoort toe aan het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de ondersteuningsmaatregelen sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

De totale uitvoering van de maatregelen onder het ISE 'Duurzame arbeidsmarkt (Sociale Economie)' bedroeg 68.114 keuro VAK of 94% van het beschikbare VAK-krediet en 15.735 keuro VEK of 76% van het beschikbare VEK-krediet. De VAK-onderbenutting (4.612 keuro) is quasi volledig (op 612 keuro na) te wijten aan het PA-artikel, aangezien er geen aanvragen voor leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen werden ontvangen. Het VEK-krediet werd niet volledig aangewend ten gevolge van het feit dat er geen aanvragen waren voor leningen (PA-artikel) en de variabele maatregelen die het ondersteuningsartikel (WT-artikel) typeren.

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

2.3.1.1. Ontvangstenartikelen

JBO-9JEBAGA-OW – ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN SOCIALE ECONOMIE EN DUURZAAM EN SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de ontvangsten en vorderingen m.b.t. subsidies in het kader van ondersteuningsbeleid sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	131	0	0
BU	783	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Voor het begrotingsjaar 2022 werd er een ontvangst verwacht van 131 keuro afkomstig uit de oproepen 'Sociaal ondernemen – innovatie' en 'Sociaal ondernemen – oprichting'.

In realiteit werden er in 2022 ontvangsten geregistreerd ten belope van 783 keuro met andere woorden 652 keuro meer dan begroot. De reële ontvangst uit de oproepen 'Sociaal ondernemen – innovatie' en 'Sociaal ondernemen – oprichting' bedroeg in totaal 51 keuro.

De hogere ontvangst is voornamelijk te verklaren door de terugvorderingen van de tijdelijke aanpassingspremie die maatwerkbedrijven en -afdelingen ontvingen in het vierde kwartaal van 2020 om hen in staat te stellen extra kosten voor de noodzakelijke aanpassingen aan productieprocessen en dienstverlening als gevolg van de coronaveiligheidsmaatregelen te dragen. Het ging in totaal om een bedrag van 568 keuro.

Tot slot waren er onder andere nog ontvangsten van de maatregel LDE (105 keuro) en de oproep 'Investeren in kwaliteitsmanagement' (47 keuro).

2.3.1.2. Uitgavenartikelen

JBO-1JEB2GA-WT – ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN SOCIALE ECONOMIE EN DUURZAAM EN SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

In uitvoering van het decreet betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) van 17 februari 2012, bevat dit begrotingsartikel de kredieten voor de ondersteuningsmaatregelen Sociale Economie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De ondersteuning gebeurt zowel op het niveau van de individuele onderneming als collectief voor de gehele sector.

Dit begrotingsartikel is gelinkt aan de OD 18 'Sociaal ondernemerschap ondersteunen'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2 ^e BA	2 ^e BA-JR	BU	2 ^e BA	2 ^e BA-JR	BU
Uitgaven	10.873	67.726	67.114	7.301	15.834	14.735

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bij begrotingsaanpassing 2022 bedroeg 10.873 keuro VAK en 7.301 keuro VEK.

Doorheen het jaar 2022 werden echter enkele herverdelingen doorgevoerd waardoor het beschikbare krediet toenam tot 67.726 keuro VAK en 15.834 keuro VEK. De kredieitherverdelingen bedroegen samen 56.853 keuro VAK en 8.533 keuro VEK. Het ging om de volgende herverdelingen:

- +49.825 keuro VAK en 8.533 keuro VEK werd herverdeeld vanuit de centrale relanceprovisie (CB0-1CBG2AH-PR) enerzijds voor de financiering van het project 'Digibanken' (VV 127), opgenomen binnen het overheid breed herstelplan 'Vlaamse Veerkracht' (49.825 keuro VAK en 2.944 keuro VEK) en anderzijds voor de oproep 'Strategische Investerings-en innovatiesteun aan maatwerkbedrijven, maatwerkafdelingen en lokale diensteneconomie-ondernemingen' (4.922 keuro VEK) en de oproep 'Opleidingssteun aan maatwerkbedrijven' (667 keuro VEK). Deze twee oproepen geven uitvoering aan het VV 016 'Activering/verhogen van de werkzaamheidsgraad'.
- +7.028 keuro VAK voor de financiering van de oproep 'investerings in duurzame en groene mobiliteit in de sociale economie'. Deze gerichte investeringssteun moet sociale economie-ondernemingen versterken in hun bedrijfsuitvoering om zo hun opdracht inzake duurzame

tewerkstellingskansen voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt ten volle te kunnen uitvoeren. Deze middelen werden herverdeeld vanuit de maatregel 'aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' (JB0-1JDB2CH-WT).

De VAK-uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 67.114 keuro of 99% van het beschikbare VAK-krediet. De volgende beleidsinitiatieven werden onder andere gefinancierd: implementatiestrategie digibanken (26.411 keuro), oproep 'investeringen in duurzame en groene mobiliteit in de sociale economie' (9.781 keuro), regierol lokale sociale economie (2.250 keuro), vormingsfondsen in het kader van de VIA-akkoorden (1.252 keuro), activiteitencoöperaties (748 keuro), oproep sociaal ondernemen innovatie (591 keuro), maatschappelijk verantwoord ondernemen (589 keuro waarvan 150 keuro voor de ontwikkeling van een duurzaamheidsscreening), managementadvies (161 keuro).

De VEK-uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 14.735 keuro of 93% van het beschikbare VEK-krediet. De lagere VEK-uitvoeringsgraad situeert zich bij de variabele acties, die niet tijdsgebonden zijn en doorheen het jaar worden beslist zoals oproepen, campagnes, ... De geraamde VEK-uitvoering kan onder andere door een later gunningsmoment afwijken van de geraamde VEK-behoefte. Op het einde van 2022 zijn er ook voor enkele opdrachten (bijvoorbeeld: de campagne van de digibanken, de oproep 'investeringen in duurzame en groene mobiliteit in de sociale economie') vastleggingsmiddelen aangewend, maar in mindere mate of geen vereffeningskrediet omwille van de looptijd van de opdracht.

JB0-1JEB2GB-PA – HET VERSTREKKEN VAN LENINGEN IN HET KADER VAN DE SOCIALE ECONOMIE EN HET DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het begrotingsjaar 2022 was er een krediet ter beschikking voor leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	5.000	5.000	1.000	5.000	5.000	1.000

Inhoudelijke toelichting:

Het decretale budget 2022 bedroeg 5.000 keuro VAK/VEK.

De VAK-VEK uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 1.000 keuro of 20% van het beschikbare krediet. De uitgave van 1.000 keuro stemt overeen met de bijkomende participatie van de Vlaamse Regering in de publiek-private samenwerking in het Vlaams Participatiefonds voor de Sociale Economie (Trividend cv). Trividend cv ondersteunt sociale ondernemingen met advies en investeringen door het verlenen van risicokapitaal en achtergestelde leningen.

De lage uitvoeringsgraad is te wijten aan het feit dat er geen aanvragen voor leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen vanuit de sector werden ontvangen ondanks de hoge energieprijzen en de hogere rente op de private markt.

VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1 Budgettair kader

PROGRAMMA JA - JBO – DEPARTEMENT WSE

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	3.130	235	0	47.042	43.783
2e aanpassing BA-JR	3.130	235	0	61.642	52.307
BU	1.873	2.957	0	57.767	48.488

1.1.1. Ontvangstenartikelen

JBO-9JABAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel bevat het principiële recht aan jaarontvangst door ESF van Europese middelen voor de technische bijstand (TB) voor het OP 2014-2020, REACT EU en AMIF.

Daarnaast werden in de loop van 2021 ook andere Europese initiatieven opgestart waarvan we bij BO vermoedden dat ze een principiële recht aan jaarontvangst Europese middelen gingen genereren voor loon-en/of werkingsmiddelen. Het gaat hier over:

- React EU, een verhoging van het huidige ESF OP 2014-2020,
- het Interreg project Dialog
- en het EaSi-project Competence centre for social innovation

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	3.130	0	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	3.130	0	0	0	0
BU	1.873	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

Bij BO/BA 2022 werd een principieel recht geraamd ten belope van 3.130 keuro.

Het uiteindelijk principieel recht bedroeg echter 1.873 keuro, omwille van vorderingen ten belope van 5.430 keuro (inclusief aanvullende stagebonus: 3.308 keuro) en journaalboekingen ten belope van -3.557 keuro. Dit negatieve bedrag is voornamelijk samengesteld uit de correctieboeking in het kader van de aanvullende stagebonus en het terugdraaien van de ESF TB 2021.

JB0-9JABTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Op dit begrotingsartikel gebeurt de terugbetaling van lonen van personeel dat naar andere overheden of agentschappen gedetacheerd werd.

Ook de ontvangsten die voortvloeien uit de facturatie DAC komen hier toe. DWSE voert de loon- en sociale administratie uit voor de DAC-werkgevers. Werkgevers betalen op kwartaalbasis voor deze prestaties.

Tot slot komen hier ook terugbetalingen toe die gerelateerd zijn aan werkingsuitgaven.

Dit begrotingsartikel spijst aan uitgavenzijde de begrotingsartikelen JB0-1JAB4ZZ-LO en JB0-1JAB4ZZ-WT.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassin g BA	0	235	0	0	0
2e aanpassin g BA-JR	0	235	0	0	0
BU	0	2.957	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

Op dit begrotingsartikel werd voor 2022 een ontvangst geraamd van 235 keuro.

- De terugvordering van 75% van het loon van een personeelslid dat gedetacheerd is naar de vzw Epos, is goed voor 44 keuro.
- Departement WSE voert de loon- en sociale administratie uit voor de DAC-werkgevers. Werkgevers betalen op kwartaalbasis voor deze prestaties. Dit levert een geraamde jaarontvangst op van 189 keuro.
- Tot slot werden andere mogelijke ontvangsten ten belope van 2 keuro geraamd.

De reële ontvangsten bedroegen echter 2.957 keuro en hebben betrekking op volgende ontvangsten:

- 1.301 keuro teruggevorderde loonkosten.
Dit bedrag bevat o.a. een bedrag van 1.211 keuro als gevolg van een terugvordering ten aanzien van het ESF-agentschap vzw. In 2022 werd 8.712 keuro ontvangen vanuit het ESF-agentschap vzw. Dit bedrag werd opgedeeld in twee delen. Een bedrag van 7.502 keuro dat landde op begrotingsartikel JB0-9JDBTAD-OI voor de cofinanciering van goedgekeurde ESF-projecten. Het tweede deel betrof 1.211 keuro voor de cofinanciering van de ESF Technische Bijstand ten behoeve van de werking van ESF in Vlaanderen en landde op bovenstaand ontvangstenartikel.
- 243 keuro aan facturen ten aanzien van DAC-werkgevers voor de loon-en sociale administratie die DWSE uitvoert voor deze werkgevers
- 1.413 keuro journaalboekingen met het oog op het ESR-neutraal stellen van de REACT-middelen, ontvangen voor de uitvoering van het VO-brede project 'Vlaanderen helpt Oekraïne', meer precies voor de versterking van de dienst economische migratie en de Vlaamse sociale inspectie en voor de uitvoering van de addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne-crisis', zodat opportuniteiten op intersectoraal niveau kunnen uitgewerkt worden in concrete intersectorale projecten.

Aan uitgavenzijde voedde ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-WT enerzijds het begrotingsfonds dat de loonkredieten van het departement bevat (JB0-1JAB4ZZ-LO) voor een bedrag van 1.077.790 keuro en anderzijds het begrotingsfonds dat de werkingskredieten van het departement bevat (JB0-1JAB4ZZ-WT) met 133.210 keuro.

1.1.2. Uitgavenartikelen

JBO-1JAB2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel bevat de lonen van de personeelsleden van het Departement WSE.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassin g BA	0	0	0	24.134	24.134
2e aanpassin g BA-JR	0	0	0	25.938	25.938
BU	0	0	0	25.551	25.653

Inhoudelijke toelichting

Bij begrotingsaanpassing 2022 bedroeg het decretaal toegekende krediet 24.134 keuro VAK/VEK. In de loop van 2022 steeg het budget verder tot 25.938 keuro. Dit is een stijging met 1.804 keuro VAK/VEK. Deze budgettoename is toe te schrijven aan volgende zaken:

- Naar aanleiding van de verschillende overschrijdingen van de spilindex in 2022 werd er 1.468 keuro vanuit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) herverdeeld naar de loonkredieten om de meerkost bij de lonen op te vangen.
- Daarnaast werd in het kader van het overheid breed herstelplan 'Vlaamse Veerkracht', voor het project VV 127 'Digibanken' 72 keuro overgezet naar de loonkredieten en voor het EU Voorzitterschap 66 keuro. Deze middelen werden herverdeeld vanuit centrale provisies.
- Tenslotte werden de loonkredieten verhoogd met 198 keuro omwille van de toekenning van ecocheques in 2022. De Vlaamse Regering keurde op 2 december 2022 een eerste maal een ontwerpbesluit tot aanpassing van het Vlaams personeelsstatuut goed. Dit besluit omvatte de beslissing om elk personeelslid eenmalig ecocheques ter waarde van 250 euro uit te betalen. De nodige middelen werden vanuit de provisie sectoraal akkoord herverdeeld. Deze maatregel was een voorafname op het gehele sectoraal akkoord.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 25.551 keuro VAK of 98,5% van het beschikbare VAK-krediet en 25.653 keuro VEK of 98,9% van het beschikbare VEK-krediet. De onderbenutting met 387 keuro is o.a toe te schrijven aan wervingen van uit dienst getreden personeelsleden (=vervangingen) of nieuwe personeelsleden (tijdelijke projecten) die minder snel doorgingen dan voorzien.

De VAK-VEK-discrepancie in de uitvoering werd hoofdzakelijk teweeggebracht door de aanrekening van de functioneringstoelages m.b.t. prestaties 2022 op het VAK-krediet 2022 en de VEK-aanrekening van de functioneringstoelage m.b.t. prestaties 2021 op het VEK-krediet van 2022. De VAK-aanrekening van de functioneringstoelage m.b.t. prestaties 2021 gebeurde reeds, conform VCO, in 2021.

JB0-1JAB4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit fonds werd opgericht via de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, hoofdstuk 3.

Dit begrotingsartikel laat toe de loonmiddelen, extern teruggevorderd via het ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-OW, opnieuw in te zetten voor uitbetaling van wedden.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	305	305
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	2.030	2.030
BU	0	0	0	446	446

Inhoudelijke toelichting

De bij BO/BA 2022 ingeschreven lonen ten belope van 305 keuro betreffen deze van enkele personeelsleden die ingezet worden voor de voorbereiding, implementatie, monitoring, evaluatie, communicatie, het administratief beheer en de controle van de REACT-EU acties. De besteding op het begrotingsfonds bedroeg uiteindelijk 446 keuro i.p.v 305 keuro, Dit is 141 keuro meer dan initieel verwacht werd.

Bij de aanvang van 2022 bedroeg het overgedragen saldo in het begrotingsfonds 862 keuro. In de loop van 2022 kwamen er ontvangsten binnen ten belope van 1.168 keuro. Daardoor liep het budget in het begrotingsfonds in 2022 op tot 2.030 keuro. De 1.168 keuro bestond overwegend uit 1.078 keuro, afkomstig van ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-WT. Het betreft hier het deel cofinanciering van de ESF Technische Bijstand ten behoeve van de werking van ESF in Vlaanderen. Dit bedrag maakt deel uit van de 8.712 keuro die in 2022 werd teruggevorderd van het ESF-agentschap vzw. Aangezien de aangroei 1.168 keuro bedroeg en de uitgave 446 keuro, groeide het saldo in het fonds in 2022 aan.

JB0-1JAB2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel bevat de werkingskredieten van het departement: de algemene werkingskosten, de uitgaven voor communicatie en IT-diensten en – investeringen, de schadevergoedingen en overige investeringen.

De meeste uitgaven op dit begrotingsartikel keren jaarlijks terug en omvatten aankopen van materiaal en diensten die een optimale werking van het departement moeten garanderen.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	22.392	19.097
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	32.416	23.045
BU	0	0	0	31.750	22.334

Inhoudelijke toelichting

Het decretaal toegekende krediet voor werkingskosten bedroeg bij BA 2022 22.392 keuro VAK en 19.097 keuro VEK. In de loop van 2022 groeide het budget aan met 10.024 keuro VAK en 3.948 keuro VEK tot 32.416 keuro VAK en 23.045 keuro VEK.

Deze stijgingen kunnen als volgt geduid worden:

- + 5000 keuro VAK werd eind 2022 vanuit de provisie 'Werk' (JB0-1JBB2AB-PR) herverdeeld buiten begrotingsronde naar de IT-kredieten, voor de implementatie van nieuw beleid. Het budget wordt aangewend voor volgende initiatieven: Kwalitatief werkplekieren (1.200 keuro) - Actieplan economische migratie (800 keuro) - Versterking data-gedreven werking en uitbouw generieke bouwstenen DWSE (2.230 keuro) - Informeren op maat -voorbereidende analyses (200 keuro) - Veiligheidsaudit (70 keuro) - Single Digital Gateway (500 keuro). Gezien de projecten startten in 2023, werden geen corresponderende VEK-kredieten herverdeeld in 2022.
- In het kader van het VO-brede herstelplan 'Vlaamse veerkracht', werd 5.000 keuro VAK en 3.924 keuro VEK herverdeeld vanuit de centrale relanceprovisie naar de relance-basisallocatie voor VV128 'Digitale vaardigheden' voor de uitvoering van dit project. Daarnaast werd ook nog 13 keuro VAK/VEK vanuit de centrale relanceprovisie verdeeld voor VV127 'Digibanken. Het betreft hier het rugzakje voor de aankoop van ondersteunings- en logistiek materiaal voor de 1 VTE die geworven werd voor dit project.

In het kader van het EU-voorzitterschap werden centraal budgetten voorzien voor de aanwerving van bijkomend personeel. Zie ook JB0-1JAB2ZZ-LO. Deze wervingen hebben ook impact op de werkingskredieten

(rugzakje voor de aankoop van ondersteunings- en logistiek materiaal) ten bedrage van in totaal 11 keuro VAK/VEK.

Dit begrotingsartikel kende in 2022 een uitvoering van 31.750 keuro VAK of 97,9% van het beschikbare VAK-krediet en 22.334 keuro VEK of 96,9% van het beschikbare VEK-krediet.

JB0-1JAB4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit fonds werd opgericht via het decreet houdende de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3.

Dit begrotingsartikel laat toe de middelen, extern teruggevorderd via het ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-OW, opnieuw in te zetten voor de werking van het departement.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	211	247
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.258	1.294
BU	0	0	0	20	55

Inhoudelijke toelichting

Bij BA 2022 werd een kredietbehoefte van 211 keuro VAK en 247 keuro VEK aangegeven op dit begrotingsfonds. In realiteit werd er een uitgave van 20 keuro VAK en 55 keuro VEK aangerekend in 2022. Deze uitgave heeft betrekking op het Europees programma voor onderwijs en samenwerking voor 19 keuro VAK/VEK en de Dynam-reg overeenkomst 2020-2022 voor 36 keuro VAK/VEK.

Bij de aanvang van 2022 bedroeg het overgedragen saldo in het begrotingsfonds 905 keuro VAK en 941 keuro VEK. In de loop van 2022 kwamen er ontvangsten binnen ten belope van 353 keuro. Daardoor liep het budget in het begrotingsfonds in 2022 op tot 1.258 keuro VAK en 1.294 keuro VEK. De 353 keuro bestond o.a. uit 133 keuro, afkomstig van ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-WT. Het betreft hier het deel cofinanciering van de ESF Technische Bijstand ten behoeve van de werking van ESF in Vlaanderen. Dit bedrag maakt deel uit van de 8.712 keuro die in 2022 werd teruggevorderd van het ESF-agentschap vzw. Aangezien de aangroei 353 keuro bedroeg en de uitgave 20 keuro, groeide het saldo in het fonds in 2022 aan.

2. Provisies

2.1 Budgettair kader

JBO-PROGRAMMA JB - JBO – DEPARTEMENT WSE

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	10.279	10.525
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	5.279	10.525
BU	0	0	0	0	0

Dit programma bevat 2 begrotingsartikels: de provisie 'maatregelen voor de ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid' en de 'competitiviteitsprovisie'.

Er zit geen uitvoering op deze begrotingsartikels, aangezien het niet is toegestaan om uitgaven aan te rekenen op begrotingsartikelen met een ESR-aggregatieniveau PR. Integendeel is het de bedoeling dat onverdeelde kredieten zoveel mogelijk herverdeeld worden over economisch verdeelde artikelen binnen de begroting.

Het totale budget over de twee provisieën daalde in 2022 met 5000 keuro. Zie de bespreking hieronder voor meer uitleg.

JBO-1JBB2AB-PR - PROVISIE MAATREGELEN VOOR DE ONDERSTEUNING VAN HET WERKGELEGENHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel

De kredieten op dit begrotingsartikel worden ingezet om maatregelen op te zetten voor de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	6.808	8.336
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.808	8.336
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

5000 keuro VAK werd eind 2022 vanuit de provisie 'Werk' (JB0-1JBB2AB-PR) herverdeeld buiten begrotingsronde naar de IT-kredieten, voor de implementatie van nieuw beleid. Het budget wordt aangewend voor volgende initiatieven: Kwalitatief werkplekklaren (1.200 keuro) - Actieplan economische migratie (800 keuro) - Versterking data-gedreven werking en uitbouw generieke bouwstenen DWSE (2.230 keuro) - Informeren op maat -voorbereidende analyses (200 keuro) - Veiligheidsaudit (70 keuro) - Single Digital Gateway (500 keuro). Gezien de projecten startten in 2023, werden geen corresponderende VEK-kredieten herverdeeld in 2022.

Zie ook begrotingsartikel JB0-1JAB2ZZ-WT.

JB0-1JBB2AC-PR – COMPETITIVITEITSPROVISIE

Korte inhoud begrotingsartikel

In het kader van de Vlaamse bijdrage voor het 'Pact voor competitiviteit en werkgelegenheid' werd een provisie van 125.000 keuro voorzien.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing g BA	0	0	0	3.471	2.189
2e aanpassing g BA-JR	0	0	0	3.471	2.189
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

Bij BA 2022 bedroeg het decretaal krediet op dit begrotingsartikel 3.471 keuro VAK en 2.189 keuro VEK. Er vonden in 2022 geen herverdelingen plaats van of naar deze provisie.

IX. LIJST MET AFKORTINGEN

ABC: Activity Based Costing 2.0
ADG: Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft
AHOVOKS: Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
AgII: Agentschappen Integratie en Inburgering
AI: Artificiële Intelligentie
AHAD: Alle Hens Aan Dek
AHOVOKS: Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
AMA WSE: arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie
AO: Algemene Ontvangsten
AWI: Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden
BA: Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR: Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT: Beleids- en Begrotingstoelichting
BEV: Betaald educatief verlof
BTOM: Bijzondere Tewerkstellingsondersteunende maatregelen
BU: Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
BWRW: (VDAB-tender voor) begeleiding van werknemers met recente werkervaring
CBS: Centraal Bureau voor de Statistiek
DAB: Diensten van algemeen belang
DAB: Dienst met Afzonderlijk Beheer
DG HAN: Directoraat-Generaal voor Personen met een Handicap
DVZ: Dienst Vreemdelingenzaken
(D)WSE: (Departement) Werk en Sociale Economie
EaSI: EU Programme for Employment and Social Innovation (EaSI)
EC: Europese Commissie
EVC: Erkennen van competenties
EWI: Economie, Wetenschap en Innovatie
ESCO: European Skills, Competences, Qualifications and Occupations
ESF: Europees Sociaal Fonds
ESR: Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
e-VA: elektronische validatie/aanmelding
FOD SZ: Federale overheidsdienst Sociale Zekerheid
GBO: Geïntegreerd Breed Onthaal
GIP: Grensinfopunt
GLOW: Groeien en Leren op de Werkvloer
GOB: Gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst
GTB: Gespecialiseerd Team Bemiddeling
IBO: Individuele Beroepsopleiding
ICF: International Classification of Functioning, Disability and Health
IMW: Individueel Maatwerk
IS: Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE: Inhoudelijk structurelement
IT: integratietegemoetkoming voor personen met een handicap
IVA: Intern Verzelfstandigd Agentschap
IVT: inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap
JOP: jaarlijks ondernemingsplan
kmo: Kleine en middelgrote ondernemingen
LDE: Lokale Diensteneconomie
LE: Leningen (ESR-aggregaat)

LEED: Local Employment and Economic Development
 LO: Leningontvangsten
 LO: Lonen (ESR-aggregaat)
 MMPPS: Medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problematiek
 MVG: Ministerie Vlaamse Gemeenschap
 MVO: Maatschappelijk verantwoord ondernemen
 NARIC: National Academic Recognition Information Centre
 NEC: Normaal Economisch Circuit
 NEET: Not in Employment, Education or Training
 OCMW: Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
 OD: Operationele doelstelling
 OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
 OGSM: objective, goals, strategies, and measures
 OI: Ontvangsten Interne Stroom (ESR-aggregaat)
 OL: Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
 OP: Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
 OW: Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
 PA: Participaties (ESR-aggregaat)
 PIAAC: Programme for the International Assessment of Adult Competences
 PLL: Partnerschap Levenslang Leren
 PMV: Participatiemaatschappij Vlaanderen
 POP: persoonlijk ontwikkelingsplan
 POWA: Permanent Overleg Werkzoekenden met een Arbeidshandicap
 PR: Provisies (ESR-aggregaat)
 REACT-EU: Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe
 RRF: Recovery and Resilience Facility
 RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
 RIZIV: Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
 SCOPE: Strategische competentieprognoses voor erkende organisaties
 SDG: Sustainable development goals
 SE: Sociale economie
 SERV: Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
 SIFO: Sociaal Investeringsfonds
 SINE: Sociale Inschakelingseconomie
 STEM: Science, technology, engineering, and mathematics
 StIA: Stichting Innovatie en Arbeid
 SWT: stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag
 TO: Toegewezen ontvangsten
 TWE: Traject tijdelijke werkervaring
 UWV: Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
 VAK: Gesplitst vastleggingskrediet
 VAPA: Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
 VCO: Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
 VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
 VEK: Gesplitst vereffeningskrediet
 VESOC: Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
 VIONA: Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwork Arbeidsmarkttrappering
 VLAIO: Agentschap Innoveren & Ondernemen
 VO: Vlaamse Overheid
 VOP: Vlaamse Ondersteuningspremie
 VOV: Vlaams Opleidingsverlof
 VTO: Vorming, Training, Onderwijs
 VV: Vlaamse Veerkracht
 VVSG: Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten
 WCAG: Web Content Accessibility Guidelines
 WHT: werkhervattingstoeslag
 WT: Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)

WVG: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Departement Werk en Sociale Economie

1. Decreten

14 JANUARI 2022. - Decreet over maatwerk bij individuele inschakeling

25 MAART 2022. - Decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs

20 MEI 2022. - Decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus

10 JUNI 2022. - Decreet tot wijziging van de regelgeving over duaal leren, de aanloopfase en het stelsel van leren en werken

8 JULI 2022. - Decreet over de werk- en zorgtrajecten

15 JULI 2022. - Decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen

15 JULI 2022. - Decreet tot wijziging van hoofdstuk 9 van het decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen, wat de regierol van gemeenten op het vlak van de lokale sociale economie en werk betreft

14 OKTOBER 2022. - Decreet tot wijziging van artikel 2 van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen, wat de omschrijving van het begrip 'buurtwerken of -diensten' betreft

21 OKTOBER 2022. - Decreet tot wijziging van artikel 5 en 6 van het decreet van 20 mei 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonus

23 DECEMBER 2022. - Decreet over de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding

2. Besluiten Vlaamse Regering

14 JANUARI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 6 van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen en artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot toekenning van aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden

21 JANUARI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2018 tot vastlegging van structuuronderdelen duaal en standaardtrajecten in het secundair onderwijs, wat betreft een wijziging van een standaardtraject

11 MAART 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 betreffende de start- en stagebonus,

wat betreft de verruimde stagebonus voor het schooljaar 2021-2022 en het schooljaar 2022-2023

18 MAART 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 2 en artikel 3/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2018 tot uitvoering van het decreet van 22 december 2017 houdende een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren

29 APRIL 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de lokale regierol van de gemeenten op het vlak van sociale economie en werk

6 MEI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de voorwaarden voor de toekenning van een subsidie aan het Fonds voor Bestaanszekerheid voor de Sociale Werkplaatsen en tot wijziging van artikel 131quinquies van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende werkloosheidsreglementering en artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen, en tot opheffing van artikel 4bis van het koninklijk besluit van 3 mei 1999 tot uitvoering van artikel 7, § 1, derde lid, m, van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders betreffende de herinschakeling van zeer moeilijk te plaatsen werklozen en artikel 49 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling

17 JUNI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs

17 JUNI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 8 van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques

1 JULI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 20 mei 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonus

8 JULI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 betreffende de onderbreking van de beroepsloopbaan van de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool, het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2011 betreffende de loopbaanonderbreking van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en het besluit van de Vlaamse Regering van 26 juli 2016 tot toekenning van onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet, wat betreft loopbaanonderbreking

15 JULI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling

9 SEPTEMBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 - toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers - van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding

21 OKTOBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 55 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling

28 OKTOBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2008 tot vaststelling van de regels voor de erkenning en financiering door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding van de gespecialiseerde trajectbepaling- en -begeleidingsdienst, de gespecialiseerde arbeidsonderzoeksdiensten en de gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdiensten, het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten, wat betreft de activeringstrajecten en de arbeidsmatige activiteiten

10 NOVEMBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 15 juli 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen

18 NOVEMBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten

18 NOVEMBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2018 tot uitvoering van het decreet van 22 december 2017 houdende een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren

2 DECEMBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2019 tot uitvoering van het decreet van 29 maart 2019 betreffende het kwaliteits- en registratiemodel van dienstverleners in het beleidsdomein Werk en Sociale Economie

23 DECEMBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot overdracht van een personeelslid van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding naar het Departement Werk en Sociale Economie

23 DECEMBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten houdende vrijstelling van bepaalde werkgevers- en werknemersbijdragen voor ondernemingen die behoren tot de koopvaardijsector en houdende vrijstelling van bepaalde werkgeversbijdragen voor ondernemingen in de zeesleepvaartsector en de baggersector

2. VDAB

1. Decreten

14 JANUARI 2022. - Decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding"

2. Besluiten Vlaamse Regering

13 MEI 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, het besluit van de Vlaamse Regering van 28 april 2017 tot bepaling van de kwaliteitscriteria voor de instroomopleiding Havenarbeider en het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2019 tot uitvoering van het decreet van 29 maart 2019 betreffende het kwaliteits- en registratiemodel van dienstverleners in het beleidsdomein Werk en Sociale Economie

30 SEPTEMBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de toevoeging van de NEET-jongeren als doelgroep van de activeringsregisseur

28 OKTOBER 2022. - Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2008 tot vaststelling van de regels voor de erkenning en financiering door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding van de gespecialiseerde trajectbepaling- en -begeleidingsdienst, de gespecialiseerde arbeidsonderzoeksdiensten en de gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdiensten, het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten, wat betreft de activeringstrajecten en de arbeidsmatige activiteiten

XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Voorstel van resolutie over de kansen voor de werkgelegenheidsconferentie met de Federale Regering en sociale partners om een werkzaamheidsgraad van 80 procent te behalen

van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Loes Vandromme en Philippe Muyters

234 (2019-2020) NR. 1

Aangenomen in plenaire vergadering van 14 juli 2021

De uitvoering van deze resolutie hangt samen met de uitvoering van het relanceplan "Vlaamse Veerkracht". Dit programma wordt periodiek (inhoudelijk, beheersmatig en financieel) gemonitord en opgevolgd. In 2021 gebeurde dit 3 keer per jaar, vanaf 2022 gebeurt dit 2 keer per jaar. Vermits het plan "Alle Hens Aan Dek" integraal deel uitmaakt van 'Vlaamse Veerkracht', wordt op geregelde tijdstippen ook een stand van zaken opgemaakt met de sociale partners in het kader van VESOC. Hierin worden alle acties besproken per 'Vlaamse Veerkracht'-project en wordt er een algemene stand van zaken gerapporteerd. In 2022 gebeurde dit tweemaandelijks, in 2023 gebeurt dit op kwartaalbasis.

Voorstel van resolutie over de uitbreiding van de loopbaancheques voor niet-actieven

van Philippe Muyters, Robrecht Bothuyne, Tom Ongena, Axel Ronse, Kurt Vanryckeghem en Alessia Claes

533 (2020-2021) NR. 1

Aangenomen in plenaire vergadering van 27 januari 2021

Eind 2022 werd door VDAB een subsidieoproep 'loopbaanbegeleiding voor niet-beroepsactieven' gelanceerd waarbinnen minimum 100 loopbaanbegeleidingen door 10 gemandateerde loopbaancentra worden aangeboden vanaf maart 2023, voor een periode van één jaar.

Het doel is om een proefproject op te starten waarin voor niet-beroepsactieven een aanbod aan loopbaanbegeleiding wordt voorzien. Het proefproject zal in het voorjaar van 2024 geëvalueerd worden.

Voorstel van resolutie over de versterking van de rentabiliteit en de werkbaarheid in de dienstenchequesector

van Caroline Gennez, Axel Ronse, Tom Ongena, Robrecht Bothuyne en Imade Annouri

348 (2019-2020) nr. 1

Aangenomen in plenaire vergadering van 8 juli 2020

1° een permanent overleg te organiseren met de dienstenchequesector om een beleid op maat van de betrokken bedrijven en werknemers mogelijk te maken;

Mijn kabinet voorziet reeds regelmatig overlegmomenten met alle betrokken werknemers- en werkgeversorganisaties om verschillende beleidsthema's en hangende kwesties met betrekking tot het dienstenchequesysteem te bespreken. Daarnaast vinden ook vaak bilaterale gesprekken plaats waar mogelijke

beleidspistes met de verschillende sociale partners verder worden afgetoetst om nadien tot een gedragen voorstel te komen.

Verder voorziet het Departement WSE ook op regelmatige basis overlegmomenten met Sodexo en de werkgeversorganisaties waarbij deze laatste input en feedback kunnen geven bij de operationele uitvoering van het dienstenchequesysteem.

2° in een permanente monitoring van de financiële leefbaarheid van de dienstencheque ondernemingen te voorzien op basis van een periodieke actualisatie van de studie 'Financiële analyse van de dienstenchequebedrijven';

Eind 2020 werd een permanent monitoringsysteem opgezet binnen de administratie, op basis van de gegevens uit de jaarrekeningen van de dienstencheque-ondernemingen en de gegevens beschikbaar bij de uitgiftemaatschappij. Op deze manier kunnen de meest recente evoluties op de voet gevolgd worden en kan er een duidelijk beeld gevormd worden van de huidige situatie. De analyses worden telkens geactualiseerd op basis van de meest recente gegevens van de jaarrekeningen. Ook de komende jaren zal de financiële leefbaarheid op die manier gemonitord worden en zullen de resultaten gepubliceerd worden in de studie "Financiële analyse van de dienstenchequebedrijven".

Verder werd in 2021 een prognosemodel ontwikkeld dat ons in staat moet stellen om de evolutie van de rendabiliteit van de dienstencheque-ondernemingen naar de toekomst toe in kaart te brengen en de impact van potentiële beleidsbeslissingen te simuleren.

3° Volledige indexering van de inruilwaarde van dienstencheques bij bereiken van sociaal akkoord

In juni 2022 werd er een sociaal akkoord bereikt tussen werkgevers- en werknemersorganisaties in het paritair subcomité voor de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren.

Als gevolg daarvan werd door de Vlaamse Regering beslist om de inruilwaarde van een dienstencheque bij overschrijding van de spilindex volledig te laten indexeren in plaats van gedeeltelijk. Deze maatregel ging in werking vanaf juli 2022. Voor de maanden januari tot en met juni 2022 werd de inruilwaarde verhoogd met terugwerkende kracht. Tot slot werd vanaf 1 juli 2022 het indexeringsmechanisme structureel aangepast. Daar waar de totale inruilwaarde van de dienstencheques na de overschrijding van de spilindex slechts gedeeltelijk werd geïndexeerd (73%), wordt die sinds 1/7/2022 bij een overschrijding van de spilindex volledig (100%) geïndexeerd.

Deze maatregel moet meer financiële ademruimte bieden aan de dienstencheque-ondernemingen en de koopkracht van dienstencheque-werknemers bevorderen.

4° in overleg te gaan met de sector, onder meer in kader van een af te sluiten sectorconvenant, om de inspanningen te versterken met betrekking tot:

- a) *het omkaderend personeel, afgestemd op het aantal dienstenchequewerknemers, rekening houdend met de specifieke bedrijfsrealiteit en omgevingsfactoren;*

Op 5 maart 2021 werd de sectorconvenant dienstencheques goedgekeurd voor de periode 2021-2022. In dit convenant is er veel aandacht voor het omkaderend personeel. De inspanningen waartoe de sector zich engageert,

richten zich op competentie-ontwikkeling op het vlak van personeelsondersteuning, psychosociale ondersteuning en de algemene vaardigheden die nodig zijn voor de job van consultant. De onderhandelingen voor de volgende generatie sectorconvenants zijn momenteel lopende.

- b) *de sectorale opleidingsstrategie voor de dienstenchequewerknemers, met het oog op een kwalitatief opleidingsaanbod op maat van en voor alle betrokkenen;*

In de sectorconvenant (2021-2022) gaat de sector verschillende verbintenissen aan rond de opleiding van de huishoudhulpers. Men zet ten eerste in op het kenbaar maken van de verschillende bestaande opleidingsvormen. Daarnaast wordt er verder gewerkt aan een breed aanbod van opleidingen. Het gaat onder andere om opleidingen rond werkbaar werk, mobiele opleidingen aan scholen en opleidingen gericht op starters. Ook het inzetten op levenslang leren is een belangrijk deel van het engagement. De onderhandelingen voor de volgende generatie sectorconvenants zijn momenteel lopende.

- c) *de uitwerking van een kader om werkplekleren in de dienstenchequesector te onderzoeken;*

Het departement heeft in 2021 de verschillende mogelijkheden tot werkplekleren binnen het stelsel van de dienstencheques onderzocht, zoals ook afgesproken binnen de recentste sectorconvenant. Met een decreetwijziging hebben we ervoor gezorgd dat een dienstenchequewerker sinds eind 2022 werkzoekenden en werknemers kan begeleiden in het kader van een opleiding op de werkvloer waardoor we tegemoetkomen aan de problemen in de sector met betrekking tot de instroom en retentie van werknemers.

- d) *het versterken van de instroom van werknemers in de sector, met bijzondere aandacht voor werkzoekenden in Vlaanderen op grote afstand tot de arbeidsmarkt;*

Voor 2020 werd voor VDAB een budget van 2 miljoen euro vrijgemaakt, specifiek voor coaching voor de dienstenchequebedrijven. Als gevolg van onderbenutting door de coronacrisis werd daarvan nog +/- 1 miljoen euro overgedragen naar 2021. In 2021 werd ook een stuk van de middelen gebruikt vanuit het relanceplan 'Alle hens aan dek', namelijk door die partners job- en taalcoaching die de aan hen toegewezen eenheden binnen de voorziene middelen al gerealiseerd hadden in 2020 en in de loop van 2021. De middelen die beschikbaar gemaakt waren voor job- en taalcoaching door de dienstenchequesector zijn afgelopen eind juni 2022.

Dit betekent uiteraard niet dat dienstencheque ondernemingen geen job- en taalcoaching meer konden aanvragen voor hun startende werknemers. Vanaf juli 2022 hebben zij terug beroep gedaan op de job- en taalcoaching vanuit de VIA middelen. Vanaf 2023 is ook de subsidiëring VIA job- en taalcoaching gestopt en is een nieuwe uitbesteding jobcoaching gegund welke opgestart is vanaf 2023. Nu nog kan dus een dienstencheque onderneming een jobcoaching al dan niet met taalcoaching aanvragen binnen deze nieuwe tender jobcoaching.

- e) *het verbeteren van de loonvoorwaarden, het verhogen van de werkbaarheid van de job, aandacht voor preventie van ziekteverzuim en verzekeren van*

veilige arbeidsomstandigheden, inclusief sensibilisering rond het gebruik van medisch verantwoorde en kwaliteitsvolle huishoudproducten;

Welzijn op het werk en het vastleggen van loonvoorwaarden, wat deel uitmaakt van het sociaal overleg, zijn federale bevoegdheidsmateries. Via de sectorconvenant wordt er wel ingezet op werkbaar werk, deels via opleiding maar ook via het verderzetten van de werking van het werkbaarheidsfonds. Zo vernieuwt de sector onder meer de werkbaarheidsscan (actie in het addendum 2023 bij het Sectorconvenant 2021-2022)..

- f) *het bestaande Werkbaarheidsfonds kan in dit kader verder initiatieven nemen en uitrollen, bijvoorbeeld door in te spelen op ESF-oproepen.*

Er wordt reeds de nodige aandacht besteed aan de werkbaarheid van de job. Zo werden in 2020 drie ESF-oproepen gelanceerd in de dienstencheque- en gezinszorgsector om de werkbaarheid in de sector te versterken, nl. rond opleidingen, een lerend netwerk, en een werkbaarheidsscan en werkbaarheidsconsulent:

- ESF-oproep 505 Werkbaar werk - Opleidingen in de dienstencheque- en gezinszorgsector: De opleidingsprojecten van de individuele bedrijven zijn afgelopen. Het opleidingsproject van Sectoraal Vormingsfonds Dienstencheques – Vorm DC werd verlengd en loopt nog tot 31/12/2023.
- ESF-oproep 504 Werkbaar werk – werkbaarheidsscan en -consulent in de dienstenchequesector:
  - Het project van Vorm DC voor het werkbaarheidsscan en de werkbaarheidsconsulent liep af op 31/10/2022. De scan wordt nu gratis ter beschikking gesteld door Vorm DC. De blueprint voor de werkbaarheidsconsulent werd uitgewerkt.
  - Het project van Zorggezind liep af op 31/12/2022. De rapportering werd nog niet opgeleverd.
- ESF-oproep 506 Werkbaar werk - Lerend netwerk: zie punt 5.

5° expertise ter beschikking te stellen en lerende netwerken binnen de dienstenchequesector op te zetten; de sector aan te sporen om op basis van de gemaakte analyses en goede praktijkvoorbeelden creatief na te denken om slimme samenwerkingen aan te gaan en op zoek te gaan naar mogelijkheden om efficiënter te werken en zo extra financiële zuurstof te genereren;

Het sectoraal vormingsfonds van de dienstenchequesector, het opleidingsinstituut voor de social profit en de werkgeverskoepel en de syndicale organisaties van de erkende dienstencheque-ondernemingen uit de gezinszorg kregen via een ESF-oproep de kans om in een lerend netwerk een visie en beleidsaanbevelingen uit te werken rond werkbaarheid in de dienstenchequesector. De doelstelling van zo'n netwerk is om scherp te stellen hoe de sector op duurzame wijze ondersteund kan worden om de werkbaarheid van hun werknemers op lange termijn te verzekeren en te verhogen.

Binnen deze oproep liep 1 project. De paritaire comités 322.01 en 318.02 trachten, door middel van een Lerend Netwerk met werkgevers- en werknemersafgevaardigden, een visie en beleidsaanbevelingen te ontwikkelen met betrekking tot werkbaar werk in de dienstenchequesector, met de bedoeling om deze visie beter te verankeren, zodat dit effectief kan leiden tot een verbetering van de kwaliteit en het welzijn van de betrokken werknemers. Dit project liep af op 31/10/2022. Het eindverslag werd opgemaakt in de vorm van een brochure die door alle partners kan worden gebruikt bij het bespreekbaar maken van werkbaar

werk. Daarnaast krijgt het eindverslag een plaats op de website van VIVO en Vorm DC en wordt het verspreid via hun nieuwskanalen (nieuwsbrief en sociale media).

6° te onderzoeken of en hoe in de publieke sector een slimme schaalvergroting de rendabiliteit kan versterken;

Het is in de eerste plaats aan de lokale besturen zelf – want daarover gaat het als we over de publieke sector dienstencheques spreken – om een dergelijke strategie uit te werken. Als subsidiërende overheid willen we de organisatie van de ondernemingen zo vrij mogelijk laten en hier zelf geen beperkingen opleggen. Een aantal gemeenten hebben hiertoe al initiatieven genomen door hun dienstenchequebedrijven onder te brengen in de zorgbedrijven die de werking van verschillende gemeentes kunnen samenbrengen.

7° de praktische, financiële en arbeidsrechtelijke haalbaarheid van teamwerk in de vorm van wijkteams of duowerk te onderzoeken;

Een juridische analyse bevestigde dat het huidige dienstenchequesysteem de ondernemingen niet belet om dienstenchequewerknemers in duo bij de gebruiker te laten poetsen. Een rondvraag bij de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties leert ons echter dat deze werkwijze op weinig bijval kan rekenen en in de praktijk weinig wordt toegepast.

Een dienstenchequewerknemer gaat gemiddeld 3 à 4 uren (per week of om de 2 weken) poetsen bij een gebruiker. Indien men 2 werknemers samen laat poetsen bij één en dezelfde gebruiker, zal de prestatie worden geleverd op 2 uren. Hoe kleiner de duur van een prestatie bij een gebruiker, hoe meer klanten de erkende onderneming zal moeten voorzien voor de werknemer om zijn uurrooster te vullen. Dit zorgt voor extra administratieve lasten en genereert bijkomende kosten (o.a. verplaatsingskosten).

Verder moet, vanuit de federale reglementering, elke aangevragen arbeidsprestatie minimum 3 uur bedragen. Als men in duo bij een gebruiker aan de slag gaat, zal men vaak maar 2 uren aaneensluitend kunnen werken waardoor men niet altijd aan die specifieke arbeidsvoorwaarde zal kunnen voldoen.

8° Invoeren van vereenvoudigd en gedigitaliseerd dienstenchequesysteem om zo kosten te besparen en de gebruiksvriendelijkheid van het systeem te versterken.

Reeds geruime tijd loopt een traject om te onderzoeken op welke manier we het Vlaams dienstenchequesysteem meer toekomstbestendig kunnen maken. Een meer toekomstbestendig systeem vertaalt zich op verschillende vlakken, o.a. een verbeterde digitalisering, efficiëntere beheerssystemen en gebruiksvriendelijke en innovatieve (klanten)oplossingen, en dit zowel voor de betrokken ondernemingen, werknemers en gebruikers, als voor de Vlaamse Overheid.

Na een eerste gedetailleerde technische analyse van de processen, alsook de uitwerking van 5 alternatieve toekomstscenario's in 2017 werd in 2020 binnen het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO) een nieuwe overheidsopdracht gelanceerd voor het uitwerken van een flexibel servicemodel voor dienstencheque-activiteiten.

In 2021 werd een voorstel aangereikt door DWSE voor een haalbaar nieuw toekomstmodel, gebaseerd op de input van de verschillende studies, maar met het oog op het oplossen van de knelpunten in het huidige dienstenchequemodel.

In 2021-2022 werd er een nieuw toekomstmodel uitgewerkt waar digitalisering centraal staat. In het toekomstmodel zijn er een aantal zaken veranderd ten opzichte van het huidige model die de rendabiliteit dienen te bevorderen. Zo zal de papieren dienstencheque verdwijnen en blijft enkel het proces van de elektronische dienstencheque bestaan. Er zullen echter wel nog alternatieve kanalen worden voorzien voor de minder digitaal vaardige gebruikers. Zo zal het ook steeds voor hen mogelijk zijn om zelfstandig hun dienstencheques te kunnen beheren. Voor gebruikers die meer ondersteuning nodig hebben, voorzien we een vereenvoudigd volmachtensysteem. Zo garanderen we de gebruiksvriendelijkheid voor alle gebruikers. Dat er enkel achterliggend nog een elektronische procedure is, zorgt voor een vereenvoudigd proces voor de dienstencheque-ondernemingen. Daarnaast zal zowel voor de facturatie als voor de subsidiëring de subsidiewaarde van een dienstencheque afhankelijk zijn van het moment van prestatie van de dienst en niet langer van het moment van aankoop van de dienstencheque. Op deze manier verdwijnen de na-ijlende effecten voor de ondernemingen.

Dit model zal inwerkingtreden vanaf 2025.

9° in overleg te gaan met de federale overheid en de andere deelstaten over de dienstenschequesector en de financiering ervan.

De verdeling van de geldstromen van de federale overheid naar de deelstaten naar aanleiding van de 6e staats hervorming, en aldus de financiering van het stelsel van de dienstencheques, is verankerd in de financieringswet.

De gewesten zouden in theorie de handen in elkaar kunnen slaan en kunnen samenwerken om de kostprijs van de operationele uitvoering van het dienstenchequesysteem te drukken door bijvoorbeeld een gezamenlijke overheidsopdracht voor de uitgifte van de dienstencheques uit te schrijven. Dit is in de praktijk echter niet haalbaar.

De regionalisering van het stelsel van de dienstencheques heeft er juist voor gezorgd dat de gewesten hun eigen accenten kunnen leggen, op vlak van zowel prijszetting, beleid als operationele opvolging. Een mogelijke samenwerking zou betekenen dat de deelstaten zich op elk niveau op elkaar zouden moeten afstemmen en er weinig tot geen bewegingsruimte is om een eigen regionaal beleid uit te stippelen.

Voorstel van resolutie over een Vlaams sociaal-economisch relanceplan na de coronacrisis

van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Maaïke De Vreese, Kurt Vanryckeghem en Andries Gryffroy
352 (2019-2020) nr. 1

Aangenomen in de plenaire vergadering van 10 juni 2020.

Dit voorstel van resolutie omvat veel aspecten van het beleid op vlak van werk en sociale economie, en is dus thema-overschrijdend binnen de BBT-structuur.

Deze resolutie kwam er naar aanleiding van de interfederale werkgelegenheidsconferentie van 7/8 september 2021. Ter voorbereiding daarvan heeft de Vlaamse regering de conceptnota 'Elk talent telt' goedgekeurd. Hierin worden 29 voorstellen gedaan die ook met de sociale partners in het kader van de SERV werden afgetoetst.

In opvolging van deze werkgelegenheidsconferentie werd er een IMC knelpuntberoepen georganiseerd. De Vlaamse regering heeft in het kader daarvan 19 concrete voorstellen geformuleerd. Deze werden op 12 december 2021 bekrachtigd door het VESOC.

In uitvoering hiervan werd er beslist tot de oprichting van het interfederaal platform knelpuntberoepen waarin de regio's en de federale overheid concrete afspraken hieromtrent kunnen maken op een asymmetrische wijze.

Ik heb hierover op periodieke wijze reeds een stand van zaken gegeven ten aanzien van de Commissie Economie, Werk, Sociale economie, Wetenschap en Innovatie evenals in de plenaire vergadering in het Vlaams Parlement.

Momenteel wordt binnen het interfederaal platform concreet gewerkt rond een aantal topics vanuit deze resolutie. Dit heeft ook al geleid tot een aantal realisaties. Zo heeft het interfederaal platform zich intussen reeds uitgesproken in een advies over het activeren van tijdelijk werklozen en over het opheffen van federale drempels waardoor vrijwilligerswerk beter kan ingebed worden in een traject naar werk. Dit leidde enerzijds al tot de aanpassing van de federale regelgeving rond tijdelijke werkloosheid (in voege sinds 1/09/2022). De VDAB is momenteel bezig met de opmaak van een operationeel plan om hieraan compliant tegemoet te komen. Anderzijds heeft de federale Minister van Werk een voorstel van wijziging van de betreffende regelgeving (Wet vrijwilligerswerk en / KB werkloosheid) ter advies neergelegd op het Beheerscomité Van de RVA. Dit voorstel van wijziging zal nu zijn verder beloop via de parlementaire weg volgen.

Inzake het dossier betreffende de "herziening federaal kader beschikbaarheid" is afgesproken dat Vlaanderen een eigen voorstel van wijziging regelgeving op tafel zal leggen in de loop van 2023. Daarnaast zal het interfederaal platform dit jaar ook haar advies verlenen omtrent de vraag tot harmonisering van de verschillende outplacementstelsels en zal zij een nieuwe stand van zaken geven betreffende het interregionale samenwerkingsakkoord van 2005.

Op de interministeriële conferentie van 21 maart 2022 is ook afgesproken om de regionale overheidsdiensten te consulteren bij de uitwerking van een aantal beleidsintenties uit de federale arbeidsdeal. Zo zijn door de volledige schrapping van art. 130ter in het KB werkloosheid, de drempels inzake cumul "volgen opleiding/stage met behoud van werkloosheidsuitkering" ondertussen verdwenen. Wat betreft het nieuwe regelgevend kader transitietrajecten bij ontslag wordt momenteel door VDAB bij de federale overheid specificatie omtrent de juiste draagwijdte gevraagd. Bedoeling is onder meer na te gaan wat de rol kan en moet zijn van de bemiddelaar (interim/VDAB) binnen een dergelijk transitietraject, wie welke verantwoordelijkheid opneemt voor welk soort dienstverlening. Dit dient vervolgens te resulteren in voorstel van samenwerking.

Er wordt dus wel degelijk al een zekere vooruitgang geboekt op het vlak van de concrete invulling van een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid.

Waar daarnaast ondertussen ook reeds effectief een doorbraak is op het vlak van asymmetrisch arbeidsmarktbeleid op interministerieel niveau, is met name in het kader van de re-integratie van langdurig zieken. Samen met de federale minister Frank Vandenbroucke is er een protocolakkoord ondertekend over de re-integratie

van langdurig zieken. Zo hebben RIZIV en VDAB op 21 december 2022 hun raamovereenkomst vernieuwd, zodat personen die erkend zijn als arbeidsongeschikt en die vrijwillig stappen naar werk willen zetten, kunnen begeleid worden. Voor 2023 ligt de doelstelling op 10.000 personen, en op 12.000 personen in 2024. Naast de aantallen trajecten worden ook inspanningen geleverd om deze trajecten sneller op te starten, waardoor de resultaten op vlak van werk hoger kunnen zijn. VDAB streeft ernaar om de uitstroom naar werk stapsgewijs te verhogen van 30% naar 40%.

Ook inzake de harmonisering van de RSZ-stelsels bij de beschutte en sociale werkplaatsen zijn concrete resultaten behaald, waarbij na de eerder al gerealiseerde harmonisering op ondernemingsniveau in een eerste fase, ondertussen ook de tweede fase, met name de harmonisering op vlak van de doelgroepwerknemers gerealiseerd is.

Met het kabinet van minister Lalieux wordt momenteel bekeken om een experiment/pilootproject op te zetten om personen met een inkomensvervangende tegemoetkoming die dit wensen te begeleiden en te bemiddelen naar betaald werk. Uiteraard zal de minister blijven aan de kar trekken om binnen het bestaande institutionele kader nog bijkomende juridische of operationele mogelijkheden te creëren op federaal niveau ten behoeve van het activeringsbeleid in Vlaanderen. De concrete vragen in deze resolutie blijven daarbij voor haar richtinggevend.

XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Aanbeveling 1: Uitbestedingsbeleid van de VDAB -Efficiëntie en effectiviteit ISE activering

ISE Competenties

Actieplan VDAB:

Naar aanleiding van de audit van het Rekenhof over het uitbestedingsbeleid bij VDAB (auditrapport mei 2021), werd in juni 2021 een actieplan 'VDAB als regisseur' opgesteld. VDAB wil via een slagkrachtige en resultaatgerichte aanpak aantoonbare vooruitgang boeken met lopende en voorziene acties, en bijkomende acties opzetten van 2021 tot 2024. Het geheel aan acties, 21 in totaal, is gericht op een vijftal kritieke succesfactoren voor het toekomstige uitbestedingsbeleid:

- een strategisch kader dat invulling geeft aan de regierollen toebedeeld vanuit de Vlaamse Regering
- een aanpak voor het plannen van uitbestedingen op middellange termijn
- het beheersbaar houden van het operationaliseren van het uitbestedingsbeleid
- een geïntegreerd data- en informatiebeheer voor opvolging
- het verzekeren van een klantgerichte en juridisch sluitende samenwerking met partnerorganisaties op alle niveaus.

Eind 2022 zijn in totaal 13 van de 21 acties binnen het actieplan uitgevoerd, waarvan 8 in 2022. Het gaat meer bepaald over:

- Samenwerking met institutionele partners:
Binnen deze werf werd een samenwerkingskader opgemaakt dat een helder strategisch kader vormt bij het formaliseren van bilaterale samenwerkingen met strategische en institutionele partners.
- Beheerscontrole:
Het gaat binnen deze werf over het realiseren van een begrotingsmodel waarbij de behoefte aan middelen van de organisaties transparant wordt begroot, in functie van de te verwachten prestaties op het vlak van de dienstverlening. Het gaat over het installeren van een samenhangend en volledig (alle acties en middelen) dekkend managementmodel, waarin de doelstellingen, de prestaties en de middelen zijn gekoppeld. Dit model behelst zowel de instrumenten als het proces van planning, uitvoering, monitoring en bijsturing.
- Planningsmethodiek (via OGSM):
Voor het installeren van de planningsmethodiek werd gekozen om te werken met de OGSM-methodiek (OGSM staat voor "objective, goals, strategies, and measures"). De methodiek werkt volgens een cascadesysteem dat vertrekt op niveau van de globale organisatie en verder afdaalt, met als resultaat een 37-tal plannen die in elkaar schuiven. Op die manier is er niet alleen een meer realistische en geïntegreerde planning (rekening houdende met de afstemming/volgtijdelijkheid), maar ook concrete projecten komen hierin aan bod zodat de OGSM-planning ook een bruikbare operationele tool wordt om te sturen en doelstellingen samen te bereiken.
- Capaciteitsmodel:

In de koppeling tussen middelen, doelen en mensen vormen de capaciteitsmodellen een belangrijke schakel in het beter kunnen plannen waar en welk personeel nodig is. Binnen de scope van het actieplan wordt het capaciteitsmodel voor de functiegroepbemiddelaar verder verfijnd en worden de modellen voor de instructeur, projectopvolgers en administratieve medewerkers opgezet.

- Activity Based Costing 2.0:
Deze actie komt rechtstreeks tegemoet aan de vraag van het Rekenhof die stelde: "Een prestatiebegroting moet de vereiste financiële middelen bepalen in functie van de kerntaken en het uitbestedingsbeleid. Daartoe moet ABC geïmplementeerd worden dat directe en indirecte kosten toewijst aan activiteiten en projecten".
- Implementatie nieuwe kwaliteitswerking:
Met de implementatie van de vernieuwde kwaliteitswerking doet VDAB meer aan integrale kwaliteitsbewaking voor de eigen dienstverlening en dienstverlening met partners, en dit op een uniforme manier, zowel centraal als provinciaal.
- Geïntegreerde aanbevelingenset:
De geïntegreerde aanbevelingenset is een tool die een centraal overzicht biedt, zodat vaststellingen voortvloeiend uit verschillende evaluatieprocessen (risicobeheer, klachtenmanagement, audit,...) geïntegreerd opvolgbaar zijn.
- Onderzoekskalender van de evaluatiecel:
De onderzoekskalender voorziet stelselmatig onderzoeken die de effectiviteit van eigen dienstverlening en dienstverlening door partners evalueren.

Aanbeveling 2: Individuele beroepsopleiding in de onderneming: effectiviteit van de maatregel

ISE Competenties

Actieplan VDAB:

Voor de effectiviteit van de maatregel Individuele beroepsopleiding (IBO) in de onderneming heeft het Rekenhof een aantal aanbevelingen naar voor geschoven waarmee VDAB aan de slag is gegaan.

Om de mogelijkheid te bekijken om de nodige nazorg en ondersteuning te bieden om tot een duurzame plaatsing te komen na een individuele beroepsopleiding (IBO), verkende VDAB nieuwe formules. Meer vacaturegerichte opleidingen – begrepen als technische basisopleidingen (al dan niet mobiel), gecombineerd met IBO in functie van concrete vacatures – zullen de inzet worden na deze analyse. Aansluitend kan via job- en taalcoaching de retentie verhoogd worden en de nodige nazorg worden geboden.

XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Arresten Grondwettelijk Hof:

- *Arrest 46/2022 van het Grondwettelijk Hof van 24/03/2022, met rolnummer 7487, inzake de prejudiciële vraag betreffende artikels 9 en 10 van het decreet van 22 december 2017 houdende een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren (Vlaamse transitiepremie: overgangsregeling afschaffing werkhervattingstoelage)*

Het Grondwettelijk Hof verklaarde zich in voorliggende prejudiciële vraag onbevoegd.

- *Arrest 65/2022 van het Grondwettelijk Hof van 12/05/2022, met rolnummer 7721, inzake de prejudiciële vraag betreffende artikel 17§5, van het Vlaamse decreet van 30 april 2004 tot uniformisering van de toezichts-, sanctie- en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regelgeving van de sociaalrechtelijke aangelegenheden waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn. (administratieve geldboete: beroep van de overtreder bij de arbeidsrechtbank tegen de beslissing van de bevoegde ambtenaar - aanvang termijn)*

Betreft de uitspraak van het Grondwettelijk Hof over de prejudiciële vraag omtrent het al dan niet tijdig instellen van het beroep tegen een administratieve geldboete.

Het Grondwettelijk Hof concludeert dat art. 17§5 van het decreet 30/4/2004 zo moet worden uitgelegd dat de eerste dag van de termijn van twee maand om beroep in te dienen aanvangt daags na de eerste werkdag die volgt op de afgifte ter post van de aangetekende brief. Dit wordt gezien als 'de dag waarop de geadresseerde kennis had kunnen hebben van de betekende beslissing'.

De beroepstermijn van twee maanden vangt dus aan op de dag na de eerste werkdag die volgt op de afgifte aan de post, en niet op de dag na de verzending.

Ingevolge die interpretatie heeft DWSE zijn briefwisseling terzake aangepast.

Arresten Hof van Justitie: n.v.t.

